

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodoša«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjem Evropi.

primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIII. št. 297 (12.929)

Trst, petek, 18. decembra 1988

PP 559
4 linije
01
85723
BESSA AA
OSREDNJA KNJIZNICA
P.P. 132
66001 KOPER
60100200

Nepričakovan odstop sekretarja češkoslovaške partije Konec Husakove dobe

Zamenjal ga je Miloš Jakeš, nekdanji Dubčkov sodelavec, ki se je kasneje prilagodil Husakovi politiki - Čestitke Gorbačova: mnogo uspehov pri obnovi socializma in pri demokratizaciji - Previdni stališči Pelikana in Havela

PRAGA — Gustav Husak ni več generalni sekretar češkoslovaške partije. Funkcije ga je »na njegovo željo« razrešil centralni komite na včerajšnjem zasedanju. Husak tudi ni več član partijskega tajništva, zaenkrat pa ohranja funkcijo predsednika republike. Novi generalni sekretar češkoslovaške partije je Miloš Jakeš, 65-letni član tajništva, človek, ki je bil za časa Dubčka eden pobudnikov »praške pomladi«, a je po sovjetski vojaški intervenciji prilagodil jadra vetru in tako ostal vodilna osebnost v državi. Najzgovornejša oznaka, ki jo o njem dajejo politični komentatorji je, da je »zelo blizu Sovjetski zvezi«.

Da je ta definicija dokaj blizu resnici, potrjuje prva reakcija iz Moskve: čestitke Gorbačova novemu tajniku, ki poleg šablonskih in protokolarnih fraz vsebujejo tudi prepričanje, da bo Jakeš vodil Češkoslovaško po poti »razvoja in prenove socializma«, »preosnove gospodarskega ustroja« in »demokratizacije političnega življenja«. Že ta brzobjavka zadostuje za popolno izničenje uradne zahvale, ki jo je Gustavu Husaku namenila praška tiskovna agencija ČTK, ki pa tudi sama, z verjetno nenamerno ironijo, želi Husaku, da bi lahko odslej »izkoristil vse svoje izkušnje za opravljanje funkcije predsednika republike«, edine, ki jo je še ohranil, ki pa, kar zadeva dejansko oblast, nič ne pomeni.

Gustav Husak torej po osemnajstih letih zapušča politično prizorišče. Mesto šefa partije je zasedel po odstopu — odstaviti Aleksandra Dubčka, akterja praške pomladi, ki jo je Brežnjev z »bratsko pomočjo« tankov zatrl 21. avgusta leta 1968. Husak je bil predstavnik tistega političnega vodstva, ki je izvedlo »normalizacijo« na Češkoslovaškem na osnovi sovjetskega načela o omejeni suverenosti ostalih držav vzhodnega bloka. To ni bil edini povojni pretres na

Češkoslovaškem. Od zagonetnega »samomora« zunanega ministra Jana Masaryka, sina ustanovitelja češkoslovaške republike, marca 1948 do zrežiranih stalinističnih procesov naslednjih let, ki so se končali z usmrtno partijskega šefa Slanskega in ministra Clementisa. Odstranitev Dubčka je težila k istemu cilju: prepričati kakršnokoli samostojno pot Češkoslovaške. Gustav Husak je bil zagovornik »omejene suverenosti« in »bratske pomoči« ter se kot tak ni znašel v novi politični usmeritvi Mihaila Gorbačova. To njegovo negodovanje je prišlo tako daleč, da je pred nekaj meseci demonstrativno zapustil neko zasedanje med govorom sovjetskega voditelja.

Se sedaj obeta nova praška pomlad? Taka trditve bi bila verjetno prenačljiva. Jiří Pelikan, ena najvidnejših češkoslovaških osebnosti v tujini, sedaj evropski poslanec, izvoljen na listi PSI, ocenjuje spremembo kot nekaj prehodnega. Jakeš po njegovem mnenju ne bo izvajal nobene bistvene reforme, lahko bo le pomladil partijske strukture in s tem postavil temelje za resnično obnovo. Slednja, pravi Pelikan, mora temeljiti na treh osnovnih postavkah, ki izhajajo iz Listine '77: osvoboditvi vseh političnih jetnikov, popolni gospodarski preosnovi in umiku vseh sovjetskih vojakov z ozemlja Češkoslovaške. Te zahteve so, po Pelikanovem mnenju, zelo blizu glasnosti Gorbačova, vendar daleč od Jakeša. Komu bi torej lahko primerjali novega češkoslovaškega voditelja? Znani dramatik Vaclav Havel, človek Aleksandra Dubčka, podpisnik Listine '77, po letih preganjanja »izpuščen« v tujino je včeraj dejal, da Jakeš nikakor ne bo češkoslovaški Gorbačov, lahko pa bo »Černenko«, prehodna figura v pričakovanju novih političnih tokov. (bbr)

V poslanski zbornici formalno predložil Zakonski osutek DP za zaščito Slovencev

SANDOR TENCE

RIM — Proletarska demokracija je formalno predložila svoj zakonski osutek za zaščito slovenske manjšine v Italiji. Stranka je svoj predlog predložila v poslanski zbornici, v kratkem (morda še pred koncem leta) pa bo isti osutek predložila tudi v senatu. Besedilo so v poslanski zbornici izdelali in podpisali Franco Russo, Bianca Guidetti Serra in Patrizia Arnaboldi, v senatu pa bo isti osutek predložil edini senator DP Pollice.

Osnutek DP, ki sestoji iz 40 členov, je vsebinsko gledano zelo podoben besedilu, ki ga je ta stranka predložila v prejšnji zakonodajni dobi. Pravice slovenski manjšini bi morala država priznati v vseh 35 občinah tržaške, goriške in videmske pokrajine, kjer so Slovenci zgodovinsko naseljeni in kjer predstavljajo avtohtono prebivalstvo. Po mnenju DP pa bi zaščitni normativ del teh pravic moral raztegniti tudi na nekatere občine goriške in videmske pokrajine, kjer so se Slovenci naselili na podlagi raznih migracijskih tokov. V ta seznam so med drugim uvrščene občine Tržič, Ronke, Zagraj, Štarančan, Čedad,

Corno di Rosazzo, Manzano, Tricesimo in Videm. Predlog Proletarske demokracije se zavzema tudi za nekatere nove in zanimive pristojnosti gorskih skupnosti na področju manjšinske problematike ter za priznavanje specifične vloge izvoljenih predstavnikov slovenske narodnosti v deželni skupščini ter v pokrajinskih in občinskih svetih na narodnostno mešanih območjih.

DP je zakonski osutek predložila v poslanski zbornici le simbolično, saj je mnenja, da se mora parlamentarni postopek o naši zaščiti pričeti in odvijati najprej v senatu. Poslanec Franco Russo je v obrazložitvi osnutka DP med drugim podčrtal, da hoče stranka s tem predlogom prispevati k uzakonitvi ustavnih pravic Slovencev in istočasno spodbuditi druge stranke, da predložijo svoje predloge.

Proletarska demokracija, ki je predložila tudi zakonska predloga za zaščito sardinske in furlanske jezikovne skupnosti, je mnenja, da je treba ločiti parlamentarni postopek za odobritev tako imenovanega »zakona Fortuna« od parlamentarnega soočanja za uzakonitev pravic slovenske skupnosti, ki je v zadnjih letih potekalo vedno v senatu.

Drevi premiera SSG

Drevi bo v Kulturnem domu ob 20.30 nova premiera Slovenskega stalnega gledališča na velikem odru. Gre za nadaljevanje ambicioznega načrta — uprizoriti vsa Cankarjeva dela. Kralj na Betajnovi, ki bo drevi zaživel pred gledalčevimi očmi, spada brez dvoma med uspešnejše Cankarjeve drame, saj obravnava spopad med močjo in idealizmom. Vse kaže, da bo tudi tokratna postavitev, ki jo je režiral Mario Uršič, nudila marsikateri izziv tako zaradi obravnave tematike kot tudi zaradi brezkompromisne postavitve SSG.

Reakcije po razsodbi in novem umoru v Palermu

Država je v boju proti mafiji zmagala pomembno bitko, vojne pa še ni konec

PALERMO — Razsodba palermškega porotnega sodišča proti članom mafijske organizacije »cosa nostrà« je le zmagala v pomembni bitki proti mafiji, rakastemu tkivu italijanske družbe. Vsem pa je jasno, da niso zmagali vojne, da bo boj še dolg in težak, saj ima mafija in njej sorodne organizacije (n'drangheta v Kalabriji in kamora v Kampaniji, npr.) še vedno široko in močno zaledje in uživajo podporo številnih vplivnih osebnosti.

To dejstvo posredno potrjuje tudi umor Antonina Ciulle, ki ga je palermski sodni zbor oprostil. Tega mu mafijski veljaki očitno niso prizanesli, poklicna morilca sta ga namreč ubila le dve uri potem, ko je Antonino Ciulla zapustil palermski zapor Ucciardone.

Reakcije italijanskih politikov na rozsodbo doslej največjega procesa proti mafiji so bile brez izjem pozitivne. Elda Pucci, bivša županija Palerma, je včeraj dejala, da je rozsodba izredno pomembna, »boj med državo in mafijo pa je neenakovreden, saj so kriminalci vedno bolj organizirani«. Cesare Salvi, načelnik oddelka za pravosodje pri KPI, je z velikim zadovoljstvom ocenil obsodbo 19 vodilnih članov cose nostre na dosmrtno ječo. Salvi je podčrtal dejstvo, da so tokrat prvič obsodili tiste, ki vlečejo mafijske niti in ki so vezni člen med mafijo, politiko in gospodarstvom.

Drugačnega mnenja je bila Rita Bartoli, vdova palermškega državnega pravdnika Coste, dejala je namreč, da ne verjame v to, da so krivci tolikih zločinov res sedeli na zatožni klopi.

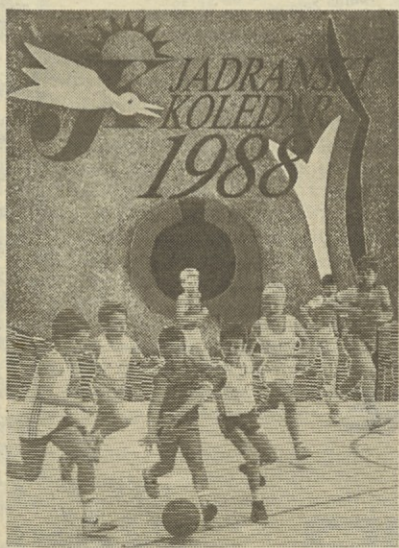
Cossiga danes v Izraelu

RIM — Italijanski predsednik Cossiga bo danes, kot je bilo načrtovano, v spremstvu zunanega ministra Andreottija odpotoval na štiridnevni uradni državni obisk v Izrael. Do obiska pride v izredno delikatnem obdobju, ko zasedena palestinska ozemlja pretresajo demonstracije, ki so doslej zahtevale že več mrtvih in večje število ranjenih. Prav zaradi tega je več političnih in družbenih sil v prejšnjih dneh vztrajno zahtevalo odložitev obiska.

Nedvomno bo obisk izredne politične važnosti, Andreotti pa bo, neumoren diplomat kot je, iskal ključ za rešitev palestinskega vprašanja in preveril možnosti za sklic mednarodne mirovne konference o Bližnjem vzhodu. Ob tem bodo v Jeruzalemu govorili še o položaju na zasedenih arabskih ozemljih, o iraško-iranskem spopadu, o položaju v Libanonu, o dvostranskih odnosih in o odnosih med Vzhodom in Zahodom v luči nedavno podpisanega razorožitvenega sporazuma med Reaganom in Gorbačovom.

Organizacija za osvoboditev Palestine (PLO) je včeraj od Varnostnega sveta OZN zahtevala, da čimprej na zasedena ozemlja pošlje »plave čelade«, mirovne enote Združenih narodov.

V novo leto z Jadranskim koledarjem in bogato knjižno zbirko

Branko Marušič:

Z ZLATIMI ČRKAMI

biografska knjiga o najpomembnejših primorskih osebnostih

Raymond Chandler:

SESTRICA

napeta detektivka s slovitim Philipom Marlowom

Zvonimir Simčić:

VINO

priručnik o vsem, kar moramo vedeti o vinu

KRAŠKE ŠTIRNE

bogata stenski koledar s slikami karakterističnih štirn

Danes razglasitev natečaja DLAKA NA JEZIKU, ki sta ga razpisala Jadranski koledar in Primorski dnevnik

Carlo Rubbia naj bi postal novi direktor centra CERN

ŽENEVA — Če ne bo prišlo do kakega zapleta v zadnjem trenutku, bodo izvolili danes italijanskega fizika Carla Rubbia iz Gorice za novega glavnega ravnatelja evropskega središča za jedrske raziskave CERN v Meyrinu na francosko-švicarski meji. Za Nobelovega nagradjenca bi morali glasovati predstavniki vseh štirinajstih držav članic te ustanove, saj je tudi njen predsednik Wolfgang Kummer še včeraj rekel, da je Rubbia edini kandidat. Ugledni fizik naj bi nasledil Herwiga Schopperja, in to 1. januarja 1989.

Kmalu nov republiški grb?

RIM — Komisija za izbiro načrta o novem grbu italijanske republike, ki ji predseduje podtajnik v predsedstvu vlade Rubbi, bo predlagala osnutka rimske in milanske skupine grafikov, dizajnerjev in arhitektov: prvi predstavlja tipičen renesančni trg po Leonardovemu vzoru, drugi pa stilizirano zvezdo, ki pomeni simbol enotnosti med narodom in državo. Komisija bo predložila oba osnutka vladi januarja skupaj z utemeljitvijo izbire, skupini strokovnjakov pa bosta prejeli po 10 milijonov lir nagrade. Njuna izdelka so izbrali med dvanajstimi »finalisti«, kandidatov pa je bilo 239. Marsikateri kakovostni osutek je komisija zavrnila samo zato, »ker bi ga bilo mogoče dvoumno tolmačiti«.

Craxi za močnejšo vlado in parlament

Tajnik PSI Bettino Craxi

RIM — Bettino Craxi se ne protivi več temu, da postane tajnik KD Ciriaco De Mita novi predsednik vlade. V intervjuju odgovornemu uredniku dnevnika La Repubblica Eugeniu Scalfariju izjavlja tajnik PSI naslednje: »Po volitvah so socialisti menili, da po takšnem predvolilnem boju med KD in PSI ne bi bilo mogoče sprejeti vlade, ki bi ji predsedoval kar tajnik KD. No, če bodo prišli zdaj demokristjani po strankinem kongresu na dan s predlogom o spremembi vladinega ustroja, nam bodo to pač povedali. Prislunhili jim bomo in sprejeli tako odločitev, ki se nam bo zdela pravilna, pred tem pa seveda primerno ocenili celovitost političnih razmer in proučili, kaj se lahko iz tega razvije.«

Če je res, da to še zmerom ni »da«, je pa tudi res, da ni več veta oziroma vnaprejšnjega nasprotovanja temu, da se povzpne De Mita na položaj predsednika vlade. Craxi vsekakor ne izključuje možnosti, da ostane pri zdajšnji izvršilni oblasti, in v isti sapi zanika, da jo je zaničujoče označil kot »vladico«, čeprav priznava, da jo ima za »krhko«. Toda bolj zaradi objektivnih razmer, dodaja, kot pa zaradi njenih napak. Tem razmeram botruje po njegovem dejstvo, da delovanje

državnih ustanov ne ustreza potrebam in zahtevam moderne države.

Stabilnost vlade bo mogoče doseči po Craxijevem zatrdilu samo z reformo institucij: »Glede te ne bomo zavzeli nepopustljivih stališč, popustljivi bomo in se pogajali, vendar se bo moralo iz tega čimprej kaj izcimiti, drugače bomo zapustili igro, a posledice bodo takšne kakršne pač bodo.« V to igro pa so zapleteni tako socialisti kot demokristjani in komunisti, o katerih pravi Craxi, da so si edini glede nje po prilagoditvi institucij zahtevam moderne družbe. Tajnik PSI navaja tudi, kaj treba najprej ukreniti, in predlaga nekatere rešitve: »Če bi se komu utrnila misel, češ, izdajmo lep zakon o večinskem volilnem sistemu, ki bi obvezoval ljudi, da volijo desnico ali levo, no, tedaj naj si to kar izbije iz glave! Socialistični voditelj se zavzema kvečjemu za »volilno pahljačo 5 odstotkov« - stranka, ki ne zbere toliko glasov, nima predstavnikov - sicer pa ne izključuje kakšne drugačne rešitve: »Nikakor ne maram, da bi izginile s političnega prizorišča stranke, ki so reprezentativne, sem pa prepričan, da je potrebno zajeziti pojav preraždrobljenosti.« To bi se dalo uresničiti na primer tako kot predlagajo komunisti, dodaja Craxi, in sicer s tem, da se zmanjša število poslancev s 630 na 400: to bi pomenilo po njegovem uvedbo »volilne pahljače« v razmerju 3,5 odstotka. Predvsem pa si prizadeva vodja PSI za reformo parlamenta, »saj živi ta od obredov, postopkov in ritmov, kakršni ne sodijo več v družbo, ki jo označuje hiter razvoj«. Craxi predlaga torej utrditev oblasti, ki jo imata vlada in državna uprava, obenem pa okrepitev nadzorne vloge, ki pripada obema vejama parlamenta.

Toda njegove ideje niso naletele na naklonjenost »manjših« strank. Republikanci npr. močno nasprotujejo korenitejšim spremembam ustave in še zlasti volilnega zakona v smislu uvedbe omenjene »pahljače«. A tudi KD ni navdušena: »Med strankami so še velika nesoglasja, ki jih bo treba premostiti, sicer reforme ne bodo mogoče.« G. R.

Pred torkovo konferenco objavili referat Jožeta Smoleta SZDL naj zagotovi pluralizem interesov Volitve morajo postati bolj demokratične

LJUBLJANA — Prihodnji tork bo zasedala konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, ki bo pregledala delo te organizacije v preteklem štiriletnem obdobju, sprejela programske usmeritve za naslednje leto in izvolila novo vodstvo (predvidoma bo za predsednika ponovno izvoljen Jože Smole).

Slovenska socialistična zveza, ki je naslednica Osvobodilne fronte slovenskega naroda, si je še posebej v zadnjih dveh letih pridobila velik ugled med ljudmi, predvsem zaradi nove odprtosti za različne poglede na svet nasploh in konkretne probleme še posebej, večje demokratičnosti, kot so je bili ljudje vajeni, bolj življenj-

skega ukvarjanja s tegobami vsakdana, pa tudi zaradi dinamičnega predsednika. (Jože Smole je bil prvi pomembnejši politik v Jugoslaviji, ki je zahteval, naj si država zada kot svojo prioriteto boj proti inflaciji takrat, ko je Mikuličeva vlada vodila politiko tako imenovane programirane inflacije. Bil je tudi prvi politik, ki si je po dolgem času lani spet upal voščiti ljudem za božič).

Organizacija svojo odprtost in inovativnost nadaljuje tudi pred torkovo konferenco. Delegati so že vnaprej dobili na dom poročilo o štiriletnem delu, predlog programskih usmeritev in tudi uvodni referat Jožeta Smoleta,

ki bo sicer sestavni del gradiva konference, pa ga Smole tam ne bo bral, zato da bodo lahko čas posvetili kar razpravi.

Včeraj so nekateri slovenski časopisi v celoti, nekateri pa v povzetku objavili uvodni referat Jožeta Smoleta. Zaradi njegove izredne zanimivosti ga tudi mi povzemamo danes, sledili pa bosta še nadaljevanji jutri in pojutrišnjem.

Po Smoletovih besedah je glavna naloga socialistične zveze opredeliti se, kako in kam naj gresta Slovenija in Jugoslavija iz krize, v kateri sta. Vprašanje je, kako zgraditi moderno socialistično družbo.

Najprej o vlogi socialistične zveze. Ta mora resnično zagotoviti pluralizem interesov, različnost idejnih pogledov in konstruktivno in stvarno obravnavanje vseh, tudi alternativnih pogledov in rešitev.

Tisk, radio in televizija morajo postati politična sila. Volitve morajo postati bolj demokratične. Odnosi med narodi v Jugoslaviji se zaostrujejo zaradi gospodarskih težav. Potrebno je doseči sožitje med narodi ob spoštovanju vsakega izmed njih. Tudi Albanci na Kosovu se morajo počutiti v Jugoslaviji doma, zato mora nujno na Kosovu v javnem življenju prevladati dvojezičnost.

Ustava se mora spreminjati strpno in resno, ne smejo pa se spreminjati temelji ustave, ki urejajo enakopravnost med narodi in narodnostmi. Socialistična zveza Slovenije je za takšne ustavne spremembe, ki bodo omogočile bolj racionalno organiziranje družbe, učinkovitejše delovanje političnega sistema, odpravo nepotrebnih normativizmov, krepitev ustavnosti, zakonitosti in odgovornosti.

Zaradi gospodarske politike zvezne vlade se je v posebni stiski znašla slovenska kultura. »Tak položaj kulture, najbrž še izraziteje kot zdravstva, šolstva in telesne kulture, nujno še pogloblja negativno politizacijo, ko se v javnosti ustvarja vtis, da politika kulturo namenoma in načrtno deklarsira, da bi se tako otopila njena kritična ost, in pogosto neobvladljivo vpliva na človeško psiho in razpoloženje,« pravi Jože Smole.

DEJAN VERČIČ

Za jugoslovansko armado 5.769,8 milijarde dinarjev

BEOGRAD — Zvezni zbor skupščine SFRJ je včeraj podprl osnutek proračuna federacije za prihodnje leto v višini 5.769,8 milijarde dinarjev, kar je 87,1 odstotka več kot za letošnjega.

Največji del proračuna je namenjen potrebam JLA, za katere bi izločili 3.840 milijard dinarjev. Za nerazvite republike in Kosovo bi namenili 447 milijard dinarjev, ostanek pa za borbovsko, invalidsko zavarovanje, vojaške pokojnine, delo zveznih organov, pokritje obveznosti federacije iz prejšnjih let in za rezerve federacije.

Zvezni sekretar za finance Svetozar Rikaković je v uvodu v razpravo o osnutku proračuna poudaril, da skupni izdatki iz proračuna federacije glede na njihov delež v družbenem proizvodstvu države vztrajno zmanjšujejo. Od leta 1982, ko je bil delež 6,87 odstotka na 6,5 odstotka v osnutku proračuna za prihodnje leto. Podbilanca sredstev za financiranje JLA je v osnutku proračuna zmanjšana za pet odstotkov glede na pravice, ki izhajajo iz družbenega načrta Jugoslavije za obdobje 1986-1990.

Sredstva za zvezni proračun naj bi izbrali: 79,6 odstotka iz izvirnih prihodkov proračuna federacije, 20,4 odstotka pa bi zbrala republike in pokrajini. V strukturi prihodkov proračuna

federacije še naprej prevladujejo prihodki na temelju davka na promet, s katerim se bo zbralo 47,8 odstotka sredstev. S carinami in drugimi uvoznimi dajatvami, ki pripadajo federaciji, naj bi se zbralo 31 odstotkov sredstev.

Včeraj je v zvezni skupščini govoril o proračunu in o varnostnih razmerah tudi obrambni minister Branko Mamula. Med drugim je dejal, da »nam more biti jasno, da popuščanje napečnosti v mednarodnih odnosih - čeprav si ga seveda zelo želimo - ni tako korenito, da bi nas rešilo skrbi za lastno varnost. Balkan je še danes ostal pomembno strateško območje, na katerem se prepletajo mnogi politični in vojaški interesi. Značilno je, da so nekatere naše sosedne države lani in letos ustanovile posebne sile za hitro posredovanje in izboljšale pripravljenost sil, ki so razporejene ob jugoslovanski meji. To je vsekakor treba povezati z ocenami o morebitnem negativnem razvoju dogodkov v Jugoslaviji. Če izhajamo iz tega, da načrtovanih srednjeročnih ciljev materialnega razvoja tudi v prihodnjem letu ne bomo ustvarili, se bo obseg sredstev za financiranje JLA tudi drugo leto zmanjšal za pet odstotkov. (dd)

VESEL BOŽIČ COOP

- Pecivo "PANETTONE MOTTA" tartuf 1 kg **9200**
- MANDOLAT "SPERLARI" z lešniki 250 g **4500**
- ČOKOL. BOMBONI "GIANDUJOTTI PERNIGOTTI" 500 g **8850**
- FIGE IZ COSENZE vrečka 500 g **2200**
- KAVA "COOP Prestigio" vrečka 250 g **2290**
- MAJONEZA "COOP" kozarec 500 g **1680**

- PREDJED "SACLA" zelenjava v sonč. olju kozarec 330 **1750**
5303 lir 1 kg
- CHIANTI DOC "Le chiantigiane" 75 cl **2250**
- BELI PINOT "Grave del Friuli" Friulvini 75 cl **2280**
- "PINOT DI PINOT" GANCIA 75 cl **3750**
- ASTI CINZANO DOC 75 cl **4780**
- JOHNNIE WALKER RED whisky 70 cl **6980**
9971 lir 1
- SUROVO MASLO "COOP" zavitek 250 g **1480**
- MARGARIN KRAFT VALLÉ 250 g **1190**
- LINDENBERGER KRAFT 250 g **2690**

- Pecivo "PANETTONE COOP" klasično 1 kg **5400**
- Pecivo "PANETTONE COOP" s čokolado 1 kg **7500**
- "CARTE D'OR ALGIDA" slaščica 300 g **2590**
8633 lir kg
- Pecivo "PANDORO COOP" 1 kg **5400**
- Pecivo "PANETTONE BAULI" klasičen 1 kg **6950**
- PARMEZAN "REGGIANO" 10 dkg **1495**
14950 lir kg
- TRADICIONALEN KOPUN 1 kg **6900**
- PRVOVRSTNO JUNČJE STEGNO 1 kg **11490**
- ZAMPONE ACM kuhan 1 kg **9900**

- OREHI SORRENTO vrečka 500 g **1850**
- Pomaranče "CLEMENTINE" premer 17/19 1 kg **1980**
- KIWI Nova Zelandija premer 36 1 kg **2450**
- RADIČ iz CHIOGGIE 1 kg **1750**
- Liker "BRANCA STRAVECCHIO" 70 cl **7450**
10643 lir l
- CHIVAS REGAL whisky 75 cl **17900**
- VEUVE CLIQUOT šampanjec 75 cl **20900**
- SVEŽE JANČJE stegno 1 kg **13380**
- SVEŽE JANČJI hrbet 1 kg **12250**
- IZBRANO SVINJSKO MESO v kosih 1 kg **7570**

- Pecivo "PANDORO MELEGATTI" prelit s čokol. in lešnikovo kremo 1 kg **8500**
- TUNA "PALMERA" v oliv. olju 160 g **1670**
10437 lir kg
- Olivno olje "CARAPELLI" "extra vergine" stek. 1 l **4250**
- LOSOS "NOSTROMO" prekajen vrečka 100 g **5650**
- KAVA "SAO" vrečka 500 g **4380**

cene veljajo od 14. 12. do 31. 12. do izčrpanja zaloge

COOPERATIVE OPERAIE - DELAVSKE ZADRUGE

SUPERCOOP COOP

Vedno zaskrbljujoče vesti iz Koroške Mogočna demonstracija za ohranitev »Obirja«

CELOVEC, DUNAJ — Za torko sta pozvala delavska sveta delavcev in nastavljenec tovarne celuloze »Obir« na Rebrci pri Železni Kapli na demonstracijo za ohranitev tovarne. Kakor je znano, je namreč koroška deželna vlada novembra meseca soglasno sklenila, da tovarni »Obir« ne bo odobrila zahtevanih subvencij za realizacijo projekta, s katerim bi tovarna bila v stanju zagotoviti zaščito okolja, hkrati pa tudi izgraditi svojo proizvodnjo na 100.000 ton celuloze letno.

Že kar v prvih dneh po sklepu deželne vlade se je obratni svet zganil in v posebni tiskovni konferenci informiral javnost o katastrofalnih posledicah zaprtja tovarne. Saj se že danes vozi iz Železne Kaple dnevno skoraj tretjina delavcev in delavk v druge okraje na delo, saj je okraj Velikovec tudi uradno priznan kot krizni okraj glede na situacijo delovnih mest. Delavski svet tovarne Obir je v tem nastopanju podprlo tudi vodstvo podjetja (Glavni delničar je jugoslovansko podjetje Slovenija papir), pa tudi občinski sveti sosednjih občin so sklenili, da se postavijo za ohranitev tovarne. Tako je postala torkova demonstracija mogočna izpoved za nadaljnji obstoj tovarne celuloze Obir, saj je skoraj tisoč ljudi - delavcev Obirja, komunalnih politikov, solidarnih malih podjetnikov in gostilničarjev iz Železne Kaple itd. - sodelovalo

pri demonstraciji pred deželno vlado, nato pa se je cela množica popeljala s posebnim vlakom na Dunaj, da je tudi pred uradom zveznega kanclerja Vranitzkega obnovila svojo zahtevo po ohranitvi tovarne.

Séveda, in tega tudi ni bilo pričakovati, torkove izjave Vranitzkega še niso bile nič kaj konkretne, zagotovil pa je - očitno tudi pod močnim vplivom velike demonstracije in izkazane solidarnosti z delavci Obirja -, da bo ekološka komisija preverila predloženi projekt tovarne »Obir« in da bo nato sklepala o nadaljnjih korakih, se pravi o tem, ali bo družba za zagotovitev financiranja odobrila posojila 700 milijonov šillingov za realizacijo projekta.

S tem je torej razjasnjeno, da bo moral v tej zadevi odločiti Dunaj, saj so se odgovorni politiki šli doslej radi pingpong igrati med Dunajem in Celovcem. To seveda tudi pomeni, da bo morala Koroška odobriti »Obirju« tisto subvencijo, ki je v tej stroki običajna, če bo zvezna vlada oziroma njena zgoraj omenjena družba odobrila posojilo. Vsekakor nadebuden rezultat zares imenitne demonstracije, hkrati pa tudi dokaz za to, da morajo očitno odgovorni politiki v Avstriji res šele občutiti strnjen upor delavcev, da se sploh zmigajo za interese delovnih ljudi.

ANDREJ MOHAR

Te dni praznuje 40. obletnico obstoja

Dobro krmarjenje v TKK v Srpenici ki je iz rudnika zrasla v tovarno

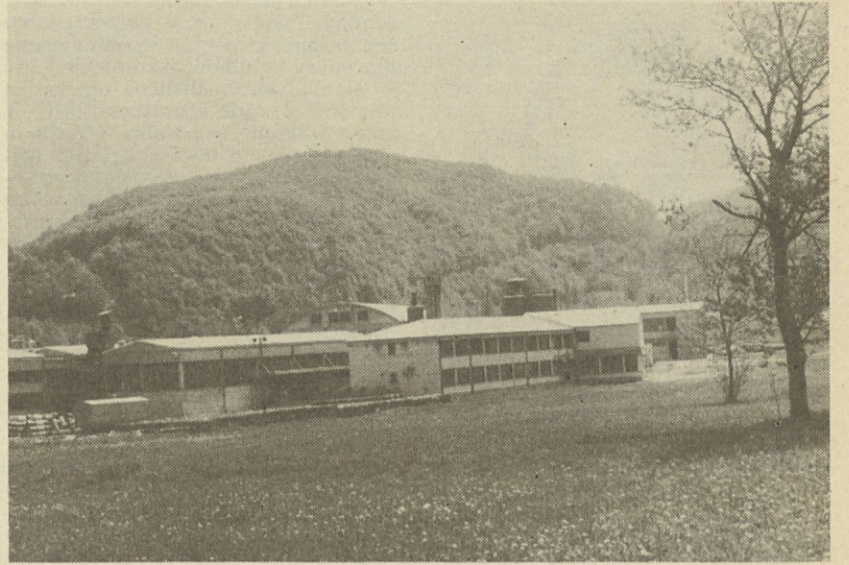
SRPENICA — Edina kemična tovarna na Tolminskem — TKK — tovarna kemičnih izdelkov in krede, ki že vrsto let deluje v sklopu DO HELIOS iz Domžal in ki je locirana na Srpenici med Kobaridom in Bovcem, slavi zadnje dni decembra lep jubilej - 40-letnico obstoja v Jugoslaviji.

Začetki te tovarne segajo daleč nazaj, še v prejšnje stoletje, ko je domačin Dori Berginc začel kopati kredo, kose sušiti na soncu in jo prodajal v Trst kemični tovarni ZANKL. V času, ko je bilo to področje pod Italijo so se menjavali razni podjetniki, ki so izkoriščali površinski rudnik krede. Zadnja je bila firma in lastnik OMERO iz Gorice vse do priključitve k Jugoslaviji leta 1947.

Že decembra istega leta je bilo ustanovljeno Podjetje KREDA Srpenica, ki se je ukvarjalo z izkopom, sušenjem in mletjem krede. Ker je bil to siromašni produkt, je takratno vodstvo 1957 leta odločilo, da začnejo proizvajati kite za lesena in betonska okna, seveda proizvedeni iz domače krede.

Razvoj je šel naprej in že v letu 1962 so pričeli s proizvodnjo kemičnih izdelkov in sicer aditive za betone, malte, cimente in gips. Vsa proizvodnja je bila improvizirana v barakah. Leta 1972 je bil zgrajen prvi večji objekt tovarna s sodobno tehnologijo in reaktorsko opremo. Prišli so tudi prvi kemijski kadri.

V letu 1977 so bili zgrajeni novi objekti za proizvodnjo kitov in teonilnih dvokomponentnih mas ter opremo. Današnja podoba tovarne pa je prineslo leto 1980, ko je bila modernizirana

proizvodnja in pridobivanje krede z najsoodnejšo japonsko tehnologijo.

Danes stoji razmeroma sodobna tovarna kemičnih izdelkov in krede na Srpenici s proizvodnjo okrog 12.000 ton izdelkov krede, aditivov, sikativov, kitov, tesnenih mas in drugih izdelkov. Zaposluje 160 ljudi iz okoliških vasi in drugod s primernimi dohodki in urejenim družbenim standardom, saj ni nobenega zaposlenega, da nima urejenih stanovanjskih problemov. Poskrbljeno je za oddih v počit-

niških domovih, urejeno štipendiranje, topla dopoldanska prehrana, prevoz na delo in druge ugodnosti, ki jih uživajo delavci.

Tudi sedaj, ob gospodarski krizi krmarijo razmeroma dobro in se hitro prilagajajo novim razmeram v gospodarstvu ter še ne beležijo izgub kot prenekateri tovarna na Tolminskem in drugod. To dosega z lastnim delom in kadri, z lastnim znanjem in fleksibilnostjo.

JANKO ROT

Danes konec proračunske razprave

TRST — V deželnem svetu Furlanije-Juljske krajine se bo danes zaključila proračunska razprava, ki se je začela v tork. Vanjo je poseglo 27 svetovalcev, včeraj pa so na posamezne pogoje replicirali poročevalci (trije večine in trije manjšine) ter predstavniki deželne odbora.

Danes bodo na sporedu sklepna glasovanja o vseh štirih proračunskih dokumentih in njihovih posameznih členih, da ne govorimo o desetih predloženih amandmajev in resolucijah. Odobritev teh finančnih dokumentov ni v dvomu, saj šeststrankarska koalicija lahko računa na široko večino v skupščini.

Srečanje alpinistov Primorske v Divači

SEŽANA — Alpinistični odsek planinskega društva Sežana, ki letos praznuje 35. obletnico svojega delovanja, je organiziral vsakoletno srečanje primorskih alpinistov.

Sončen sobotni dan jih je pospremil v udorno dolino Risnika v neposredni bližini Divače. Tu imajo sežanski alpinisti urejen plezalni vrtec, ki s svojimi stenami nudi alpinistom - plezalcem zelo kvalitetne treninge preko celega leta. Kot nam je dejal Marjan Olenik, alpinist v sežanskem planinskem društvu, ki je za svoje uspehe in rezultate prejel priznanje Planinske zveze Jugoslavije, so sežanski alpinisti uredili plezalni vrtec v Risniku. Za plezanje v njem je potrebno osem do deset kompletov in plezalna vrva. Vsi klini, ki so potrebni, so zabiti in dobro držijo. Stegne so dokaj kvalitetne in dobro očiščene, plezalci pa v smerah uživajo.

Pod večer pa se je preko 30 alpinistov udeležilo vsakoletnega zbora, na katerem so posamezni alpinistični odseki podali svoja poročila o delu v preteklem letu, se pogovorili o reševanju nekaterih skupnih problemov ter izmenjali izkušnje. Zbora primorskih alpinistov, ki je potekal v prostorih jamaškega društva Sežana v Vilenici, so se udeležili člani alpinističnih odsekov in sekcij Ajdovščina, Koper, Nova Gorica, Tolmin, Vipava in Sežana. Manjkali so le predstavniki iz Idrije. Iz poročil posameznih alpinističnih odsekov izhaja, da nekateri odseki predstavljajo jedro planinskih društev in imajo zato usposobljene gorske vodnike, reševalce in alpinistične inštruktorje. Pri svojem delu dosegajo vidne rezultate, saj premagujejo ne samo domače vrhove, ampak jih pot vodi tudi na razne svetovne znane vrhove in gore. Vendar se čestokrat dogaja, da planinska društva ne morejo zbrati dovolj alpinistov za pomembne

alpinistične odprave, zato se na zahtevnejše ture navadno podajajo le posamezniki. Pri tem pa so čestokrat prisotni še finančni problemi. Da bi doseganje navade opustili, so se na zboru dogovorili, da bi s skupnimi močmi organizirali posamezne odprave v tujino. Na tak način bi k svojemu delu pritegnili tudi mlad perspektiven kader, kateremu morajo nuditi tudi organizacijske možnosti. Vso skrb posvečajo tudi vzgoji in izobraževanju mladih. Preko alpinističnih šol, za katere menijo, da bi se morale modernizirati (več prakse, manj teorije), gre veliko število tečajnikov. Ker večina alpinističnih sekcij nima pogojev (predvsem kadrov) za izpeljavo alpinističnih tečajev, so se dogovorili, da bodo konec zime organizirali skupni alpinistični tečaj v Vipavi. Poudarili so tudi, da je potrebno več skrbj nameniti varstvu okolja. Ugotavljajo, da je vse več malomarnih ljudi, ki za seboj puščajo smeti, kar pa ne sodi v čisto naravo. Zato je potrebno že pri najmlajših v vrtcu pričeti z vzgojo, ki narekuje, da je potrebno vse, kar se prinese v gore, tudi odnesti. V Vilenici so se dogovorili, da se bodo primorski alpinisti drugo leto srečali v Novi Gorici.

Udeleženci zbora alpinistov Primorske so si ogledali tudi turistično zanimivo jamo Vilenico, v kateri se odvijajo vsakoletni literarni večeri slovenskih pesnikov. Marjan Olenik in Peter Podgornik pa sta predavala o vzponih ob prikazovanju barvnih diapozitivov. Lahko zaključimo, da je srečanje primorskih alpinistov na Sežanskem uspešno ob pomoči nekaterih delovnih organizacij sežanske občine (Pršutarna Sepulje, MPI Kras, Petrol, TOK Vinaras, Pekarna, Maloprodaja) in sežanskih jamarjev.

—oks—

V Pordenonu pripravljene na novo sejmsko sezono

PORDENON — Upravitelji Pordenonskega sejma so zelo zadovoljni z letošnjimi rezultati. Pripravili so deset sejmov, kar pomeni, da so praktično imeli enega na mesec, če seveda odštejemo dva poletna počitniška meseca. Tradicionalnim in že ustaljenim sejmom so dodali še nekaj novih, izrazito specializiranih. Tudi s temi so že imeli prve uspehe, pa čeprav je treba upoštevati, da vsak začetek nekaj stane.

S sejmi v naši deželi je križ. Imamo štiri sejmišča, v Trstu, v Gorici, v Vidmu ter v Pordenonu. Vsako od teh ima svoje specifičnosti, vsako tudi svoje tradicije ter svoje zaledje. Trst ima seveda svojo mednarodno komercialno specifičnost. Videm in Pordenon pridobivata na mednarodnem pomeni, saj industrija v teh dveh pokrajinah veliko izvažata. Pordenon ima poleg tega še eno prednost. Je zelo blizu dveh bogatih pokrajin sosedne dežele Veneta, Benetk ter Trevisa. Zaradi tega njih sejemске prireditelji reklamirajo tudi v teh sosednjih pokrajinah. Pritožujejo pa se, da je kljub temu na štirih sejmiščih dežele preveč podobnih podob.

V Pordenonu se sejmišče stalno širi. V končni fazi so dela za ureditev kongresne in upravne stavbe. Zgradili bodo še nekaj paviljonov in zadostili potrebam razstavljalcev. Večkrat so namreč morali zavržati razstavljalce, saj niso imeli več rapoložljivega prostora. Gospodarsko so na zelo trdnih nogah, saj so se finančno osamosvojili. To so upravitelji sejmišča s ponosom povedali novinarjem na srečanju ob koncu leta.

Pripravili pa so že tudi koledar sejemskih prireditev v prihodnjem letu. Prva bo razstava vrtnarstva Orto-Giardino od 17. do 21. februarja. Na podobni letošnji prireditvi so imeli kar 38.000 obiskovalcev, medtem ko so jih imeli na prvem takem sejmu v letu 1984 le 20.000. Na tem sejmu bodo sodelovali predvsem domači vrtnarji. Vendar pa za ta sejem vlada veliko zanimanje tudi med trgovci iz drugih dežel. Vrtnarstvo ima namreč vedno večji pomen. Čeprav so okvirno že določili gori omenjene datume, bodo najbrž ugodili željam razstavljalcev, da bi sejem podaljšali še do konca drugega tedna.

—mw—

80 planinskih let posvečenih Snežniku

ILIRSKA BISTRICA — Številne akcije, ki jih je Planinsko društvo Snežnik Ilirska Bistrica pripravilo ob 80-letnici in ki so potekale čez celo leto, so doživele svoj slovesni vrhunec minuli petek na slavnostnem občnem zboru društva. Velika dvorana doma JLA v Ilirski Bistrici je bila tokrat premajhna za premnoge člane in prijatelje društva, ki si je s svojo razvejano dejavnostjo ustvarilo obsežen krog sodelavcev in somišljenikov. Po besedah enega izmed govornikov je bila ta večer zbrana Jugoslavija v malem - med občinstvom so bili predstavniki vseh sosednjih društev širom po Primorski in Kvarnerju, delegaciji SPD Trst in SK Devín, predstavniki pobratenih društev Vršac, Mostar in Beograd, obenem pa so bistriški planinci prejeli več desetnih telegramov s čestitkami iz vse države, kar je dovolj zgovoren prikaz širine in obsega prijateljskih planinskih vezi, ki so se spletle v teh osemdesetih letih.

Predsednik PD Vojko Čeligoj se je v pozdravnem nagovoru vprašal, ali smo dostojni nasledniki ustanoviteljev društva, ki so to pomembno odločitev sprejemali v zelo težkih casih, nato pa pregledal letošnjo »jubilejno« dejavnost društva in ponovno opozoril na težave, s katerimi se srečuje društvo danes, na nedokončana dela na zavetišču na Snežniku, na vprašanje Doma na Sviščakih, društvenih prostorov...

Za govorniškimi odrom mu je sledil predsednik skupščine občine Ilirska Bistrica JANEZ KIRN (predsedstvo skupščine občine je bilo pokrovitelj vseh prireditev ob planinskem jubileju), ki je povzel pomembne točke v razvoju društva, ter poudaril velikost in pomembnost njegove vloge

v družbenem življenju občine, še posebno pri vzgoji mladih. Planinskemu društvu je v imenu predsedstva skupščine SFRJ podelil državno odlikovanje Red zaslug za narod s srebrnimi žarki.

V imenu Planinske zveze Slovenije je prisotne pozdravil njen podpredsednik JOŽE DOBNIK in podelil srebrna in bronasta odličja zaslužnim društvenim članom in nekaterim članom pobratenih planinskih društev.

Občni zbor so pozdravili tudi predstavniki številnih delegacij in izročili prijateljska darila, med katerimi so bila tudi odličja nekaterih organizacij in društev - tako je za dolgoletno sodelovanje s tetovskimi planinci Planinska zveza Makedonije nagradila društvo z zlato plaketo. Velik aplavz so doživele tržaški planinci s simboličnim darilom - planinskim cepinom in člani SK Devín, ki so se izkazali z denarnim prispevkom za dokončanje kočne na Snežniku.

Uradnemu delu je sledil kulturni program, ki ga je pripravil FRANC MUNIH, v njem pa so sodelovali številni recitatorji, solisti in kar štirje pevski zbori: moški zbor Dragotin Kette, mešani zbor Društva upokojevcev Ilirska Bistrica, mladinski zbor OŠ Dragotin Kette in zborček cicibanov-planincev. Slovesnost se je nato prevesila v družabni večer ob prijetnem planinskem pogovoru.

Ob tej priložnosti so v avli doma JLA odpli razstavo otroških likovnih del, ki so nastala na 1. pionirskem likovnem ex tempore Snežnik '87. Na ogled bo do 22. decembra - vabljani!

METKA ČELIGOJ

Prodajna razstava v Beneški galeriji

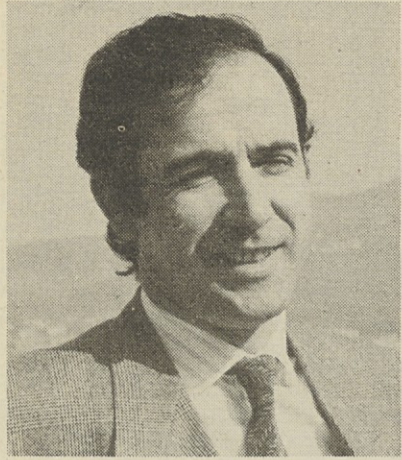
ŠPETER — V Beneški galeriji v Špetru bodo jutri ob 18. uri odprli prodajno razstavo sodobnega slikarstva in grafike. Razstava bo odprta do 17. januarja.

Slike, ki bodo na prodaj, prihajajo iz zasebnih zbirk. Vsekar gre za dela izjemno znanih avtorjev, kot so na primer Dali, De Chirico, Fontana, Guttuso, Annigoni, Makuc, Zigaina, Celi-berti, Spacal, Černigoj, Cantatore, Jaki, Komel itd. Levji delež imajo torej italijanski, slovenski in širše jugoslovanski mojstri mednarodnega slovesa.

Omenjena in številna druga dela bodo lahko kupili vsi, ki jih zanima moderna umetnost, seveda bo zanimiv tudi sam ogled razstave.

Pogovor s predsednikom teritorialnega odbora za Trst Klavdijem Palčičem

Zaupanje v dosego pravic nas ne sme nikoli zapustiti

Klavdij Palčič

V nedeljo bo v Gorici občni zbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze. Pred tem dogodkom smo zaprosili predsednika teritorialnega odbora za Tržaško Klavdija Palčiča za krajši intervju.

Prva mandatna doba teritorialnega odbora SKGZ za Trst se zaključuje. Kakšen je njen obračun?

Tržaški odbor, ki je sedaj na koncu svoje prve mandatne dobe v sestavi, kakršen je bil izoblikovan po zadnjem občnem zboru naše zveze, je bil nekaj povsem novega; postavili smo mu le nove vodstvene okvire, da bi se hitreje in učinkoviteje lotevali vprašanj, ki nastajajo v naši skupnosti na Tržaškem, kot tudi, da bi se v izvršnem odboru naše zveze mogel izraziti v vsej popolnosti njen deželni značaj in enakovredna prisotnost vseh treh pokrajinskih odborov. V zadnjih dveh letih smo si nabrali več izkušenj, ki bodo prav gotovo dosti pomenile za nadaljnje delo. Ob splošni ugotovitvi, da je pri delu naše zveze predvsem potrebno poskrbeti za boljše in hitreje izvajanje sprejetih sklepov, je izkušnja našega teritorialnega odbora v tem pogledu prav gotovo pozitivna.

S katerimi problemi ste imeli v tem razdobju največje preglatvice?

Na Tržaškem je bilo v zadnjih dveh letih dosti problemov, ob katerih se je morala naša skupnost čutiti prizadeta ali celo ogrožena. Naj omenim le nekatere najvažnejše:

— ob parlamentarnih volitvah smo doživeli hudo protislovensko kampanjo in volilno zavezništvo med PSI in Listo za Trst;

— ob incidentu v zalivu, kó je gradeški ribič ob streljanju v jugoslovanskih vodah izgubil življenje, da se ustvarilo zelo napeto ozračje, v katerem smo se Slovenci znašli v vlogi nekakšnih moralnih talcev;

— zelo zaskrbljujoče je tudi dogajanje v zvezi z namestitvijo sinhrotrona na Tržaškem. Evforija pri določitvi najlepšega zemljišča za to znanstveno instalacijo je za Tržaške upravitelje kot tudi za italijanske znanstvene in vladne kroge tako velika, da si ne pomišljajo žrtvovati pri tem vsakršni drugi interes in pregaziti vsakršno slovensko ugovarjanje. Posegi po slovenski zemlji pri Bazovici so hudo in nasilno dejanje proti osnovnim interesom slovenske narodnostne skupnosti. Ker nečloveški prislunhiti argumentirani stališči, ki tudi iz širšega znanstvenega vidika svetujejo namestitve tega objekta v območju Znanstveno-raziskovalnega področja AR 1, so te odločitve občinskih in drugih upravnih teles

sumljivo naravnane v nam predobro znano smer, ki pelje v raznarodovanje Slovencev in njihovo izkoreninjenje; — skrajno nacionalistična okužba se je globoko zažrla v družbeno tkivo, v katerem živimo, še posebno v Trstu, to nam dokazujejo občasni izbruhi najbolj mračnega in rasističnega protislovenstva, kot se je zgodilo z razstavnim katalogom ob ezulskem shodu v našem mestu, ki so ga natisnili ob podpori samih deželnih oblasti;

— ob teh najbolj eklatantnih primerih pa stoji še cela vrsta drugih nič manj pomembnih dogodkov, ki tudi kažejo, kako se omalovažuje naša prisotnost na teh tleh, še posebno z napadi na naš jezik, kot npr. ob poskusu prepovedi slovenščine v KZE, ob odklonilnih stališčih, ki jih je izrazil predsednik tržaške Pokrajine v zvezi z možnimi dokladami javnim uslužbenecem za znanje našega jezika, kot ob aferi zaradi zastopanja slovenščine ob otvarjanju Ceste terana ali ob zadnjem dogodku, ko je računski odbor zavrnil slovensko napisane prošnje za deželne prispevke našim kulturnim organizacijam. Vse naštetje in vse kar bi se še dalo navesti, govori o nerazrešenem odnosu države do nas in o njenih neizpoljenih obveznostih, kot tudi o njeni popustljivosti in potuhi najbolj nazadnjaškim krogom pri nas.

Kaj meni SKGZ o teritorialnosti v luči dosedanjih izkušenj in zaključkov nedavnega razširjenega glavnega odbora?

Odbor je opravil svojo analizo, ki je podčrtala veljavnost prisotnosti zveze na celotnem manjšinskem ozemlju s takšno strukturo, kot jo je tudi praksa potrdila. Nadejam se, da bo tudi občni zbor storil isto.

Delovanje teritorialnega odbora je nedvomno prispevalo k prožnejšemu obravnavanju številnih vprašanj, s katerimi se soočata SKGZ in vsa naša narodnostna skupnost. Kaj bi bilo treba po vašem mnenju storiti, da bi bilo njegovo delo še učinkovitejše?

Teritorialni odbor za Tržaško je zaradi specifičnosti mesta Trst, ki je tudi glavno mesto naše dežele, večkrat postavljen pred dilemo, do kod segajo njegove kompetence, kajti številna vprašanja, ki se pojavijo v Trstu, so po svojem pomenu deželnega značaja tudi za našo zvezo. To niso, da se razumemo, nikakršni krizni momenti v življenju naše zveze, vendar si bomo morali, kot že rečeno, zaradi ekonomije našega dela, zato, da bo delo še učinkovitejše, agilno in smotno porazdeliti vprašanja za razprave po odborih tako, da bo tudi operativnost, h kateri morajo naše razprave težiti, čim lažje uresničljiva.

Kakšne možnosti za uveljavljanje naše narodnostne skupnosti vidite v bližnji prihodnosti?

V bližnji prihodnosti zaupam predvsem v tiste možnosti, ki si jih bomo znali priboriti in ustvariti sami. Teh ne bo niti tako malo, niti tako nepomembnih, kajti nam vsem je na dlani in celo našim italijanskim sodržavljanom, ki nas kaj radi ignorirajo, da je življenjskost naše skupnosti vredna upoštevanja in da tudi ne mislimo še omagati. Mislim pa, da moramo v naši bodočnosti kljub vsemu videti tisti zaskrbljujoči akt — pravično zakonsko zaščito, ki nas seveda ne bo rešila avtomatično vseh težav, ki bo pa prinesla naši skupnosti boljše možnosti za vse, kar smo in bi hoteli biti.

Uvozniki in klavci nezadovoljni, gradnja stadiona še ustavljena

Tržaška občina vztraja: »Uredili bomo klavnico na proseški postaji«

Tržaška občinska uprava je včeraj poverila odborniku za zdravstvo Cernitzu nalogo, da čimprej poskrbi za primerno ureditev klavnice na proseški železniški postaji, zato da bo odgovarjala vsem zdravstvenim in varnostnim predpisom. Odbornik Cernitz bo moral v bistvu koordinirati akcijo za namestitve vseh varnostnih naprav, premestitev hladilnika in ureditev prostora za živino. Občinski odbor je sprejel ta sklep po sredinem sestanku

na prefekturi, na katerem so prišle do izraza nekatere pomanjkljivosti proseške klavnice. Potem ko bodo te pomanjkljivosti odpravljene, bo po zagotovilih tržaške občinske uprave klavnica končno pripravljena za klanje živine.

Ta dela bi morali opraviti že v nekaj dneh, povsem odprto pa ostaja vprašanje, ali se bodo klavci, uvozniki živine in grosisti sploh sprijaznili z nakazano rešitvijo. Občina trdi, da bo

z dokončno ureditvijo proseške klavnice lahko zadostila zakonu, ki določa, da morajo vse večje občine razpolagati s klavnico.

Klavci, grosisti in uvozniki so drugačnega mnenja. Na sredinem sestanku na prefekturi so poudarili, da bi bila uporaba proseške klavnice zanje povsem neekonomična. Proseška klavnica je tako majhna, da lahko v njej zakoljejo dnevno le 10 glav živine. Na Tržaškem deluje 8 do 9 uvoznikov živine, kar pomeni, da bi lahko vsak uvoznik dal dnevno v zakol le po eno glavo živine. Njihovi stroški bi se ob tako skromnem zakolu bistveno zvišali, še posebej če pomislimo, da so v stari klavnici zaklali dnevno po 8 do 9 krat več živine.

Podobno je stališče obeh združenj klavcev. Le-ti so plačani na vsako glavo zaklane živine. Manjši zakol pomeni zanje manjši zaslužek. Zato so proti uporabi proseške klavnice.

S tržaško »mesno afero« je neposredno povezana gradnja novega nogometnega stadiona. Stadion bi morali zgraditi na območju stare klavnice. Dela bi morala steči že 9. decembra, a so že pred dejanskim začetkom zastala, ker se v prostorih klavnice še vedno nahajajo 125 glav goveda in štirje konji. Nadaljnji zastoj pri rušenju klavnice bi imel lahko hude posledice za gradnjo stadiona. 9. decembra je vodja podjetja CIET, ki ima v podzakup gradbeno dela na območju klavnice, izjavil, da bi več kot desetdnevni zastoj del lahko celo za dalj časa prekinil gradnjo stadiona. Občina se zaveda te grožnje. Verjetno prav zaradi tega je občinski odbor med drugim odločil, da bo do določene meje kril stroške za prevoz živine iz stare klavnice v proseško klavnico.

Vse kaže pa, da ta poteza odbora ne bo imela kdove kakega učinka. Grosisti in uvozniki so se namreč sporazumeli, da bodo v pričakovanju na konkreten korak Občine vendarle oskrbeli mesto z mesom. V sredo so tako v zasebni klavnici Soprozoo zaklali 256 glav živine. Njihova namera je jasna: sami se bodo posluževali zasebne klavnice, bikci v klavnici pa bodo v njihovem imenu preprečili gradnjo stadiona...

Pomanjkanje mesa ne bo osiromašilo tradicionalnih božičnih poedin

Prikljubni zrezek ali slastna telečja pečena sta že nekaj časa osrednja tema vsakdanjih pogovorov med gospodinjami na tržnici, mamicami z majhnimi otročki in zagriženimi privrženci hitrih obrokov. Zagonetno vprašanje »nogometno igrišče ali založeno mesnice« je namreč že krepko opravilo svoje in tako rekoč upoštevanje hladilnike in police mesnic na Tržaškem. Res je pogled na te trgovine kaj žalosten: tu pa tam samevajo svinske zarezbnice, kavljivi, na katerih so se še pred dnevi veselo pozabavala goveja stegna, so stisnjeni v kot, na prodajnih pulth prednjačita perutnina in zajčje meso. Prazniki s tradicionalnimi poedinami pa se neusmiljeno bližajo.

Težav zaradi pomanjkanja mesa pa ne občutijo samo gospodinje in zbirčnice, temveč zlasti delavske in šolske menze, bolnišnice in druge podobne ustanove ter restavracije. Prav med nekaterimi znanimi restavracijami smo opravili priložnostno anketo, s katero smo skušali izvedeti, kako so se lastniki oziroma upravitelji znašli, saj je znano, da so božična kosila še vedno ena izmed najbolj priljubljenih oblik praznovanja tega praznika. Najprej cene. Letos se ne veliko razlikujejo od lanskih, sučejo pa se okrog 50 tisočakov na osebo, ponekod je v ceno vključena pijača,

ponekod pa je treba žlahtno kapljico plačati posebej. Tudi jedilni listi so že skoraj tradicija, zato ob njih ne bi izgubljali besed. Kako pa z mesom? Nekateri gostilničarji so se znašli tako, da so si zalogo mesa priskrbeli zunaj Trsta, največ v Venetu in Furlaniji, kjer ni s klavnicami in klavci ter občinskimi možmi težav (vsaj »mesnih«). Nekateri so številne rezervacije za božično kosilo nekoliko omejili, seveda z ozirom na zalogo mesa, drugi pa imajo stalnega dobavitelja, ki je že sam poskrbel, da krize ne bo čutili. Nekateri pa kar upajo, da se bo stvar sama premaknila z mrtve točke. Na splošno je torej stanje pod nadzorom, kot temu pravimo, božičnim poedinam pa se zaradi birokratskih in siceršnih združ le malokdo rad odreče.

Se najmanj težav imajo seveda ribje restavracije — cene so tam sicer nekoliko bolj zasoljene — nekakšna modna muha ali alternativa pa so v nekaterih restavracijah cvrti žabji kraki in, nemara po sledovih tedna srednjeveške kuhinje, eksotično pripravljena perutnina. Kakorkoli že, tradicija je pri Tržčanih trdno zakoreninjena, tega pa se zavedajo tudi gostilničarji. Vsaj ta božič bo torej potekal normalno — kulinarčno vzeto — do naslednjega pa se bodo mestni glavarji nemara zedinili in prebivalstvu privoščili priljubljeni mesni obrok.

Proslava visokega jubileja bo v torek, 22. decembra

Štiri desetletja slovenskega učiteljišča

Slovensko učiteljišče Anton Martin Slomšek v Trstu bo prihodnji teden proslavilo 40-letnico ustanovitve. Tržaško učiteljišče je bilo ustanovljeno novembra 1947 z Ukazom št. 18 Zaveznike vojaške uprave, ki ga je 8. novembra podpisal brigadni general ameriške vojske, višji častnik za civilne zadeve Ridgely Gaither. Ustanovitev učiteljišča določa 4. člen tega Ukaza. »Ustroj slovenskega učiteljišča je enak ustroju učiteljišč z italijanskim učnim jezikom s spremembami, ki so potrebne zaradi različnosti učnega jezika.« je zapisano v Ukazu. Osnovno število razredov sestavljajo 4 razredi. Osnovnemu številu razredov se smejo po potrebi priključiti novi vzporedni razredi. 4. člen določa še, da se »vodilno, učno in upravno osebje namešča v skladu z navodili, ki jih izdaja ZVU«, in nadalje, da so »vsa spričevala, potrdila in druge uradne listine, ki jih izda to slovensko učiteljišče, enakovredne podobnim spričevalom in uradnim listinam, ki jih izdajajo drugi istovrstni državni zavodi.«

Vpisovanje v novo šolo je potekalo od 25. novembra do 2. decembra 1947, to je v času, ko se je na drugih naših višjih srednjih šolah že iztekalo prvo tromesečje. Prvo šolsko leto je obiskovalo učiteljišče skupno 29 dijakov. 9. decembra se je začel pouk v 1. in v 3. razredu, po novem letu pa še v 2. razredu. Poleti leta 1948 so opravili na šoli že

prvo maturo za privatiste. K maturi se je prijavilo devet kandidatov: usposobljenostni izpit so opravili trije, trije niso izdelali, trije pa niso prišli k izpitu.

Pomembna mejnika v bogatem 40-letnem delovanju šole sta še poimenovanje po škofu Antonu Martinu Slomšku (uradno poimenovanje je bilo 8. februarja 1969 v okviru Prešernove proslave) in ustanovitev vzgojiteljske šole leta 1974. Istega leta je šola tudi dobila dovoljenje za 5. dopolnilni letnik na učiteljišču.

Ob pomembnem jubileju bo šola s pomočjo dveh naših bančnih zavodov izdala brošuro, v kateri bo obsežen pregled delovanja šole v teh štirih desetletjih. Brošura bosta dopolnila seznam vseh maturantov in seznam maturantov, ki so se zaposlili kot šolniki, popestrilo pa jo bo tudi bogato fotografsko gradivo.

Proslava 40-letnice bo v torek, 22. decembra, dopoldne na učiteljišču. Slavnostni govornik bo Evgen Dobrila, eden od prvih maturantov, dolgoletni slovenski učitelj in tudi bivši predsednik zavodskega sveta učiteljišča Slomšek. Na prireditvi bodo nato nastopili sedanji dijaki učiteljišča, šolski zbor bo zapel nekaj pesmi, temu uradnemu delu proslave visokega jubileja pa bo sledila družabnost.

pisma uredništvu - pisma uredništvu

Kdaj bo rešen problem slovenske vzgojiteljske šole?

Na vzgojiteljski šoli je eden najvažnejših premetov didaktika. Za poučevanje tega predmeta sta potrebna večletno poučevanje v vrtcih in posebna priprava. Dijakinje se učijo o metodah poučevanja na predšolski stopnji in pripravljajo z izkušeno vzgojiteljico nastope ter hospitirajo po vrtcih.

Vzgojiteljica, ki je več let poučevala na vzgojiteljski šoli didaktiko, je bila oproščena vse do letos poučevanja v vrtcu. Tako se je lahko popolnoma posvetila zahtevnemu delu na vzgojiteljski šoli. 5. oktobra pa je prejela obvestilo, da se mora vrniti v vrtec in da lahko sprejme ob rednem delu v vrtcu poučevanje na vzgojiteljski šoli. Vzgojiteljica bi morala delati 30 ur v vrtcu ter še 10 ur na vzgojiteljski šoli, kar je didaktično in človeško nemogoče. Ker je ta vzgojiteljica stalna, se je po pričakovanju odpovedala desetim dodatnim uram. Skrbništvo je nato začelo iskati »žrtev«, ki bi sprejela to breme. Nato je prisililo vzgojiteljico, ki je bila zadnja na lestvici DOA, da je prevzela 40 ur. Tako je vzgojiteljska šola dobila novo učno moč šele 30. 10. 1987, redno poučevanje didaktike pa se je začelo šele sredi decembra, ker je dodeljena vzgojiteljica medtem zbolela.

Dijakinje in starši vzgojiteljske šole so razburjeni in nezadovoljni, ker dekleta sploh niso začela z rednim pou-

kom didaktike, in se sprašujejo, kako bo lahko vzgojiteljica zmogla delo v šoli in v vrtcu. Ravnateljstvo, šolski in nekateri politični predstavniki so se zavzeli, da rešijo ta problem. Zglede, da vse prošnje ležijo na mizi nekega funkcionarja v Rimu.

Kdaj bo prišel iz Rima odgovor na njihove zahteve? Starši in dijakinje vzgojiteljske šole v Trstu želijo, da bi bila spet imenovana vzgojiteljica, ki ima večletno prakso in ki bi bila dodeljena samo njihovim šolam.

Starši in dijakinje vzgojiteljske šole v Trstu

O prehrani otrok v občinskem vrtcu

M. Silvestri

Smo starši otrok, ki obiskujejo občinski vrtec M. Silvestri v Trstu. S pisom javnim občilom hočemo protestirati proti načinu prehrane, ki jo servirajo v vrtcu. Naravnost nesprejemljivo je, da se doma trudimo, da bi otroku nudili čimbolj zdravo hrano, v vrtcu pa morajo 3-, 4-, 5-letni malčki uživati kot glavno jed salamo, mortadelo in druge klobasne izdelke, konzerve, cvr-

te polpete, juho, ki jo pripravljajo v glavnem iz kosti, v katerih je, kot vemo, še vedno visoka stopnja radioaktivnosti. Zdi se nam, da spadajo v njihovo prehrano jajca, belo meso, nemastni siri, suhe stročnice, zelenjava in pač izdelki, ki imajo čimmanj konzervansov in barvil.

Nedavno je marsikaterega otroka bolel trebušček in mi domnevamo, da je to povzročil pesek, ki ga je najti v zamrznjenih školjkah že pripravljane ribjega izdelka »misto mare«. To dejstvo nas je prepričalo, da moramo povedati, kaj mislimo o sestavi kosil in kakovosti živil, ki jih naši otroci uživajo v vrtcu. Radi bi tudi izvedeli, če sta sadje in zelenjava sveža in različnih vrst.

Ob tej priložnosti naj še opozorimo, da tržaške odgovorne oblasti še niso uresničile zakonskih predpisov, ki dajejo staršem demokratično pravico do predstavnosti v organih vrtcev.

Če ne bodo spremenili jedilnika, bomo protest zaostriili, tako da bomo na vse načine skušali preprečiti otrokom, da bi se hranili v vrtcu.

Upamo, da nas bodo odgovorni pri Občini poslušali in da bodo stopili do nas, ne da bi nam bilo treba ostrejših akcij.

Sledi 17 podpisov.

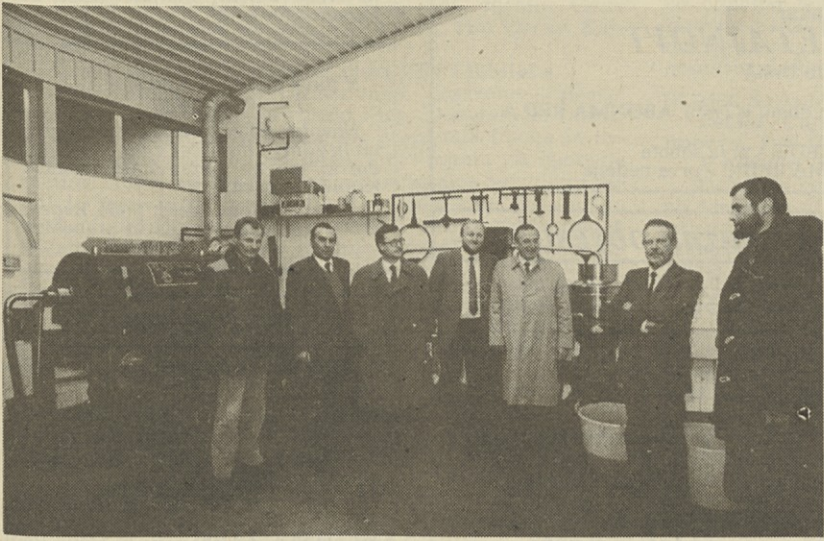
V Podlonjerju se izteka tečaj o pridelovanju in pokušnji vina

Skupnost vinogradnikov in vrtnarjev iz Podlonjerja je priredila tečaj o pridelovanju in pokušnji vina. Kljub temu, da je ta zanimiva pobuda letos prvič stekla, je zanimanje za predavanja in praktične vaje izredno veliko. Udeležili so se ga namreč vinogradniki iz Podlonjerja in bližnje okolice, predavanjem pa z veseljem prisluhnejo tudi taki, ki se z vinogradništvom ne ukvarjajo aktivno.

O vinu, njegovih značilnostih in okusu predava Marcello Pillon, ki ga uvrščajo med najuglednejše strokovnjake iz dežele. Udeležence med drugim uvaja v pokušno vin, razločevanje raznih nians in arom, kar seveda vedno prav pride. Tridnevni tečaj, ki poteka v prostorih Ljudskega doma v Ul. Masaccio 24, se bo zaključil drevi.

Obisk predstavnikov ERSA v torkli Kmetijske zadruga

Torklo Kmetijske zadruga pri Domju, ki je v tork zašla s stiskanjem letošnjega oljčnega pridelka, je včeraj obiskala delegacija Deželne ustanove za razvoj kmetijstva ERSA. Gostje - predsednik ERSA Del Gobbo, njen ravnatelj Tanzar, predstavnik Tržaškega kmetijskega nadzorništvaja Fantina, deželni funkcionar Di Biasio, ravnatelj centra ERSA na Proseku Mutton in tehnik Vitiello - so z velikim zanimanjem sledili delu torkle ter razlagam o problematiki gojenja oljk v tržaški pokrajini.

Do obiska je prišlo na povabilo Kmetijske zadruga, ki je vedno bolj pozorna na vse tisto, kar se dogaja na kmetijskem področju v naših krajih. Predsednik zadruga Boris Mihalič je gostom v podrobnostih orisal uspehe in probleme na področju gojenja oljk ter izrazil željo, da bi javne ustanove izkazale več pozornosti tej pomembni kmetijski panogi, ki si v zadnjih letih vse uspešneje utira pot zlasti v dolinski in miljski občini. Iz pristranskega in poglobljenega pogovora je izzvenela skrb, kako bi Dežela lahko pomagala za izboljšanje in povečanje oljčnega pridelka. V tem okviru si je Ustanova za razvoj kmetijstva prevzela nalogo, da v sodelovanju z deželnim odborništvom za kmetijstvo pripravi razvojni načrt za gojenje oljk v naši pokrajini. Proseški center ERSA pa naj bi konkretno poskrbel, da bi začeli v tem centru gojiti oljčne sadike, ki bi bile na razpolago vsem, ki se ukvarjajo ali pa se nameravajo ukvarjati z gojenjem oljk. Prav tako naj bi ERSA zaposlila strokovnjaka, ki bi sledil tej kmetijski panogi na Tržaškem.

Včeraj zaslišali Dejana Danielija, Kolumbijca Hermida, Giassija in Zanettija Začetek procesa zaradi mamil na Krasu

Na tržaškem sodišču se je včeraj začel proces proti 21 osebam, ki so obtožene (sicer v različnih variantah) posesti in preprodaje mamil. Pred letom dni je policijska preiskava, ki je obtožence spravila pred sodnike, imela velik odmev, kajti policija je zaplenila kilogram in pol čistega kokaina, glavni obtoženci pa so bili s Krasu in do bro poznani v slovenskih krogih. Na zatožni klopi sedijo: 22-letni Dejan Danieli s Proseka, 22-letni Ivan Pangos iz Nabrežine, 23-letni Andrej Jazbec iz Nabrežine, 28-letni Kolumbijec Enrique Hermida, 24-letni Gianni Puzo iz Trsta, 23-letni Luca Giassi in 25-letni Ezio Zanetti iz Ghisalbe pri Bergamu, 21-letni Alberto Barbiero iz Trsta, 22-letni Antonio Tirolla iz Trsta, 22-letni Giorgio Zardini iz Trsta, 27-letni Sandor Sedmac iz Gabrovca, 27-letni Mario Mora iz Nabrežine, 23-letni Livio Emilii s Proseka, 20-letni Corrado Polh iz Križa, 24-letni Roberto Bogatec s Proseka, 23-letni Carlo Turetta iz Trsta, 27-letna Mervat Bassim iz Trsta, 26-letni Bruno Stanissa iz Nabrežine, Mauro Vattovaz iz Križa, 21-letni Diego Kossutta iz Križa in 22-letni Massimiliano Longhi iz Milana.

Preiskovalni sodnik Gullotta je ob uvedbi sodnih postopkov zapisal, da je preiskava stekla lansko jesen, ko so policijski agenti prek telefonskega prislusovanja prišli do prepričanja, da Danielija, Pangosa in Jazbeca povezuje razpečevanje hašiša in kokaina. Ko so slišali, da Danieli razpolaga s poldrugim kilogramom kokaina, so se takoj odločili, da preiščejo njegov dom, kjer so mamilo dejansko našli. Kokain je Danieliju izročil Kolumbijec, ki je kmalu nato padel v roke policije. Istočasno je namestnik državnega tožilstva Staffa izdal zaporne naloge proti Danieliju, Jazbecu, Pangosu in Puzzu. Na osnovi njihovih pričevanj je preiskava hitro stekla dalje: v zaporu sta se znašla Giassi in Zanetti, kasneje pa so prišli na sezname policije še preostali kraški in tržaški uziivalci mamil, predvsem hašiša. Preiskava je bila izredno razvejana, saj so preiskovalci klicali na zaslišanje na desetine in desetine ljudi iz raznih vasi in krogov. Javna obravnava, ki se je začela včeraj in bo predvidoma trajala več dni, bo zelo pomembna, saj so obtoženci spreminjali verzije, preklicovali izjave in imena, v navzkrižnih zasliševanjih demantirali trditve soobtožencev, tako da je sodni položaj marsikaterega od enaindvajsetih še nerazčiščen.

Včerajšnja razprava je zaradi velikega števila obtožencev in odvetnikov potekala v veliki dvorani porotnega sodišča. Vsi obtoženci so na svobodi, izjema sta le Danieli (zadnje leto je preživel v Coroneu) in Kolumbijec, ki je zaprt v Padovi. Predsednik sodišča Brenci (javni tožilec je bil Dario Grohman) je včeraj zaslišal Danielija, Hermida, Giassija in Zanettija, naslednje obravnavo pa določil za tork.

Prvi je stopil pred predsednika sodišča Dejan Danieli. Obnovil je, kako je prišel Enrique Hermida nekega dne v trgovino, kjer je delal, rekoč, da mu je njegov naslov dal neki Bedoia, ki ga je Danieli spoznal med potovanjem po Kolumbiji. Danieli ga je povabil na dom, kjer je Hermida tudi prenočil.

Zvečer mu je Kolumbijec pokazal kamen, v katerem je bil skrit poldrug kilogram kokaina. Hermida je Danieliju povedal, da ima v Evropi mnogo znancev, katerim bi lahko preprodal mamilo. Vseeno je Danielija vprašal, če morda pozna koga, ki bi za 70 tisoč dolarjev odkupil kokain. V tem primeru bi Danieli dobil za 5 tisoč dolarjev mamila (približno 10 dkg kokaina).

Danieli je povedal, da se mu je zdelo vsa zadeva nepojmljiva. Hermida je vztrajal, naj poskusita prodati mamilo drugje. Tako sta naslednjega dne odpotovala v Ghisalbo k Giassiju, ki ga je bil Danieli spoznal med služenjem vojaškega roka. Tudi Giassi je odklonil odkup mamila. Nekaj dni zatem je Hermida odpotoval v Rim. V tem času je Giassi obiskal Danielija in za 600 tisoč lir kupil 10 gramov kokaina. Ta denar je Danieli predal Hermidi ob njegovem povratku. Tri dni zatem je Kolumbijec odpotoval v Pariz.

Danieli je zatem priznal, da je prodal majhne količine kokaina Pangosu, Jazbecu in Bogatcu, na zahtevo enega od sodnikov pa je obnovil dogodek iz septembra lanskega leta, ko sta z Jazbecom odpotovala v Ghisalbo, kjer sta za 2 milijona lir, ki sta ju bila zbrala skupaj s Pangosom, kupila 250 gramov hašiša. Danieli je povedal, da sta mamilo kupila od nekega znanca, medtem ko je Jazbec med preiskavo izjavil, da sta bila takrat v Zanettijevem stanovanju. Danieli je to izjavo demantiral. Ob koncu zaslišanja je še priznal, da je lani poleti med izletom v Bologno prodal Bogatcu poldrug gram kokaina.

Mladinska skupina P. Tomažič pozitivno ocenila svoje delo

V bazoviškem Partizanskem domu je Mladinska skupina P. Tomažič imela v sredo, 16. t. m., redni občni zbor. Zbor se je odvijal po dnevnem redu, ki je predvideval poročanje o preteklem delovanju skupine, odobritev bilance za leto 1987 in predstavitev programa za leto 1988.

Po uvodnem nagovoru dirigentke Pie Sirca-Cah je tajnik skupine Miran Pečenik uradno odprl občni zbor, kot prvi pa je spregovoril blagajnik Edi Sabba. Takoj je poudaril, da je skupina v glavnem uresničila cilje, ki si jih je zadala: z raznimi pobudami in tržaškem prostoru in z ugotovitvijo stikov na mednarodni ravni je namreč namerala čim bolj zblizati prebivalce različnih narodnosti, kar je tudi dejansko delala dokaj uspešno. Skupina se je politično in organizacijsko v tem času precej razvila, tako da danes že nekaj pomeni.

Po blagajnikovem posegu je imel spet besedo tajnik in opisal delovanje skupine v letu 1987. Omenil je, da je nastopila na desetih koncertih, od katerih so trije vsebovali novi program Spomin na bodočnost. Nakazal je še načrte za leto 1988, prvi od katerih je nadaljevanje programa Spomin na bodočnost (o tem bodo tudi snemali dol-

Sinoči odprli razstavo ob umetnikovi 80. obletnici Grafike Franceta Miheliča v TK Galeriji

Galerija Tržaške knjigarne zaključuje leto 1987 s počastitvijo dveh uglednih slovenskih mojstrov ob njihovi 80-letnici. Pred nedavnim se je poklonila Lojzetu Spacalu, od včeraj pa je v njej na ogled 25 grafik Franceta Miheliča, mednarodno uveljavljenega slikarja in grafika, rojenega 1907. leta v Škofji Loki, člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti, pa tudi Accademie fiorentine delle Arti.

Po pozdravnih besedah ravnatelja TKG Franka Vecchietta je na sinočni otvoritvi o umetnikovem življenju in delu govorila ravnateljica novogoriškega muzeja Nelida Silič-Nemec. Razstava bo odprta do 13. januarja vsak dan od torke do petka med 8.30 in 12.30 ter med 15.30 in 19.30.

Na sliki: France Mihelič na otvoritvi med Nelido Silič-Nemec in Frankom Vecchietom.

Skupščine delavcev Aquile se mrzlično vrstijo

V teh predprazničnih dneh se skupščine delavcev rafinerije Aquila kar vrstijo. Včeraj so se najprej zbrali v jedilnici žaveljskega obrata, nakar so se napotili v Milje, kjer so simbolično zasedli županstvo. Tam jih je sprejel dr. Mazzurco, ki je občinski komisar in hkrati tudi tržaški podprefekt. Tovarniški svet ga je ponovno zaprosil za ustrezen poseg pri pristojnih oblasteh in zlasti pri ministru za industrijo Battaglia, da še pred božičem skličejo sestanek v

Rimu in pojasnijo vse doslej temne plati dolgotrajnih pogajanj. Posredno pa so na tržaškega župana Staffierija naslovili zahtevo, da se pozanima za birokratski potek v zvezi s podaljšanjem dopolnilne blagajne. Kaže namreč, da je potrebna dokumentacija končno le priromala na ministrovo mizo, zaenkrat pa še ni znano, kdaj se bo medministrska komisija CIPI sestala in obravnavala ta pereči problem. Minister Battaglia pa bi moral končno tudi povedati,

kakšno-težo ima pri vsej aferi odgovor deželne uprave na zahteve družbe Montedison. Poleg tega pa se širijo vesti, da se družba Selm spet spreneveda in napoveduje, da če ne bo mogla ohraniti obalnega naftnega skladišča, bo umaknila predlog o namestitvi tekstilne industrije na zemljišče nekdanje rafinerije.

Zapustil nas je naš dragi

Pietro Viola

bivši politični preganjenec
partizanski borec
občinski svetovalec neprekinjeno
od 1960 do 1986

Civilni pogreb bo jutri, 19. t. m., ob 11.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče pri Korošcih.

Žalostno vest sporočajo: žena Lidia, brata Mario in Giacomo, sestra Emma, svaki, vnuki ter drugo sorodstvo.

Posebna zahvala zdravnikom in osebju I. oddelka za kronične bolezni v bolnišnici pri Sv. Ivanu za skrbno nego.

Milje, 18. decembra 1987

(Pogrebno podjetje Zimolo)

Ob smrti

PIETRA VIOLE

sočustvujejo z družino

Stellio, Igor in Narcisa.

Ob teži izgubi svojega ustanovnega člana in vsestranskega družbenega delavca Petra Viole izrekata Društvo slovencev miljske občine in pevski zbor Jadran svoje občuteno sožalje soprogi in sorodnikom.

Ob smrti Petra Viole izreka iskreno sožalje družini Kulturni in rekreacijski krožek »Božidar Kolarič« od Korošcev.

Zapustila nas je naša draga žena, mama, nona in pranona

Marta Pregar por. Zuban

Pogreb bo jutri, 19. t. m., ob 9.30 s pokopališča v Barkovljah v cerkev in nato na pokopališče pri Sv. Ani.

Žalujoci: mož Angel, hčerki Anči in Marija z možema, vnuka Albertina in Savino z družinama, sestri Ana in Zora in ostalo sorodstvo.

Trst, Edmonton, 18. decembra 1987

Ob izgubi drage none izrekajo kolegu Savino Bevilacqua tiskarji in drugi uslužbenci ZTT iskreno sožalje.

Posiljevalcu dosodili pet let in pol ječe

Tržaško kazensko sodišče je včeraj obsodilo na 5 let in 6 mesecev zapora 30-letnega Claudia Venturina iz Ul. Lorenzetti 52, ki je bil obtožen posilstva, ugrabitve in nedovoljene posesti noža. Proces je potekal za zaprtimi vrati. Dogodek, ki je privedel Venturina na zatožni klopi, se je pripetil v noči med 25. in 26. aprilom letos. Venturin je takrat v avtomobilu posilil Antonello P., potem ko ji je grozil z nožem. V razsodbi so sodniki tudi odločili, da bo moral obtoženec plačati 200 tisoč lir globe, dosmrtno pa so mu prepovedali opravljanje javnih funkcij.

Deganuttiju potrdili kazen

Tržaško prizivno sodišče je včeraj potrdilo kazen 31-letnemu Gerardu Deganuttiju, domnevno pripadniku organizacije POT, ki si je prevzela odgovornost za vrsto podtaknjenih požarov v Trstu. Na prvem procesu septembra letos je kazensko sodišče obsodilo Deganuttija na 2 leti zapora in 800 tisoč lir globe zaradi nedovoljene posesti pištole berretta 7,65, šaržerja in nekaj nabojev. Prizivni sodniki so — kot rečeno — v vsem potrdili prvostopenjsko odločitev.

■ Gledališka skupina La Contrada prireja gledališki večer v angleškem jeziku. Komedijo »Absurd Person Singular« Alana Ayckbourna bo namreč izvajal The Modern English Theater, ki je te dni v gosteh tržaške skupine. Sodelovala bo tudi Delia Bommarco. Nekateri angleški igralci že več časa živijo v Trstu, del gostujoče skupine pa je že večkrat nastopal tako v domovini kot v Združenih državah. Za režijo je poskrbel Silvio Petean. Prva predstava bo jutri, ponovitev pa bo v nedeljo v gledališču Cristallo.

■ Na sedežu Združenja za kulturne izmenjave med Italijo in SZ, Ul. Torrebiana 13, bodo jutri odprli tradicionalno prodajno razstavo knjig in izdelkov sovjetske obrtne umetnosti. Odprta bo do 24. decembra, vsak dan od 10. do 12.30 in od 16. do 21., v nedeljo pa samo med 10. in 13. uro.

Nagrajenci EAPT

Novinar in politik Corrado Belci, avstrijska izvedenka za špedicijo Hilde Doepke, pristaniški delavec in sindikalist Carlo Prevosti in bivši komercialni direktor tržaškega odseka Državnih železnic Romano Troilo so letošnji dobitniki priznanj za »pristaniške zasluge«. Ob slovesni podelitvi na Pomorski postaji je predsednik Tržaške pristaniške ustanove Michele Zanetti posebej poudaril uspehe letošnjega pristaniškega poslovanja, ki se v resnici lahko ponaša z nekaterimi rekordnimi številkami.

Jutri v škedenjskem društvu Ivan Grbec

Gostovanje Lutkovnega gledališča Papilu

KD Ivan Grbec pripravlja prijetno presenečenje za otroke in seveda tudi za njihove starše.

Jutri, 19. decembra, ob 18. uri bo gostovalo Lutkovno gledališče PAPILU s Hrvatov pri Ankaranu.

PAPILU ni verjetno potrebno posebej predstavljati. Gledališka skupina že več let intenzivno deluje. Redno sodeluje na mladinskih gledaliških festivalih tako doma kot v Italiji. Poleg predstav pa prireja skupina tudi razne lutkovne Laboratorije, kjer se otroci in odrasli (vzgojitelji in učitelji) seznanijo s posebnimi tehnikami za iz-

delovanje svojevrstnih lutk z najbolj enostavnim materialom, papirjem.

Gledališče PAPILU naši otroci že poznajo, saj je v zamejstvu že večkrat nastopilo kot gost v društvi in po šolah. Privlačnost njegovih predstav so nedvomno papirnate lutke in razne senčne tehnike, ki so v dogajanju posebno efektne.

Jutri nam bo gledališče PAPILU predstavilo novo igrico z naslovom *Kdo živi v tej hišici?*, ki je njegova zadnja postavitev in je bila prvič prikazana pred kratkim v Kopru.

Praznik repentabrskih 50-letnikov

Tudi repentabrška občina se je pridružila tradiciji, ki ji sledijo skoraj vsi naši kraji. Tamkajšnji letošnji petdesetletniki so se namreč pred dnevi zbrali, da bi skupaj praznovali to pomembno srečanje z Abrahamom. Pred odhodom v goriška Brda, kjer jih je čakala okusna večerja s plesom in zabavo, so se zbrali pred občinskim spomenikom padlim in se poklonili njihovemu spominu.

Danes odprtje razstave o delu Ernesta Weissa

V Deželnem študijsko-raziskovalnem inštitutu sindikalne konfederacije CGIL se bodo danes spomnili biologa, antifašista in demokrata Ernesta Weissa, očeta znane tržaške aktivistke KPI Laure Weiss, ki je vse življenje posvetila raziskovanju, politiki in razvoju šolstva. Ernesto Weiss je umrl pred 20 leti, njegova hčerka pa je sindikatu CGIL podarila bogato zapuščino, s katero je bil ustanovljen poseben sklad, ki nosi njegovo ime. Inštitut je za to spominsko priložnost uredil fotografsko razstavo življenja in dela Ernesta Weissa, s katero namerava poudariti zlasti pomen njegovega dela in zavemanje za človekove pravice in ljubezen do znanja. Poleg fotografskega gradiva bodo na ogled tudi Weissovi zapiski in časopisni članki, ki opisujejo njegovo bogato vsestransko dejavnost.

Odprtje razstave bo ob 11. uri v prostorih sedeža CGIL v Ul. Pondares 8.

Tudi v Trstu Krožek o transcendentalni meditaciji

Tudi v Trstu so te dni odprli krožek Meru (Maharishi European Research University), kjer se bo mogoče naučiti transcendentalne meditacije. Krožek ima sedež v Ul. Mazzini 13. Upravitelj krožka zatrjuje, da je meditacija, ki se je številni Tržačani že učijo, učinkovito "sredstvo" proti tegobam sodobnega življenja, pomaga pa tudi pri raznih psihosomatskih boleznih. Učinkovitost te metode so preverjali v 150 univerzitetnih centrih po vsem svetu.

prispevki

V spomin na pok. Marijo Danev vd. Bandelj darujeta Marija in Pepi Prašelj 10.000 lir za SD Kontovel.

V spomin na Nineta in Pepita Černjava daruje brat Mario 20.000 za pevski zbor Vasilij Mirk.

Ob obletnici smrti dragega moža Alojzija Škrka daruje žena (Trnovca 5) 25.000 lir za Skupnost družina Opčine in 25.000 lir za Sklad Dela.

Namesto voščilnic dragim planincem daruje Berto Doljak z ženo (Praprot) 30.000 lir za SPDT.

V spomin na Vido Martelanc darujeta Vlasta in Nora 40.000 lir za SKD Barkovlje.

Namesto cvetja na grob drage Vide darujeta Elda in Štefka 30.000 lir za SKD Barkovlje.

V zahvalo vsem prijateljem in pevcem za voščila in darila ob rojstnem dnevu daruje Marija Milkovič 30.000 lir za cerkveno sv. Roka v Gropadi in 30.000 lir za KD Skala.

V spomin na pok. Karla Kalca daruje Marija Gabrieli (Gropada št. 6) 10.000 lir za Skupnost družina Opčine.

gledališča

VERDI
Operna sezona 1987/88
Danes ob 20. uri (red F/H) osma in v nedeljo ob 16. uri (red D) zadnja predstava Donizettijeve opere LA FIGLIA DEL REGGIMENTO. Dirigent Carlo Rizzi, režija Filippo Crivelli.

V sredo, 23. decembra, bo ob 20.30 v cerkvi sv. Frančiška (Ul. Giulia) tradicionalni BOŽIČNI KONCERT s sodelovanjem zborov in orkestra gledališča VERDI. Izvajali bodo Perosijske, Schubertove in Vivaldijske skladbe. Dirigent Gabriele Bellini. Vstop prost.

ROSSETTI
Gledališka sezona 1987/88
Nocoj ob 20.30 bo Gledališče iz Rima predstavilo delo Tita Plauta CASINA. Režija Pino Micol. V abonmaju odrezek št. 5. Rezervacije in informacije pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

LA CONTRADA - TEATRO CRISTALLO
Nocoj ob 20.30: BUON NATALE AMICI MIEI Alana Ayckbourn. Režija Francesco Macedonio.

kino

ARISTON - 16.00, 22.00 *Stammheim*, dram., WD 1986, 107'; r. Reinhard Hauff; i. Ulrich Tukur, Therese Aufferler, K. Frank Bühne, Günter Wulff.

NAZIONALE IV - 16.45, 22.00 *Un ragazzo di Calabria*, It. 1987; r. Luigi Comencini; i. Gian Maria Volonté, Diego Abatantuono, Therese Liotard.

EXCELSIOR I - 17.30, 22.15 *Il segreto del mio successo*, kom., ZDA 1987; r. H. Ross; i. M. J. Fox, H. Slater, R. Jordan.

EXCELSIOR II - 16.15, 22.00 *Le streghe di Eastwick*, fant., ZDA 1987; r. George Miller; i. Jack Nicholson.

NAZIONALE III - 16.30, 22.00 *La monaca di Monza*, dram., It. 1987; r. L. Odorisio; i. M. Roussel, A. Gassman.

FENICE - 15.30, 22.15 *La rivincita dei Nerds 2*, kom., ZDA 1987, 105'; r. J. Roth; i. R. Carradine, T. Busfield.

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 *Biancaneve e i 7 nani*, ris., prod. Walt Disney.

MIGNON - 16.00, 22.00 *L'ultimo imperatore*, dram., It.-ZDA 1987, 203'; r. Bernardo Bertolucci; i. John Lone, Joan Chen.

EDEN - 15.30, 22.00 *Desiderio di vizi*, porn., □□

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 *Non aprite quel cancello*, srh.

NAZIONALE II - 15.20, 22.00 *Libidine*, porn., □□.

VITTORIO VENETO - 16.30, 22.10 *Wanted vivo o morto*, krim., ZDA 1987, 106'; r. Gary Sherman; i. Rutger Hauer, Gene Simmons.

CAPITOL - 16.00, 22.00 *Full Metal Jacket*, dram., ZDA 1987; r. Stanley Kubrick; i. Matthew Modine, Lee Ermej.

LUMIERE FICE - 16.30, 22.00 *Who's that girl*, kom., ZDA 1987, 94'; r. James Foley; i. Madonna, Griffin Dunne.

RADIO - 15.30, 21.30 *Le supersexy mogli svedesi*, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Ivan Cankar KRALJ NA BETAJNOVI

Režija: Mario Uršič

PREMIERA:
danes, 18. decembra, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu. **ABONMA RED A**
PONOVITVE:
jutri, 19. decembra, ob 20.30 - ABONMA RED B - prva sobota
v nedeljo, 20. decembra, ob 16.00 - ABONMA RED C - prva nedelja

ZDRUŽENJE PROSTOVOLJNIH GASILCEV "BREG"

priredi danes, 18. t. m., ob 20.30 v gledališču F. Prešeren in v Boljuncu

SLAVNOSTNO SEJO OB 10. OBLETNICI ZDRUŽENJA.

Vabljeni člani in prijatelji!

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, razstavlja svoja dela France Mihelič.

V razstavnih galeriji v Ul. Roma v Miljah razstavlja do 20. t. m. slikar in grafik PAOLO PASCUTTA. Razstavo prireja KUD Prints. Urnik: ponedeljek, torek, četrtek, petek 12.00-14.00, sreda 16.00-18.00, sobota 9.00-13.00 in nedelja 10.00-13.00.

V galeriji Minerva razstavlja do 21. t. m. slikarka ANNAMARIA VITTES.

V Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Frančiška 20 so v uradnih in večernih urah na ogled črno-bele fotografije, ki so bile nagrajene in sprejete na 5. fotografiskem natečaju Foto Trst 80.

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo. V ponedeljek, 21. decembra, ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopila skupina BACHCHOR.

Glasbena matica Trst, sezona 1987/88, 4. abonmajski koncert v sredo, 23. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu pianistični duo HECTOR MORENO, NORBERTO CAPELLI, Ravel in njegova glasba za dva klavirja. Prodaja vstopnic v Pasazi Protti.

razne prireditve

Glasbena matica vabi na nastop gojencev, ki bo danes, 18. t. m., ob 18. uri v Gallusovi dvorani v Ul. R. Manna 29.

Društvo naravoslovcov in tehnikov Tone Penko vabi na predavanje PRETEKLOST IN PRIHODNOST VESOLJA. Govoril bo prof. dr. Janez Strnad. Predavanje bo danes, 18. decembra, ob 20. uri v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3.

Godba na pihala iz Ricmanj vabi jutri, 19. t. m., ob 20.30 v gledališču F. Prešeren in v Boljuncu na ZAKLJUČNI KONCERT 1987, na katerem bodo sodelovali tudi gojenci glasbene šole. Prispevki, zbrani ob koncertu, bodo namenjeni Zavodu krvodajalcev Trst (FIDAS).

KD I. Grbec - Škedenj vabi vse otroke na ogled lutkovne igrice "KDO ŽIVI V TEJ HIŠICI?", ki jo je pripravila lutkovna skupina Papilu. Predstava bo v Domu I. Grbec jutri, 19. decembra, ob 18. uri.

Godbeno društvo Nabrežina priredi v nedeljo, 20. decembra, ob 16.30 tradicionalni KONCERT OB ZAKLJUČKU LETA v občinski telodavnici v Nabrežini. Sodeluje moški zbor Fran Venturini od Domja.

SKD Barkovlje prireja koncert harmonikarskega kvinteta GM v nedeljo, 20. t. m., ob 17. uri. Vodi Loredana Kočevar. Vabljeni vsi!

KD Primorsko vabi vaščane na SILVESTROVANJE v srenjsko hišo v Mačkopolje. Vpisovanje pri Danici Smotlak - tel. 232114 do 21. t. m.

Lovski pevski zbor Doberdob in zbor V. Mirk skupaj z odborom za izgradnjo stavbe spomenika v Briških vabijo na REVIJO PEVSKIH ZBOROV v dobrodelne namene, ki bo v nedeljo, 20. t. m., ob 17. uri v športno-kulturnem centru v Zgoniku.

Narodna in študijska knjižnica v Trstu - Odsek za zgodovino vabi na predstavitev publikacije GORIŠKI LETNIK s prispevkom "Arheološka slika Boljunca pri Trstu" v torek, 22. t. m., ob 18.30 v Narodni in študijski knjižnici v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20/1.

KD F. Venturini vabi na ZAKLJUČNI VEČER LETA jutri, 19. t. m., ob 20. uri v kulturnem centru A. Ukmar-Miro pri Domju. Nastopili bodo: harmonikarski ansambel, otroški, mladinski in moški pevski zbor ter godci na diatonično harmoniko.

Slovenski kulturni klub, Ul. Donizetti 3, priredi ob začetku božičnih počitnic jutri, 19. t. m., v korist sklada M. Čuk BOLŠJI SEJEM. Prinesite knjige, plošče, revije, oblačila, igrače in druge zanimive predmete, ki jih ne rabite več. Sprejemamo jih od 15. ure dalje. Kulturni program se prične ob 18.30. Vabljeni vsi stari in mladi.

Mladinski krožek Prosek-Kontovel priredi jutri, 19. t. m., ob 20. uri v Kulturnem domu na Proseku PLES. Vabljeni!

Godbeno društvo Prosek priredi v soboto, 26. t. m., ob 17.30 TRADICIONALNI KONCERT NA ŠTEFANOVO v Kulturnem domu na Proseku. Sodeluje amaterski oder J. Štoka. Vabljeni!

razna obvestila

Trebencil Vabljeni ste na masovni sestanek, ki bo v Ljudskem domu danes, 18. decembra, ob 20.30. Dnevni red: 1. zahteva po volitvah za ločeno upravljanje jursarskega premoženja; 2. razno. Odbor jursarskih upravičencev, SKD Primorec in SD Primorec.

Društvo zamejskih likovnikov obvešča, da bo redna seja v ponedeljek, 21. t. m., ob 20. uri v sejni dvorani v Ul. sv. Frančiška 20.

šolske vesti

Državno učiteljske A. M. Slomšek v Trstu vljudno vabi bivše dijake in prijatelje mladine na PROSLAVO 40. OBLETNICE USTANOVITVE SLOVENSKEGA UČITELJIŠČA V TRSTU, ki bo v torek, 22. decembra, ob 10. uri na sedežu zavoda v Ul. Caravaggio 4.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 18. decembra

TEO

Sonce vzide ob 7.41 in zatone ob 16.22 - Dolžina dneva 8.41 - Luna vzide ob 5.07 in zatone ob 14.03.

Jutri, SOBOTA, 19. decembra

URBAN

PLIMOVANJE DANES: Ob 0.53 najnižja -11 cm, ob 7.07 najvišja 51 cm, ob 14.20 najnižja -59 cm, ob 20.55 najvišja 21 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 8,4 stopinje, zračni tlak 1019,9 mb rahlo raste, brezvetrije, vlaga 63-odstotna, nebo rahlo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 12,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILA SE JE: Stephanie Smith.
UMRLI SO: 90-letni Lorenzo Millo, 79-letna Marcella Baucer, 89-letni Eugenio Amadi, 59-letni Lodovico Carli, 31-letna Gabriella Zucchiatti, 75-letna Giuseppina Sorraiva, 3-letni Thomas Chiurlo, 93-letni Pompeo Valente, 57-letna Gigliola Steibler 68-letni Guido Marcuzzi.

DNEVNA IN NOČNA

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 14. do sobote, 19. decembra 1987

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50.

MILJE - Mazzinijev drevored (tel. 271124), FERNETIČI (tel. 229355) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50, Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124), FERNETIČI (tel. 229355) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure

menjalnica

17. 12. 1987

Ameriški dolar	1185.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	734.—	Švicarski frank	903.—
Francoski frank	215.—	Avstrijski šiling	104.—
Holandski florint	652.—	Norveška krona	187.—
Belgijski frank	34.—	Švedska krona	200.—
Funt sterling	2185.—	Portugalski eskudo	8.—
Irski sterling	1930.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	188.—	Avstralski dolar	810.—
Grška dragma	8.—	Debeli dinar	0,85
Kanadski dolar	900.—	Drobni dinar	0,85

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE Telef.: Sedež 040/67001
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Agencija Domjo 831-131

TRŽAŠKA KNJIGARNA

Vas seznanja z ugodnostmi, ki Vam jih nudi v mesecu decembru:

od 10 do 30% POPUSTA na

- mladinski književnosti
- slovenski prozi in esejistiki
- prevodih in monografijah
- folklori in grafikah

OBIŠČITE NAS

Ul. sv. Frančiška 20 - TRST - Tel. 732487

dnevne sobe - knjižnice - postelje - lestenci

Imoduto

POHIŠTVO ZA OPREMO

TRST - Ul. Carducci 10
spalnice - kuhinje - saloni - sestavljiva oprema
Tel. 732-677

filmi na tv zaslonu

kinoatelj

MINNIE IN MOSKOWITZ — Minnie and Moskowitz, ZDA 1971.

Režija in scenarij: John Cassavetes. Igrajo: Gena Rowlands, Seymour Cassell, Val Avery, Tim Carey, Katharine Cassavetes

Drevi, 18. decembra, ob 22.30 na RTV Ljubljana. Talentirani igralec in režiser John Cassavetes je posnel napol umetniški, napol družinski film, v katerem se valovito, sentimentalno, a tudi ironično prepletata fikcija in avtentično življenje. Dve osamljeni srca - igrata jih čudovita »naturščika« in obenem profesionalna igralca Seymour Cassell in režiserjeva žena Gena Rowlands - se slučajno in skoraj čudežno srečata sredi vrveže v razčlovečenem ameriškem velemestu. On se imenuje Moskowitz in je svojeglav, nežen in čudaški hipi, ki se preživlja iz dneva v dan. Ona pa, Minnie, je temperamentna, uglajena in zrela deklinna ugledne družine. Kakor v filmu, se zaljubita drug v drugega in se kljub številnim zaprekam tudi poročita. V »castu« je tudi Cassavetesova mati Katharine, v vlogi nevestine spoštljive mame.

DVIGNI ZAVESO — The Band Wagon, ZDA 1953.

Režija: Vincente Minnelli. Igrajo in plešejo: Fred Astaire, Cyd Charisse, Jack Buchanan, Oscar Levant.

Jutri, 19. decembra, ob 15.10 na RTV Ljubljana. Scenarista Betty Comden in Adolph Green sta imela res srečno roko, kajti leto po izrednem glasbenem filmu z Geneom Kellyjem *Pojmo v dežju* sta že spet napisala nov, prav tako uspešen scenarij za Minnellijev musical *Dvigni zaveso*. Kljub sicer običajni konstrukciji in vsebini (ilustracija oz. satira broadwayskega gledališča) se njun film izredno razbohoti in stopnjevanju zelo duhovitih in razboritih prizorov ter v sijajnih koreografijah in scenografiji. Bogatost in dodelanost teh dveh prvin prav gotovo potrjujejeta Minnellijev šarm in njegov sloves kralja musicala.

Prej TV Koper, sedaj ljubljanska TV posvečata kratek retrospektivni ciklus »največjemu pesalcu tip-tapa«, ki je umrl letos v starosti 88 let. Astaire je tokrat obledela plesna zvezda, ki se zopet pojavi na odrskih deskah, da bi še enkrat zaplesal. A prva plesalka broadwayskega showa (Cyd Charisse) meni, da je za to prestar...

STREAMERS, ZDA 1983.

Režija: Robert Altman. Igrajo: Mathew Modine, Michael Wright, David Alan Grier, Georg Dzundza, Guy Boyd.

Jutri, 19. decembra, ob 20.30 na Rete 4.

Na Rete 4 se izteka tedenski ciklus filmov Roberta Altmana (1925), nekdanjega veterana ameriške televizije (npr. nadaljevanka *Bonanza*) in najslavnejšega »avtorja« sodobnega ameriškega nehollywoodskega filma: *MASH*, *California Split*, *Nashville*, *Tri ženske*, *Poroka*. Po teh odzivnih delih snema Altman že več let le male, neambiciozne in zgolj komorne filme, ki temeljijo prej na močno poučeni gledališko-dramaturški zasnovi in televizijski tehniki snemanja, kot pa na čisto filmski strukturi predstave. To se vidi v *Jimmy Dean*, *Jimmy Dean*, v najnovejšem *Fool for Love* in tudi v omenjenem *Streamers*.

»Streamerji« so neizkušeni, boječi ameriški vojaki, ki čakajo v tesnobnem in duhamornem vzdušju na vzlet, ki jih bo odpeljal v Vietnam. Ta beseda označuje v vojaškem žargonu padalca, ki se mu med spustom ne odpre padalo: tako je kmalu razkrita Altmanova metafora o absurdnosti in nesmislu vsake vojne - vojske...

BLACK STALLON — Črni vranec, ZDA 1979.

Režija: Carroll Ballard. Igrajo: Kelly Reno, Mickey Rooney, Teri Garr, Clarence, Muse.

V nedeljo, 20. decembra, ob 16.40 na RAI 3. Deček in konj se čudežno rešita po strašnem brodolomu ob Afriški obali. Čez nekaj let in po številnih peripetijah bo isti otrok pripeljal iskrega »črnega vranca« do zmage na prestižni konjski dirki v Santi Aniti. Carroll Ballard (1937) izhaja iz dokumentarističnih izkušenj. Bil je asistent režije pri Lucasovem kolosalu *Vojne zvezde* in je avtor tudi kasnejšega ekološkega filma *Ne kliči volka* iz l. 1982, ki ga je producirala družba Walt Disney. V obeh izrazito pustolovskih filmih sta v ospredju sugestivna vrtoqlava fotografija in neobičajni posluš za slikanje narave. Film bo gotovo všeč tako mladim kot stariim.

I PAGLIACCI — Pajaci, It. 1952.

Režija: Giuseppe Fatigati. Igrajo: Alida Valli, Paul Horbiger, Beniamino Gigli, Carlo Romano.

V ponedeljek, 21. decembra, ob 22.25 na RETE 4.

Po Altmanu ponuja Berlusconijska mreža ta teden v svojem poznonočnem terminu (od pribl. 22.30 dalje) ciklus opernih filmov z naslovom *Sedem noči lirike*. Poleg Leoncavallove mojstrovine *I pagliacci*, ljubitelji lirike ne bi smeli zamuditi še drugih filmskih priredb biserov operne glasbe na sporedu v teh dneh: Verdijevih melodram *Il trovatore* (v nedeljo ob 22.40), *La forza del destino* (v sredo ob 22.50) in *Rigoletto* (v petek ob 22.30), Donizzettijev *Lucia di Lammermoor* (v torek ob 22.25), Rossinijevega *Il barbiere di Siviglia* (v četrtek ob 22.55) in filma *Casta Diva*, po slavni ariji iz Puccinijeve *Norme* (v soboto ob 22.20).

I Pagliacci prikazuje izrazito strastno in čustveno zgodbo, ki se od ljubosumnja prevesi v smrt in nato spet v srečen konec. Svoje nesrečne dogodivščine pripoveduje neki komediant mojstru Leoncavallu, ki jih uglašbi v nepozabne operne arije. Te posebno občuteno izvaja, med drugimi, slavni tenor Beniamino Gigli.

Pripravlja: Boris Devetak

Nove plošče

NEW SWING QUARTET SREBRNI ZVONČKI najlepše božične pesmi

Pred zopetnim in seveda nestrpnim pričakovanim nastopom, tokrat koncertom božičnih pesmi ljubljanskega New Swing Quarteta v torek, 22. decembra, v tržaški cerkvi sv. Antona Novega (v organizaciji zadruge Ars nova) je prav, da spregovorimo o načrtih in produktih te skupine, ki je med našim občinstvom zelo priljubljena. Njihovo zadnje delo je v znamenju božičnih praznikov, ki so tik pred nami. Od tod tudi naslov Srebrni zvončki po znani Silver Bells, ki sta jo napisala Livingston in Evans, slovensko verzijo pa sta priredila Hering in Pestner. V glavnem so na kaseti vse pesmi v slovensčini, skladbe so tradicionalne božične in torej prav posebej privlačne za to obdobje.

Ne bom znova predstavljal New Swing Quarteta, saj mislim, da člane te skupine poznajo vsi ljubitelji slovenske in črnske glasbe. Omenil pa bi glasbeno spremljavo, ki je na tej kaseti vseskozi prisotna. Zanj so poskrbeli pianist Borut Lesjak, Tomaž Kozlevčar s svojimi klaviraturami, bobnar Mišo Gregorin, Duro Penzeš z bas kitaro in Milan Frlež zakustično in električno kitaro. Producent kasete je Oto Pestner, ki nikdar ne miruje in je vse-

povsod vedno prisoten v vsemogočih glasbenih zasedbah. Kaseto je izdala Dokumentarna, to je združene svobodnih glasbenih ustvarjalcev, ki se v zadnjih časih pogosto pojavlja na diskografskem področju.

Pesmi na kaseti so: Srebrni zvončki, Mami za Božič, Jingle Bells, Počiva mesto Betlehem, Rajske strune, Sveta noč, Glej zvezdice božje, Hitite kristjani, Tam stoji pa hlevček, Beli božič.

Glasovnica za Vročih 10

Ime in priimek: .....

Naslov: .....

Glasujem za: .....

Moj predlog: .....

Bralci Primorskega dnevnika ali Primorskih novic na Tržaškem in Goriškem naj pošljejo glasovnice na naslov: Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst; bralci obeh časopisov v Sloveniji pa na naslov: Primorske novice, OF 12, 66000 Koper. Vsi naj pripišejo oznako »Vročih 10«.

današnji televizijski in radijski sporedi

<p>RAI 1</p> <p>7.15 Inf. oddaja: Uno Mattina 9.35 Nan.: Occhio al superocchio 10.40 Rubrika: Okrog nas 11.30 Nad.: La Tata e il professore 12.00 Dnevnik - kratke vesti 12.05 Variete: Pronto... è la Rai? 13.00 Dnevnik 14.00 Pronto... è la Rai? (2. del) 14.15 Dokumentarec: Quarkov svet 15.00 Dok.: Založba Le Monnier 16.00 Risanka 16.45 Nadaljevanka: Guglielmo il conquistatore 17.55 Rubrika: Danes v parlamentu 18.00 Dnevnik - kratke vesti 18.05 Variete: Ieri, Goggi, domani 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.30 Film: Il colosso di Rodi (zgod., It. 1961, r. Sergio Leone, i. Rory Calhoun, Lea Massari, 1. del) 22.00 Dnevnik 22.10 Film: Il colosso di Rodi (2. del) 23.00 Koncert: Mendelssohn-Bartholdy - Sen kresne noči (Orkester RAI, dir. E. Mata) 24.00 Dnevnik - zadnje vesti</p>	<p>RAI 2</p> <p>8.00 Inf. odd.: Prva izdaja 8.30 Jutranja telovadba 9.00 Nanizanka: Cuore e batticuore 10.00 Rubrika: V prijetnem počutju 11.05 Dok.: Formazione come progetto 11.30 Kviz: Paroliamo 11.55 Variete: Mezzogiorno è... 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.40 Nadaljevanka: Quando si ama 14.35 Danes šport 15.00 Glasbena oddaja: D.O.C. 16.00 Nanizanka: Lassie 16.30 Kviz: Farfade 17.00 Dnevnik - kratke vesti 17.05 Rubrika: Il piacere di essere più sani più belli 18.05 Nan.: Il dottor Simon Locke 18.30 Dnevnik - športne vesti 18.45 Nanizanka: Miami Vice 19.45 Dnevnik in športne vesti 20.30 Kviz: Giallo (vodi Enzo Tortora) 22.20 Dnevnik - nocoj 22.30 Variete: Indietro tutta! 23.00 Dnevnik - zadnje vesti 24.00 Film: L'esploratore scomparso (pust., ZDA 1939, r. Henry King, i. Spencer Tracy, Nancy Kelly)</p>	<p>RAI 3</p> <p>12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana - Srečanje z zgodovino med preteklostjo in sedanostjo 14.00 Mladinska oddaja: Jeans 2 15.00 Glas. odd.: The Prince's Trust 15.30 Izobr. odd.: S.O.S. 011/8819 - Pomoč pri domačih nalogah dijakov nižje srednje šole 16.00 Športna oddaja: Fuoricampo 17.30 Športni dnevnik: Derby 17.45 Dokumentarna oddaja: Geo 18.30 Nanizanka: La famiglia Brady 19.00 Vreme in dnevnik 19.20 Deželne vesti 19.35 Glasbena oddaja: Special Stefano Borgia 20.00 Dokumentarec: Otok Grazie Dellede - Canne al vento (5. del) 20.30 Film: Poltergeist - Demoniache presenze (srh., ZDA 1982, r. Tobe Hooper, i. Graig T. Nelson, JoBeth Williams, 1. del) 21.15 Dnevnik 21.30 Film: Poltergeist (2. del) 22.25 Variete: Domani si gioca 0.40 Dnevnik - zadnje vesti 0.55 Deželne vesti</p>	<p>RTV Ljubljana</p> <p>10.55 TV mozaik: Tednik 11.00 Dokumentarec: Mednarodna obzorja 11.40 Matineja. Nadaljevanka: Gosta Berling (pon. 6. in zadnjega dela) 15.40 Videostrani 15.55 Tednik 16.55 Dokumentarec: Mednarodna obzorja 17.35 Lutkovna serija: Pravljica o carju Saltanu (4. del) 17.50 Nad.: Super stara mama (8. del) 18.15 Izobraževalna oddaja: Tisoč udarcev (3. del) 18.45 Risanka 19.00 Obzornik 19.25 Zrno, vreme in dnevnik 19.55 Rubrika: Korak pred drugimi 20.25 Dokumentarna oddaja: Planet zemlja - Solarno morje (6. del.) 21.25 Nad.: Sever in Jug (12. del) 22.15 Dnevnik 22.30 Film: Minnie in Moskowitz (kom., ZDA 1971, r. John Cassavetes, i. Gena Rowlands, Seymour Cassell, Val Avery)</p>	<p>TV Koper</p> <p>14.15 TVD Novice 14.20 Nanizanka: New Scotland Yard 15.15 Nadaljevanka: La fiera della vanità (3. del) 16.20 Otroški spored: risanke, nanizanka in dokumentarec 17.00 Šport: tenis, finalno srečanje Davisovega pokala, Švedska-Indija (prenos iz Göteborga)</p> <p>Zaradi neposrednega prenosa teniškega srečanja današnja Odrpta meja odpade.</p> <p>22.00 Glasbena oddaja 23.00 TVD Vsdanes 23.15 Dokumentarec: Costeaujeva Amazonka</p> <p>Gost današnje oddaje Krivi preroki, ki jo vodi Igor Škamperle - na Radiu Trst A ob 16. uri - bo prof. dr. Slavoj Žižek, ustanovitelj Društva za teoretsko psihoanalizo v Ljubljani.</p>	
<p>CANALE 5</p> <p>7.00 Rubrika: Dobro jutro, Italija 7.22 Risanke 8.10 Rubriki: News, 8.30 Pogovori 9.30 Nadaljevanka: General Hospital 10.30 Kviz: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.45 Il pranzo è servito 13.30 Nad.: Sentieri 14.30 Kviz: Fantasia 15.00 Film: La diga sul Pacifico (dram., It. 1958, r. Rene Clement, i. Anthony Perkins) 17.00 Nanizanka: Alice 17.30 Kviz: Doppio slalom 18.00 Variete: Ciao Enrica 18.10 Nanizanka: Il mio amico Webster 20.00 Kviz: Tra moglie e marito 20.30 Variete: Festival 23.15 Variete: Maurizio Costanzo show - Night 0.30 Rubrika: Première 0.40 Nanizanki: Gli intoccabili, 1.40 Bonanza</p>	<p>Marianne Hold, Geronimo Meynier) 11.00 Nan.: Strega per amore, 11.30 Giorno per giorno, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini 13.00 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke Evelyn, Oscar, Alvin 14.30 Nadaljevanka: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo, 16.15 Aspettando il domani, 17.15 Febbre d'amore 18.15 Kviz: C'est la vie, 18.45 Gioco delle coppie 19.30 Nanizanka: Quincy, 20.30 Colombo, 22.20 Spencer 23.10 Aktualno: Italia sprazuje 0.10 Film: Anche gli uccelli uccidono (dram., ZDA 1970, r. Robert Altman, i. Bud Cort, Sally Kellerman) 2.10 Nanizanka: La legge di McClain</p>	<p>13.50 Variete: Smile 14.20 Glasbena oddaja: Deejay Television 15.05 Nanizanka: La famiglia Addams 15.30 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Alla scoperta di Babbo Natale, Pollyanna, Holly e Benji, Jem 18.00 Nan.: Star Trek, 19.00 Starsky e Hutch, 20.00 Teneramente Licia 20.30 Film: L'ospedale più pazzo del mondo (kom., ZDA 1982, r. Garry Marshall, i. Sean Young) 22.20 Športna rubrika: A tutto campo 23.10 Rubrika: Grand Prix 0.20 Nanizanke: La strana coppia, 0.50 Dalle 9 alle 5 orario continuato, 1.20 Buffalo Bill, 1.50 Ai confini della realtà</p>	<p>TELEFRILI</p> <p>13.00 Nanizanka: La vita comincia a 40 anni 13.30 Nad.: Amor gitano 14.30 Risanke 15.30 Glas. odd.: Music box 17.45 Nad.: Notturmo 19.00 Dnevnik 19.30 Dan za dnem 20.00 Ekološka oddaja: Zelena dežela 20.30 Rubrika: Večerjajmo skupaj 21.30 Šport: košarka 22.00 Nad.: Il perduto amore 22.30 Dnevnik 23.00 Dan za dnem 23.30 Dražba 0.30 Informativna oddaja: News dal mondo</p>	<p>RADIO TRST A</p> <p>7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, (7.40) pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Na goriškem valu; 8.40 Glasbeni almanah; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Petkov zbornik: Umjetnost in kultura, nato Še enkrat film; 12.30 Pogovor z ustvarjalci: Iz tišine glas; 13.20 Zbori; 13.40 Glasbene skice; 14.10 Otroški koticček: Po svetu z raketo; 15.00 Bralni roman: Pod svobodnim soncem (60. nad.); 15.10 Zbornik, nato V filmskem zvezdu; 16.00 Krivi preroki (pripr. Igor Škamperle); 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasbene skice.</p>	<p>RADIO KOPER (slovenski program)</p> <p>13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Mladi val Radia Koper; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.30 Aktualno; 18.00 Dance parade; 18.35 Popevke; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.</p>
<p>RETEQUATTRO</p> <p>8.30 Nanizanka: La grande vallata 9.15 Film: Dal sabato al lunedì (kom., It. 1962, r. Guido Guerrasio, i.</p>	<p>ITALIA 1</p> <p>8.30 Nan.: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.20 Wonder Woman, 10.20 Tarzan, 11.20 Cannon, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold</p>	<p>TELEPADOVA</p> <p>11.30 Nadaljevanki: Dancing Days, 12.30 Una vita da vivere 13.30 Risanke 14.15 Nadaljevanki: Ai confini della notte, 15.00 Dancing Days 16.30 Risanke 17.30 Nanizanka: I ragazzi del sabato sera</p>	<p>TELEQUATTRO</p> <p>(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi</p>	<p>RADIO KOPER (italijanski program)</p> <p>6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba in vreme; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Priscino vaši; 8.40 Po vašem izboru; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Na prvi strani; 10.35 Vstop prost; 11.00 Jezikovni pogovori; 11.15 Turistični itinerarij; 11.40 Popevka tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.35 Glasba; 15.00 O kulturi in umetnosti; 15.45 Sintonizirani; 16.00 Popevka tedna; 17.00 Bubbling; 17.33 Blitz music; 18.00 Filmska glasba; 19.00 Operetne melodije; 20.00 Nočni spored.</p>	<p>RADIO OPČINE</p> <p>10.00 Za vsakogar nekaj; 12.00 Glasbeni koktajl; 19.00 V svetu fantazije; 20.15 Mix Time; 21.00 Nočni val z Marijo in Igorjem; nato Nočna glasba.</p>

Pismo je podpisalo okrog sto Sovodenjcev Z zadevo lokacije upepeljevalnika seznanjen državljanov branilec

Kako je prišlo do vsiljene izbire lokacije za novi, osrednji upepeljevalnik, ki naj bi ga zgradili med Štandrežem in Sovodnjami, se bo odslej zanimal tudi državljanov branilec dr. Drigani. Prejel je namreč pismo, v katerem občani opozarjajo na dejstvo, da že dolgo let prenašajo različne nevarnosti zaradi prisotnosti in delovanja upepeljevalnika na robu Sovodenj. V istem pismu občani opozarjajo tudi na dokaj čuden postopek Dežele v zvezi z določitvijo lokacije novega objekta.

Občani — ob tem velja zabeležiti, da je pismo podpisalo okrog sto oseb — prosijo za posredovanje in primerno ukrepanje državljanskega branilca. Pismo nosi datum 5. decembra, te dni pa ga je dr. Drigani že prejel, kakor smo med drugim izvedeli. Zaenkrat ni znano, kakšne ukrepe je že sprejel ali namerava sprejeti, in koliko bo njegova posredovalna in svetovalska vloga zalegla.

Menda so na deželnem odborništvu trdno prepričani, da so glede formulacije deželnega načrta za upepeljevalnike ravnali v skladu s predpisi in že sprejetega sklepa ne nameravajo spreminjati ali preklicavati. Tako je med drugim izjavil deželni odbornik arh.

Adriano Bomben predstavnikom sovodenske občine na pogovoru pred nekaj dnevi.

Kakšne korake lahko stori državljanov branilec, katerega institucionalna vloga je prav v tem, da štiti pravice posameznika ali skupine občanov, ki smatrajo, da so bili prizadeti zaradi takega ali drugačnega sklepa občinskih, pokrajinskih, deželnih ali državnih uradov? Po našem mnenju ima državljanov branilec več možnosti. Kakšne se bo poslužil?

Ob tem velja zabeležiti, da se val osporavanja proti vsiljeni izbiri lokacije s strani dežele in niti ne toliko prikritim pristankom goriške občine širi in da odbor za varstvo okolja načrtuje nekaj novih pobud, s katerimi namerava širšo javnost opozoriti na nevarnosti ne dovolj pretehtanih in vsiljenih izbir, in v kolikšni meri si pristojni organi, mimo lepih besed, prizadevajo za zaščito človekovega zdravja in okolja.

Zelo odločno ukrepajo tudi sovodenski občinski upravitelji, ki hočejo priti zadevi do dna in ugotoviti — in to na znanstveno neoporečni osnovi — kolikšen je vpliv upepeljevalnika na bližnjo in bolj oddaljeno okolico.

Sklenili so sami ukrepati, čeprav bi za to morale poskrbeti druge ustanove.

Pesniški večer

V palači Attems na Kurnu bo drevi ob 18. uri pesniški večer, na pobudo goriške pokrajinske uprave. Predstavili bodo zbirko pesmi A. Pregarca Nuclei (Jedra). Posebnost zbirke je, da obsega poleg pesmi v slovensčini, tudi prevode v raznih jezikih. Pregarčev opus bosta predstavila prof. Josip Tavčar in Carlo Milic, brala bosta Gian Maria Bugatto in avtor sam, glasbena spremljava Silvio Donati.

Sindikalni posvet

V Trzinu bo danes pomemben celodnevni posvet sindikalnih tajništav CGIL-CISL-UIL. Razpravljali bodo o dokumentu, ki vsebuje smernice za splošni družbeni in gospodarski razvoj na Goriškem s posebnim ozirom na krepitev delovnih mest. Posvet, ki se ga bo udeležilo nad 200 sindikalnih funkcionarjev, in delegatov, se bo pričel ob 8.30 v dvorani na sedežu sindikata kovinarjev, v Ulici Pacinotti 17.

Kotalkarji ŠKD Vipava vabijo na revijo jutri in v nedeljo

Kulturno in športno društvo Vipava, ki goji predvsem kotalkanje, pripravljata tudi letos tradicionalni božični in novoletni nastop. Člani društva, ki so tudi v letu, ki se izteka dosegli vrsto zavidljivih uspehov na raznih tekmovanjih, se bodo predstavili jutri ob 20. uri v občinski telovadnici v Sovodnjah z zanimivim in pestrim sporedom, pod naslovom Okno v svet. Izvajali ga bodo kotalkarji vseh starostnih skupin in, kot napovedujejo, malo za šalo, malo zares, tudi starši. Revijo bodo po-

novili tudi v nedeljo, 20. t. m., ob isti uri.

Na sliki: kotalkarji ŠKD Vipava med izvajanjem točke Can-can, 20. februarja letos, v telovadnici Kulturnega doma v Gorici, ob 100-letnici Sokola.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Ivan Cankar

KRALJ NA BETAJNOVI

Režija: Mario Uršič

V ponedeljek, 21. t. m. ob 20.30 - ABONMA RED A
v torek, 22. t. m. ob 20.30 - ABONMA RED B

V Kulturnem domu v Gorici
Avtobusi vozijo po običajnem voznom redu.

razna obvestila

Pokol na Trgu Fontana pred 18 leti bo danes ob 17.30 tema debate v Kulturnem domu. Sodelujeta senator Nereo Battello in prof. Claudio Venza. Prireja krožek Micron C.

Silvestrovanje Društva slovenskih upokojencev bo v nedeljo, 27. t. m., s pričetkom ob 17. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah. Vstop samo z vabil, ki se lahko dvignejo na sedežu v ponedeljek, 21. in v torek, 22. t. m., od 10. do 12. ure ter pri poverjenikih. Navzgor bo Dedek Mraz (darila bo zbiral ob vpisu).

KD Briški grič v Števerjanu pripravlja 31. t. m. ob 20. uri veselo silvestrovanje v domu na Bukovju. Podrobnejše informacije nudi interesentom Robert Juretič, tel. 884018.

SMREKK vabi na silvestrovanje v Kulturnem domu v Gorici. Vstop samo z vabilom od 21. ure do 22.30. Vabila na razpolago pri članih in na sedežu Kinoateljeja. Istočasno obvešča, da bo Štefanovanje v soboto, 26. t. m., od 20. ure v diskoteki Tiffany's v Pierisu.

Silvestrovanje prirejajo v telovadnici v Drev. 20. septembra 85. Zabavali bodo Fantje z vseh vetrov iz Slovenije, kantavtor Alberto Gregorij, iluzionist, srečolov, družabne igre, ob večerji in dobro založenem baru. Vabila v Katoliški knjigarni, Roman baru in trgovini Kosič.

Duhovnja sv. Ivana - Gorica vabi na obnovo misijona. Spored: danes ob 9. in 19. uri maša pri Sv. Ivanu, ob 16. uri srečanje z otroki in mladimi v Zavodu sv. Družine, ob 20. uri srečanje z zakonci v Cocolinovi dvorani (Ul. Seminario 7).

koncerti

Koncertna sezona Glasba in čas: drevi ob 20.30 v avditoriju koncert romantične glasbe. Izvajata Teodora Campagnaro (violončelo) in Giovanni Battista Rigon (klavir).

kino

Gorica
CORSO 18.00-22.00 »Robocop, il futuro della legge.«
VERDI 18.00-22.00 »I miei primi 40 anni.« Prepovedan mladini pod 14. letom.
VITTORIA 17.30-22.00 »Baby giochi intimi di unaragazza.« Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič
EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri 18.00-22.00 »I miei primi 40 anni.« Prepovedan mladini pod 14. letom.
COMUNALE 18.00-20.45 »Il pentimento.«

Nova Gorica
SOČA 18.00-20.00 »Mlada Lady Chatterly.« Filmsko gledališče: 18.00-20.00 »Idiotiska noč.«
DESKLE 19.30 »Trije moški in zibelka.«

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Villa San Giusto, Korzo Italia 242, tel. 84606.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Rismondo, Ul. E. Toti 52, tel. 72701.

Gostinci razpravljali o novih cenah in predpisih

Štiri vprašanja so bila predmet razprave na zadnji seji gostinske sekcije goriškega dela Slovenskega deželnege gospodarskega združenja: nove cene gostinskih storitev, ki bodo začele veljati 1. januarja, prireditev gospodarskega praznika, nove pristojnosti občin ter priprava gostinsko-turističnega vodiča.

Glede cen novih kavarniških storitev — podražila se bo predvsem skodelica kave, skodelica mlečne kave in tudi nekaterih drugih napitkov — so na seji sprejeli sklep, naj bi člani združenja upoštevali cene za katere je bilo doseženo soglasje. Tako naj bi skodelica kave po novem letu veljala 800 lir, skodelica kave z mlekom (kapucin) 1100 lir, aperitiv 1300 lir itd. Združenje bo v prihodnjih dneh poskrbelo za tiskanje dvojezičnega cenika, ki bo na razpolago članom.

Tradicionalni praznik članov združenja bo 30. januarja prihodnjega leta v Sovodnjah, organizacijo pa bodo po vsej verjetnosti poverili kulturnemu društvu, ker menda med člani ni posebnega zanimanja za organizacijo v lastni režiji.

Člani odbora so nadalje razpravljali o novih pristojnostih občin glede izdaje dovoljenj v gostinskem sektorju in glede prirejanja plesov in drugih prireditev. Ugotovili so, da je glede tolmačenja novih norm še precej nejasnosti. Združenje bo čimprej poskrbelo za točno informiranje članov, ki jih novi predpisi tako ali drugače zadevajo.

Kot zadnja na dnevnem redu je bila točka o pripravi turistično-gostinskega vodiča (Od Milj do Trbiža). Članom goriške sekcije gostincev sta se pri obravnavi tega vprašanja pridružila še načelnik in tajnik tržaške sekcije.

Pobuda, o kateri je sicer govor že lep čas, dobiva zdaj že tudi bolj stvarno podobo. Na seji so se med drugim dogovorili, kako dejansko preiti od zamisli do konkretizacije. Najbolj primeren se zdi sklic skupščine vseh gostincev, ki jih priprava take publikacije zanima.

Pogovori med predstavniki letališča in KPI

Posodobitev in ovrednotenje deželnege letališča v Ronkah

Skupina komunističnih parlamentarcev ter upraviteljev se je pred dnevi sestala z upravitelji in tehniki letališča v Ronkah s predsednikom Cociannijem na čelu. Pogovarjali so se o vlogi deželnege letališča, tudi upoštevali njegovo vlogo v mednarodnih letalskih povezavah, še zlasti na območju dežel skupnosti Alpe-Jadran. Podprli so pobudo letališke konzorcija, da poveča kapacitete letališča v pričakovanju svetovnega nogometnega prvenstva, katerega tekme bodo čez dve leti in pol tudi v Vidmu. Nuj-

KZE porazdelila prispevke prostovoljnim združenjem

Na zadnjem zasedanju je upravni odbor Goriške krajevene zdravstvene enote odobril vrsto finančnih prispevkov za zdravstveno zaščito zasvojenih z mamili oz. zaradi alkohola in v podporo delovanju organizacij, ki delujejo na prostovoljni ravni. Skupno so občinam Tržič, Turjak, Špeter ob Soči, goriški zadrugi Arcovaleno in pokrajinskemu združenju klubov alkoholikov v zdravljenju namenili 127 milijonov lir.

V podporo prostovoljnim dejavnostim na področju zdravstva so namenili skupno 50 milijonov. Vsoto si bodo porazdelili Zeleni križ v Gorici in Červinjanu, pokrajinsko združenje diabetikov, Pro Se-nectute v Trzinu, tržaška sekcija za oskr-

bo spastičnih, Pionirji prve pomoči in združenje Cuore Amico v Gorici. S temi prispevki, ki jih predvideva deželna zakonodaja, - je v izjavi poudaril predsednik upravnega odbora arh. Robustelli - želi KZE povečati svojo pozornost za koristno delo, ki ga opravljajo navedena in druga združenja, ki skušajo bolnikom pomagati na osnovi nesebičnega prostovoljnega dela.

Na isti seji so tudi pozitivno ocenili odobritev načrta za preureditev zdravstva (kar zadeva bolnišnici v Gračeju in Krminu) s strani Deželnege nadzornega odbora. Upravni odbor KZE je tudi odobril okrog 150 tekočih sklepov, med temi mnoge, ki zadevajo nabavo zdravstvenih pripomočkov za bolnišnice v pokrajini.

Jutri v deželnem avditoriju Srečanje med slovenskimi in italijanskimi dijaki

V deželnem avditoriju v Gorici — in ne v avditoriju srednje šole L. Perco v Ločniku, kakor smo prvotno poročali — bo jutri božično srečanje med dijaki in profesorji nižje srednje šole Ivan Trinko in nižje srednje šole Leopoldo Perco. Ob tej priložnosti pripravljata kulturni program s pevskimi točkami, nastopom folklorne skupine in recitacijami. Ob koncu si bodo izmenjali božični in novoletna voščila in darila.

Prireditve, ki bo potekala pod geslom "Za boljše bodočnost miru, prijateljstva in sodelovanja", bo ob 10.30.

Ogenj povzročil znatno škodo v piceriji v Marini Julii

Silovit požar je včeraj v prvih jutranjih urah opustošil picerijo Al Gabbiano v Marini Julii. Tržiški gasilci so se trudili dobri dve uri, preden so pogasili ogenj, ki je medtem povsem uničil točilno mizo, lesene obloge in nekaj opreme. Škoda še ocenjujejo, v teku pa je preiskava, kajti obstaja sum, da je bil ogenj morda podtaknjen. V zadnjih nekaj letih so v istem lokalno zaželeli kar nekaj požarov. Podobna dejanja in celo ustrahovalni ali maščevalni požig z molotovko pa so pred časom zabeležili v samem centru Marine Julie, medtem ko je picerija Al Gabbiano (nekdanji lokal Al Stallone) nekoliko stran od centra.

Že v preteklosti je bilo, spričo ponavljajočih se takih in podobnih dejanj slišati namigovanja o tem, da gre

za obračunavanje, oziroma izsiljevanje raznih skupin, ki se poslužujejo "mafijških" načinov.

■ V pokrajinski sejni dvorani bo jutri javna razprava o vprašanih zagotovitev kvalitete v javni zdravstveni službi. Razpravo prireja združenje ANAAO-SIMP. Pričetek ob 9.30.

izleti

SPD Gorica obvešča smučarje-tečajnike, da bo v nedeljo prvi avtobus odpeljal ob 7. uri iz Štandreža, 7.10 iz Sovodenj, 7.15 iz Gabrij, 7.20 s Poljan, 7.25 iz Doberdoba, drugi pa ob 7.15 s Korna v Gorici.

šolske vesti

Učenci osnovne šole Alojz Gradnik v Števerjanu priredijo božičnico za Sklad Mitja Čuk, ki bo v torek, 22. t. m., ob 14. uri v šolskih prostorih.

razstave

V predverju Kulturnega doma v Gorici je odprta razstava o Slovenskem gledališču v Trstu, v prvem obdobju delovanja. Ogled ob delavnikih od 10. do 12. ure in neposredno pred prireditvami v večernem času.

Ozmerjala je primarija ki ji ni ugotovil infekcije

Prof. Destro je žensko prijavil pretorju

Pomanjkljivosti zdravstvene oskrbe in vzvišeni odnos, ki ga prepogosto ima zdravstveno osebje do bolnikov, so večkrat predmet pritožb in jeze ljudi. Lahko pa se zgodi, da občutek nemoci stopnjuje jezo do tolikšne mere, da pride do izbruhov in sodnih posledic.

Na preturi se je včeraj začel proces proti 38-letni Dušanki Marold iz Raštele št. 66. Ženska je januarja letos šla do primarija ginekološkega oddelka bolnišnice za pregled. Prof. Filippo Destro je ni hotel pregledati. Ob vztrajnosti ženske, ki je dejala, da že eno leto trpi zaradi infekcije, naj bi ji odvrnil, naj gre do dermatologa. Naposled jo je pregledal in jo odslovil, češ da je popolnoma zdrava.

Maroldova se ni zadovoljila z odgovorom in se napotila v bližnjo šempersko bolnišnico, kjer ji je ginekolog res ugotovil infekcijo, zaradi katere je bilo potrebno nujno zdravljenje.

Ženska je sklenila, da obišče dr. Destra in mu pove to, kar mu gre. V jezi ga je ozmerjala in mu očitala, da je slep pri pregledih. Posegla je zdravnic Daniela Prestinicola, ki pa ji je Maroldova zasolila zašušnico.

Zdravnika sta jo zato prijavila zaradi žalitev in udarcev, odtod sodna obravnava. Proces se je včeraj začel, nadaljeval pa se bo 3. marca: prof. Destro se namreč zaradi poklicnih obveznosti ni javil v sodni dvorani, poleg njega pa želi pretor zaslišati še bolničarke, ki je prisostvovala dogodku.

PREDNAROČNINA ZA PRIMORSKI DNEVNIK ZA LETO 1988

Celoletna ..... 100.000 lir
Mesečna ..... 13.000 lir

Celoletna prednaročnina za PRIMORSKI DNEVNIK 100.000 lir + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. januarja 1988. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 156.000 lir + 500 lir kolka.

Vsem naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno MALE OGLASE in ČESTITKE. Naročnino lahko poravnate na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici, pri raznašalcih časopisa, preko pošte na t/rn ZTT št. 13512348 in pri vseh slovenskih kreditnih zavodih.

Pogovor z načelnikom Odbora za kulturo pri SKGZ Filibertom Benedetičem

Izkoristiti vse potencialne za ohranjanje naše biti

Pred nedeljskim občnim zborom SKGZ smo se pogovarjali tudi z načelnikom Odbora za kulturo Filibertom Benedetičem (njegove misli je zapisoval Marij Čuk). Razvil se je zanimiv intervju, ki ga na tem mestu objavljamo.

Kaj menite, po kateri poti bi morali kultura in kulturna politika gledati na sedanje potrebe slovenske manjšine in sodobne izzive časa in prostora?

»Gre za dve stvari: po eni strani govorimo o kulturi, po drugi o kulturni politiki. Čeprav gre lahko za eno in isto zadevo, za ene in iste pojme, moramo pač upoštevati vprašanje kulturne politike, ki je vezana na delovanje Slovensko kulturne gospodarske zveze in njenih ustanov. Pri tem bi se pravzaprav skliceval na vprašanje nekega kulturnega programa, ki naj bi upošteval skupne vrednote kulturne politike, ki je pravzaprav bistveno vprašanje za delovanje in obstoj celotne naše narodnostne skupnosti. Ne bi se zaustavljal okrog vprašanja kulture, izzivov časa, ne bi tu poudarjal ideološke osnove, ideoloških izhodišč koncepta kulture v sedanji družbi, vprašanje seveda, ki je vezano na t.i. tehnološko revolucijo, na prihod novega časa, na generacijske spopade, ampak bi se zaustavil na dveh elementih. V naši stvarnosti ugotavljamo, da moramo upoštevati ideologijo narodnosti. Se pravi vprašanje narodne identitete, ki je izhodišče za naš obstoj, za našo bit. To se seveda istočasno navezuje tudi na koncept slovenskega kulturnega prostora, tisti koncept, ki se danes pojavlja v novih dimenzijah, kajti pri vsem tem bi bilo treba le poudariti, da vprašanje enotnega slovenskega kulturnega prostora, to se pravi tistega prvega koncepta, ki je nastal prav tu pri nas pred kakimi 15, 20 leti, je bil koncept, ki je slonel na tem, da mora matična domovina skrbeti za manjšine in da jih, v duhovnem smislu, obravnava kot svoj del. Seveda, koncept se je razvil in danes dobiva tudi nove dimenzije, vendar v izhodišču vsega tega je narodna identiteta, ideologija kulture, čeprav ko govorimo o vprašanju narodne identitete ugotavljamo, da tudi pri tem vprašanju gre za vzorce, ki so po eni strani zasidrani v naši stvarnosti z načinom kulturnega delovanja, s tradicijo, po drugi strani gre tudi za neke vzorce kulturnega delovanja in kulturnega pojmovanja v družbenem smislu, ki so vezani na razvoj časa. Na vsak način mislim, da je osnovno vprašanje kulturno delovanje, možnost kulturnega delovanja in pri vsem tem bi tudi rekel, da je osnovno izhodišče

pravzaprav financiranje kulture, da tiste potencialne, ki jih imamo v profesionalnem pogledu tudi znamo izrabiti in da ti potenciali pravzaprav učinkovito delujejo in to ne glede na vzorce neke nove modernistične ideje kulturnega delovanja.

Omenili ste že slovenski kulturni prostor. Ob tem se za nas postavlja tudi še drugo vprašanje, ki je v zvezi s konkretno družbeno, politično in gospodarsko situacijo države, v kateri naša manjšina živi. Kako narediti sintezo obeh vidikov našega življenja?

»Sinteza je mogoča, a ne v izhodišču, ampak v rezultatih. Namreč — upoštevajoč našo značilnost, ki je oblikovana v konceptu ohranjanja bistva, narodne identitete, pri tem bi morali z istimi merili to vprašanje ohranjanja narodne identitete s kulturnim izrazom tudi upoštevati na italijanski strani. Kajti če govorimo o vprašanju neke prevlade, izhajamo iz drugih konceptov, ki so koncepti politične, družbene, ekonomske prevlade, pri čemer seveda večinski narod operira z vsemi sredstvi te prevlade in manjšinski narod je dvakrat zapostavljen zaradi tega, ker gre tu za

manjšino, se pravi za neko stvarnost, ki pač v sedanji stvarnosti nima pravega odmeva v italijanskem prostoru. Mislim na to, da se vseskozi govori o tem, da se premalo poznamo, da Slovenci premalo naredimo, da bi nas Italijani poznali, pri čemer seveda pridemo do takih absurdov, da bi morali Slovenci po eni strani ustvarjati kulturo, po drugi strani tudi poustvarjati to kulturo, jo posredovati italijanskemu narodu, ne da bi se ta narod potrudil, da bi spoznal to našo kulturo. In tu je ena izmed osnovnih postavk jezika in priznanje domovinske pravice našemu jeziku, ki je itak osnovna postavka tudi vseh naših zahtev v zakonu za globalno zaščito.

Prej sva omenila tudi dragocen kulturni potencial, ki se nemara zgublja. Zanimivo in značilno pri vsem tem je, da je Odbor za kulturo SKGZ šele sedaj celo prvič sklical posvet o kulturi. Se vam ne zdi, da je tudi sama SKGZ v prejšnjih letih, v prejšnjem desetletju, nekako zapostavljala vprašanje kulture, da ni stimulirala debate, oziroma ni tako kapilarno obravnavala kulturnega vrenja pri nas?

»Na vprašanje nekakšnega odstranjevanja oziroma odhajanja naših intelektualcev ali pa intelektualnega potenciala je težko odgovorjati. Dejansko gre za dve stvari, kot sem že omenil. Po eni strani gre za valorizacijo tega, kar manjšina ima, po drugi strani gre za to, da bi to valorizacijo tudi nekako družbeno in gospodarsko vključili v našo stvarnost. Praktično rečeno: ugotavljamo, da naš kulturni potencial, naši intelektualci uspešno delujejo izven tega ambienta. Govorimo tudi o pomanjkanju sinteze, neke skupne platforme, kjer bi se razvijala ta t.i. ideologija narodnosti. Ta ideologija narodnosti pa je v naši stvarnosti podvržena tudi neki drugi ideološki realnosti, pri čemer se ta filozofski vidik, ideologija narodnosti, meša pravzaprav s politično ideologijo, kar je po mojem mnenju tudi velika raka naša naše zamejske stvarnosti, saj gre za odkim intelektualca od političnega življenja. Tu se odpira veliko vprašanje, kako je z našo politiko. Pa vendar se mi zdi, da je absolutno nemogoče demonizirati politiko in da se tiste naše politike, ki so nam nujno potrebni, pa naj bodo dobri ali slabi, smatra za ljudi, ki so v bistvu neke odtrgani od našega družbenega dogajanja. Mislim, da čaka SKGZ velika naloga, da ne bo samo zveza in organizacija kulturnih in gospodarskih ustanov, ampak da bo znala vključevati tiste, ki se bavijo s politikom, jih tudi usmerjati in ustvarjati

kader na tem področju, kajti brez tega ne bomo prišli daleč.

Kakšno se vam kaže danes stanje v slovenski kulturi in kaj naj bi kultura pravzaprav pomenila?

»Naj odgovorim na splošno v zvezi s slovensko kulturo. Vloga slovenske kulture, slovenskih pisateljev, slovenskih kulturnih delavcev je bila v celotni naši zgodovini zelo velika in tudi danes prihaja na dan ob angažiranosti slovenskih kulturnikov v krizni situaciji, v kateri se nahaja vsa Jugoslavija. Pri tem pa ugotavljam to: ne razumem in ne vem zakaj, da smo Slovenci povsod v kriznem ognju; manjšina seveda v situaciji, v kateri živi ob vseh nacionalizmih, ki prihajajo na dan, italijanska desnica je zmeraj proti nam itd. Ampak tudi Slovenci v Sloveniji so v samem jugoslovanskem prostoru v kriznem ognju in z zaskrbljenostjo in začudenjem človek opazuje, kako se pravzaprav ta ideja jugoslovanskega socializma oziroma jugoslovanskega kulturnega prostora krha. Ob teh strašnih ekonomskih krizah prihajajo na dan ljudje, ki operirajo z nacionalizmi in ti nacionalizmi seveda ustvarjajo dodatne težave, pri čemer človek res ne ve, kaj se dogaja, zgublja kompas nad vso situacijo. No, rekel bi, da v bistvu slovenski kulturniki opravljajo in opravljamo pomembno vlogo, vendar od zunaj opažamo, kako je včasih ta pristop slovenskih kulturnikov v jugoslovanski stvarnosti tak, da namesto s prepričevanjem in z argumentacijami, ki naj vplivajo in naj prodrejo na vse ravni družbenopolitičnega življenja Slovenije, kako ti pristopi pravzaprav ustvarjajo neko fronto, čeprav so pravilni. Pri tem mislim zelo enostavno na pisma, ki jih Taras Kermauner piše v zvezi s Srbijo in Kosovom itd. Taras Kermauner je iz filozofskega vidika popolnoma dosleden (in tudi če gledaš na to problematiko z očmi tako imenovane zapadne miselnosti), vendar ni mogoče vzporediti našega položaja, naše tradicije, našega duha s tistim, kar se dogaja recimo na Kosovu, kjer se Srbi ne borijo za svojo zemljo... Skratka, imamo opravka z različnimi izhodišči, ki imajo tudi neke ideološke zasnove, vendar imam pri tem občutek, da smo prišli v fazo, ko polemika prinaša razdiranje, ne da bi pri tem pokazala neke konkretne rešitve, recimo v zvezi s slovensko samobitnostjo in slovenskim narodom, ki žal v tem trenutku doživlja hude napade z vseh strani. To pa seveda tudi šibi prizadevanja nas, ki živimo izven meja matične domovine.

Ob življenjskem jubileju tržaškega mojstra

Spacalov Kras pomeni dovršeno sintezo med »opevanim in petim«

Ob osemdesetletnici slikarja in grafika Lojzeta Spacala so v Trstu pripravili kar dve razstavi del tega tržaškega slovenskega mojstra, ki se je v našo sodobno umetnost zapisal kot izjemno samosvoj in ploden ustvarjalec. V Galeriji Tržaške knjižarne so predstavili nekaj njegovih novjših slik in grafik, v avli Kulturnega doma pa za krajši čas njegove najzgodnejše slike.

Nedvomno je opus Lojzeta Spacala, če ga gledamo s stališča sedanjega trenutka, izredno uglašen in tvorno zaokrožen. Njegov pretežni del je posvečen kraški motiviki, ki jo je slikar sprejemal in obravnaval z izredno tankočutnostjo in s človeško zavzetostjo. Ni ga količjak razgledanega spremljevalca našega likovnega dogajanja, ki ne bi razpoznal Spacalovega značilnega likovnega rokopiša, poznajo pa ga tudi v svetu, saj je tako samosvoj in prepričljiv, odlikujeta ga čvrsto obvladovanje likovne materije in neprikrita izpovednost. Njegove korenine so pognale v kraškem okolju, ki ga zaznamujeta členjenost kamnite pokrajine in značilna kraška arhitektura.

Spacal je v spoznavanju in tvornem tehtanju tega ambienta dosegel v svojih delih izredno sozvočje med tem, kar je ustvarila narava in tem, kar je zgradil kraški človek. Po najzgodnejšem, realističnem obravnavanju slikarskih motivov je umetnik pričel luščiti bistvo vidnega sveta in ga prenesel v likovno govorico kot zgoščeni sistem znamenj. Kako aktivna je njegova ustvarjalnost dokazuje njegovih osemnajst novjših del v galeriji Tržaške knjižarne. Ta dela so v izrazu že povsem svobodna, usmerjena v popolno abstraktnost. Pri slikah, bolj rečeno poslikanih reliefih, se motivika razpenja od spoznavnih krajevskih vedut do popolnoma abstraktnih kompozicij barvnih polj. To dejstvo dokazuje, da Spacal ni pasivno sprejemal vsega, kar mu je kot likovniku ugajalo v teh slikovnih in oblikovno zanimivih pojavih kraškega sveta, temveč da je motiviko nadgradil s sproščenejšim likovnim izrazom. S tem je razkril svoje umetniške nazore in samega sebe.

In čeprav se zdi, da je umetnikova notranja doživljaja čutili v vsakem delu,

je vendarle občutiti tudi moč, ki jo skrivajo podobe njegovega Krasa. Z njenim razkrivanjem je poudaril monumentalnost in klenost tega okolja, ki je kljubovalo mnogim pritiskom in uspelo ohraniti svojo samobitnost in ta je prešla v avtorjev opus kot ena temeljnih vsebinskih prvin.

Z njo je Spacal zgradil in dovršil svoje umetniško poslanstvo in ga utemeljil v slovenski umetnosti. Doslednost in izvirnost njegove govorice sta pri tem bila cilja, ki si ju želi doseči vsak prebrčan ustvarjalec, saj sta nepogrešljivi člen pri uveljavljanju določene ustvarjalnega koncepta in seveda - pri notranjem pomirjenju in zadovoljstvu umetnika. Spacal se je pri svojem ustvarjanju zavedal pomembnosti poslanstva umetnosti kot bistvene vrednote kulture naroda. S svojim ustvarjalnim delovanjem je tako postal pomemben člen kulturnega življenja občinja, v katerem je aktiven ves čas svojega ustvarjanja.

Nadrobnejša analiza njegovega ustvarjalnega principa pokaže, kako se je

slikar osvobodil iz zgodnje realistične zvezanosti in kako je svoja dognanja spojil v osebni slog. Njegov pronicljivi duh je prodiral vse globlje — h ključnim spoznanjem o smislu umetniškega dela in k izvirnemu načinu izražanja. Do slednjega je prišel na osnovi navzkrižnega spoznavanja in utemeljevanja likovnih prvin v različnih medijih, tako je izkustva z enega področja prenal na drugega. Zdi se, da je grafični medij še posebej navduševal tega ustvarjalca, saj mu je ponudil vrsto zanimivih tehnoloških rešitev, s katerimi je sproščeno gradil simboliko svojih zapisov. Do virtuoznosti je izkoristil možnosti reliefnega odkrivanja, s katerimi je dosegel zaželeno plastičnost grafičnih listov. Na ta način je posebno učinkovito prišla do izraza členovitost arhitekture in njena strukturiranost. Če k temu dodamo še značilni Spacalov kolorit, pri katerem prevladujejo temni in topli toni na svetli, največkrat beli podlagi, potem se nam zaokroža podoba o njegovem slikarstvu in grafiki. V novejših delih je težko določiti ločeno med konkretnim in abstraktnim prostorom. Posamezna barvna polja funkcionirajo kot samostojna znamenja, ki so razbremenjena teže pomenov in postanejo samo še člen pretehtane kompozicije. Drugje pa spet, ko se umetnik vzoruje pri naravi, se ob anorganskem svetu pojavi organski - živi, pa čeprav v liku cvetice ali ptice. Spacal nas tako venomer preseneča s preobrti v svojem ustvarjanju. S tem ohranja napetost pričakovanja in si pušča odprti prostor v svojih iskanjih. Lahko zapišem, da Spacal dosega skladje med »opevanim in petim«, med tistim, kar je videl, in tem, kar je naslikal — torej transponiral v likovni jezik.

Nemogoče je v tako kratkem zapisu navesti vsa pomembnejša znamenja njegovih kompozicij, posvečenih tektoniki in strukturi kraškega sveta in določiti specifično avtorjevega odnosa do vsega, kar obravnava. Poudariti pa je treba, da je Spacalovo ustvarjanje most do marsikatere skrivnosti in posebnosti Krasa, most in pomnik obenem. Je neusahljivi vir umetniških sporočil, ki so namenjena kulturnemu prostoru s prepričljivim in vsem razumljivim nagovorom. Njihova javnost in neposrednost sta zgradili čvrsto vez med umetnikom in tistimi, ki spoznavamo njegovo delo, tančine njegovih spoznanj in estetiko njegovega likovnega izraza. Ti dve prvini sta odprli vrata širokemu krogu občudovalcev opusa Lojzeta Spacala. Ob tem visokem umetnikovem jubileju pa sta likovnemu občinstvu ponovno ponudili priložnost za pristno srečanje z umetnikovim ustvarjalnim bogastvom.

IZTOK PREMROV

Mariborsko pismo Hlapec Jernej

Spomenik generalu Maistru v Mariboru končno stoji, kmalu po slovesnem odkritju pa se je skupina državljanov v pisnih javnosti vprašala, zakaj nima spomenika tako zaslužen mož, kot je bil Anton Martin Slomšek. Socialistična zveza se je tokrat hitreje in z večjim žarom kot pri Maistru odzvala na pobudo; predsedstvo mestne konferencie je zadolžilo svet za kulturo, da izdela predlog. Ta se je obvezal, da se bo projekta resno lotil, zato lahko v Mariboru v bližnji prihodnosti pričakujemo še eno bronasto obličje. Marsikdo pa se tudi sprašuje, zakaj niso v javno okolje postavljeni spomeniki, ki ždijo na muzejskem dvorišču. Med njimi je tudi spomenik admiralu Tegethofa, ki je z zmago nad Italijani pri Visu leta 1866 Jugoslaviji priskočil lep kos ozemlja.

Ob prazniku republike smo bili v prejšnjih letih navajeni več prireditev, zato pa je bila tista, ki ga je letos najvidnejše obeležila, toliko bolj pomembna. Mariborska Opera je izvedla Hlapca Jerneja in njegovo pravico hrvaškega skladatelja Nikole Hercigonje, zahtevno delo, tokrat prvič uprizorjeno kot opera. Režiser Franjo Potočnik je z njim praznoval 35 let svojega gledališkega delovanja, naslovno vlogo pa je pel gost Nikola Mitić. Kritiki Bogdan Učakar je zapisal, da je »njegov izredno širok izrazno-glasovni razpon ob koreniti igri vlogo popeljal do same psihološke in človeške središče«, zelo pohvalne besede pa je našel tudi za ostale vloge, režijo, dirigentsko vodstvo Staneta Jurgeca, zbere, kostume Vlaste Hegeđušič in pantomimski dodatke Edija Dežmana. Nazadnje opozarja na to, da bi morali na opernih odrih česče uprizarjati jugoslovanska dela s socialno tematiko, izvedbo kot celoto pa imenuje zelo velik dosežek.

Drama SNG pa je pripravila predpraznično veselje otrokom. V režiji Voje Soldatovića so uprizorili Lovsko zgodbo Stevana Pešiča, igro o domišljavem lovcu, njegovem naravnem psu in nagajivem zajcu. Na premieri v nedeljo so otroci in odrasli igro toplo sprejeli in gotovo bo naletela na dober odziv tudi na ponovitvah. Za konec omenimo še drobno posebnost: konec tedna so v Mariboru živeči Romi ustanovili svoje prvo kulturno-umetniško in športno društvo Pralipe - Bratstvo. »Pogajanja« so trajala leto dni in na občnem zboru so povedali, da je največ razumevanja za njihove želje pokazala mariborska socialistična zveza.

HELENA GRANDOVEC

Na pobudo ZSKD

Seminar o zborovski vokalnosti

Že večkrat smo imeli priložnost, da smo poudarili, kako sta izobraževanje na najrazličnejših stopnjah in strokovno izpopolnjevanje postali in ostali ena izmed bistvenih nalog Zveze slovenskih kulturnih društev.

Na podlagi omenjenega načela je že prišlo do konkretnih pobud. V sklopu glasbene dejavnosti je nedvomno zgovoren primer seminar o zborovski vokalnosti, za katerega se je ZSKD odločila prvenstveno zato, da bi nudila koristno izobraževalno priložnost dirigentom, korepetitorjem in pevcem.

Seminar je zasnovan zelo organsko in je razčlenjen v glavno na tri področja:

1. individualne lekcije vokalne tehnike;
2. lekcije in pregledi foniatrije (za zavestnejše poznavanje fiziološkega delovanja glasu in vokalnega aparata);
3. zborovski laboratorij (uvod v renesančno polifonijo - delovni moment in soočanje z glasbenimi teksti).

Posamezna predmetna področja vodijo priznani strokovnjaki: prof. Patricia Brown Avantiario, ki poučuje belkanto na konservatoriju G. Rossini v Pesaru, foniatier dr. Franco Fussi, docent na medicinski fakulteti na Univerzi v Ferrari, dr. Massimo Privitera, muzikolog in univerzitetni raziskovalec ter zborovodja vokalne skupine Tens Clar in Il Madrigaletto, ki deluje na Univerzi v Bologni.

Na prvem srečanju (seminar se bo namreč skupno odvijal v treh tridnevih izmenah), ki je bilo v petek, 11., in v soboto, 12. decembra, v Gallusovi dvorani na šoli Glasbene matice, je prof. Patricia Brown, ki vodi vokalnno tehniko, v svojem uvodu poudarila predvsem dejstvo, da je danes vokalna oz. pevska praksa vedno tesneje povezana s foniatrijo, to je

»mlajšo« medicinsko vedo, ki proučuje zdravljenje govornih in glasovnih motenj.

Bistvo dobrega in zdravega petja je naravno petje. Naravno petje pa je predvsem uporaba vokalnega organa v mejah fizioloških zmogljivosti. Glas je organ telesa, ki deluje nevidno in prav je, da ga izkoristimo za to, kar je, ne pa za to, kar bi želeli, da je. V tem smislu bi bilo vedno prav, da bi pedagog, ki uči petje, pri svojem delu zmeraj sodeloval z zdravnikom, ki lahko strokovno nadzoruje fiziološko delovanje posameznega pevca. Le tako bomo preprečili nenaravno delovanje glasilk in celotnega vokalnega aparata, preprečili bomo tudi nezaželene, včasih celo usodne patološke posledice in bolezni.

Prof. Brownova je še podčrtala, da je vokalna tehnika, ki temelji na spoštovanju naravnega fiziološkega delovanja, edina tehnika, ki omogoča sproščeno razvoj naravnega glasu.

Poudarjala je ob tem, da ne gre za nobeno »revolucionarno iznajdbo«, to je samo metoda, ki skuša uresničevati načela, katerih korenine segajo v zgodovinsko tradicijo pevске pedagogike, kot je npr. metoda Manuela Garcie.

»Učitelj petja mora znati uravnoteženo razvijati in ojačati naravni glas, ne sme ga umetno ustvarjati.« Tako je prof. Brownova zaključila svoj uvodni del.

V soboto pa so tečajniki zjutraj in popoldne preizkusili to vokalnno tehniko z različnimi individualnimi vajami.

Nedvomno je teoretski del, še zlasti pa praktični, vzbudil v udeležencih veliko zanimanja.

Nadaljevalno srečanje, ki bo 22., 23., in 24. januarja, bo verjetno najbolj intenzivno, saj bodo prisotni vsi trije predavatelji; tečajniki pa bodo razdeljeni po posameznih skupinah.

NIVES KOŠUTA

Šah: dvoboj za SP
Karpov korak od naslova!

SEVILLA — In končno je prišlo do tega, kar je predvideval marsikdo: Karpov je kaznoval nasprotnikovo »šahovsko vzvišenost«, Kasparovoprepuščanje v nepremagljivost in morda celo kanček arogance. Izzivalec je v nadaljevanju prekinjene 23. in predzadnje partije dvoboja za dodelitev svetovnega prvaka učinkovito premagal Kasparova in je sedaj še korak od ponovne osvojitve naslova, ki je že bil njegov dolgih deset let (1975-1985).

Nadaljevanje je trajalo 17 potez, zaključilo pa se je še kar hitro na presenetljiv način.

Zadnja partija bo na sporedu jutri, bele figure pa bo imel Kasparov. Če zmaga, bo izid izenačil na 12:12 in bo, kot predvidevajo pravila, ohranil naslov, v obratnem primeru bo prvak Karpov.

NADALJEVANJE PREKINJENE 23. PARTIJE KARPOV - KASPAROV: 41. Tg1 h5; 42. Ta5 De7; 43. Tb1 h4; 44. Ta6 T8f7; 45. Tc6 Df8; 46. Tg1 Le7; 47. Te6 Kh7; 48. Le1 Tf1; 49. Ld2 Lc5; 50. Tc6 T7f3; 51. gf3 Tf3; 52. Tc7+ Kh8; 53. Lh6 Td3; 54. Lf8: Th3+; 55. Kg2 Tg3+; 56. Kh2 Tg1; 57. Lc5: d3 črni se obenem preda.

Košarkarski pokal prvakov: po zmagah v Tel Avivu in Barceloni
Tracer in Partizan pri vrhu

Makabi - Tracer 93:99 (48:57)

MAKABI: Sims 2, Daniel 16, Aroesti 2, Berkovitz 12, Lipin 3, Jamchy 30, Magee 12, Cohen 2, Barlow 14.

TRACER: Bargna, D'Antoni 6, Meneghin 13, Brown 33, Montecchi 12, McAdoo 35.

SODNIKA: Kotleba (ČSSR) in Lee-man (Švica); PM: Makabi 9:11, Tracer 24:26. PON: Barlow (38). TRI TOČKE: Makabi 8:17 (Daniel 1:4, Berkovitz 2:3, Lipin 1:2, Jamchy 4:8); Tracer 3:8 (D'Antoni 2:4, Montecchi 0:2, McAdoo 1:2). GLEDALCEV: 10 tisoč.

TEL AVIV — Milančani so suvereno premagali lanskega finalista. Odločil je boj pod košema, v katerem je bil Tracer odločno boljši, Meneghin pa je igral kot v starih časih, dosegel 13 točk, dosegel sedem skokov in »ustrahoval« nasprotnike pod svojim košem. Brown v prvem polčasu (11:14 v metih) in McAdoo v drugem sta opravila ostalo. Tracer je imel zelo dober odstotek v metih 36:62, Makabi pa nikakor ni mogel razviti svojega protinapada. Izraelci so slabo branili, v napadu pa so se le s težavo odločali za met. Milančani so imeli v prvem polčasu kar 66-odstotno realizacijo metov, v delnim izidom 10:0 so povedli 44:33, na

odmor pa so odšli z devetimi točkami prednosti. V drugem polčasu je Jamchy (12:18 v metih) razbijal Tracerjevo conso obrambo, izkazal pa se je tudi mladi Daniel. Makabi se je Milančanom približal na same tri točke (66:63), dve minuti pred koncem pa je bilo še 94:90, vendar zmaga Tracerja ni bila nikoli resnično sporna.

OSTALI IZIDI 4. KOLA: Barcellona - Partizan 84:88; Nashua - Orthez 96:87; Aris - Saturn 107:101.

LESTVICA				
Aris	4	3	1	379:370 6
Partizan	4	3	1	366:360 6
Tracer	4	3	1	366:370 6
Saturn	4	2	2	401:397 4
Nashua	4	2	2	385:386 4
Makabi	4	2	2	398:400 4
Orthez	4	1	3	367:377 2
Barcellona	4	0	4	377:388 0

PRIHODNJE KOLO (7. 1. 88): Saturn - Makabi; Orthez - Tracer; Partizan - Aris; Barcellona - Nashua.

KORAČEV POKAL

Po prvem delu četrtfinalnih skupin so se jugoslovanska moštva na splošno odrezala bolje od italijanskih. Crvena

zvezda si je že skoraj zagotovila uvrstitev v polfinale, a isto velja tudi za Cibono. Po porazu Arexonsa v Španiji so se povečale tudi možnosti Jugoplastike, ki se mora s peterko iz Cantuja pomeriti na domačih tleh. Diotor ima v Realu težko premostljivega tekmeča, zelo pa je razočaral Snaidero, v prvenstvu najboljši italijanski moštvo, ki pa je v tem pokalu že brez možnosti za uvrstitev v nadaljnji del. Lestvice po prvem delu so sledeče:

SKUPINA A: Real Madrid 6, Diotor 4, Monaco 2, Elitzur 0.
SKUPINA B: Cibona 6, Racing 4, Manchester 2, Snaidero 0.

SKUPINA C: Crvena zvezda 6, Paok, Estudiantes in Asvel 2.

SKUPINA D: Jugoplastika in Arexons 4, Hapoel in Cai 2.

POKAL POKALNIH PRVAKOV

SKUPINA A
IZIDA 3. KOLA: Bayer (ZRN) - Polycel (VB) 111:97; Limoges (Fr.) - IMT (Jug.) 114:103.

LESTVICA: Limoges 6, Bayer, IMT, Polycel 2.

PRIHODNJE KOLO (5. 1. 88): Limoges - Polycel; Bayer - IMT.

Spirala nogometnega nasilja
Mreže in policaji ob idejni praznini

RIM — V zvezi z nasiljem ob nogometnih igriščih se dviga še naprej veliko prahu. Ponovni sestanek med ministrom za notranje zadeve Fanfanijem in predsednikom nogometne zveze Matarresejem je obrodil nekaj resničnih ukrepov.

Fanfani je obljubil več policije na stadionih, Matarrese pa namerava nogometna igrišča (vsaj na občutljivejših ultraških mestih) odeti s prozorno mehko mrežo, ki bi prestregla pot na igrišče raznim letecim predmetom. Mreže naj bi napeli že v prihodnjih dveh, treh tednih.

Matarrese je tudi dejal, da bo posebna enota zveznih agentov v civilu dopolnila policijske vrste in z njimi sodelovala. Ob vhodih na igrišča naj bi postavili elektronske naprave za odkrivanje kovinskih predmetov, kot na letališčih. Zbiranje sredstev je v teku.

Ultrasi pa brčkone ne bodo obupali. Primeri iz drugih resorjev so že pokazali, da se danes lahko pride tudi do majhnih raket.

Bodo oblasti odgovorile z bojnimi letali?

Od danes finale Davisovega pokala

Švedi nesporni favoriti

GÖTEBORG — V današnjem prvem dnevu velikega finala med Švedsko in Indijo za podelitev teniškega Davisovega pokala bosta najprej na igrišče (ob 17.15) stopila Mats Wilander in Ramesh Krishnan, nato pa se bosta pomerila Anders Jarryd in Vijay Amritraj. Para za sobotno igro dvojic, ki se bo pričela ob 13.30, sta Jarryd in Stefan Edberg ter brata Amritraj. Igrišča so peščena, Švedi pa so absolutni favoriti, za Indijo bi bil že lep uspeh, če bi osvojili točko. Sodnik tega finalnega dvoboja bo Italijan Luigi Brambilla.

Argentina premagala ZRN

BUENOS AIRES — V mednarodni prijateljski nogometni tekmi, revanši mehiškega SP, je svetovni prvak Argentina po podaji Maradone z golom Burruchage v 54. minuti premagala Zahodno Nemčijo.

Gentile k Piacenzi

PIACENZA — Nogometni drugoligaš Piacenza je najel 34-letnega branilca Claudia Gentileja. Bivši svetovni prvak je 11 let igral za Juventus, tri pa za Fiorentino.

Pittera ne gleda na starost

RIM — Novi komisar italijanske odbojarske reprezentance Carmelo Pittera, ki je »azzurro« že treniral, ko so ti osvojili srebro na svetovnem prvenstvu v Rimu, je izjavil, da pri izbiri igralcev za olimpijske kvalifikacije v Firencah ne bo upošteval starosti posameznikov, a le njihov učinek.

Dom mora nujno osvojiti točki

Domove košarkarje čaka jutri še zadnje nekoliko lažje srečanje na domačih tleh pred dolgim božičnim presledkom. Tokrat bodo gostili ekipo Staranzana, ki ima na lestvici enako število točk kot naši. V prejšnjem kolu je Staranzano na domačih tleh po razburljivem srečanju zmagal proti Fortitudu z eno samo točko prednosti. Semoličevi varovanci pa so žal v gosteh izgubili proti močnemu Corridoniju.

Belo-rdeči bodo nastopili v okrnjeni postavi brez Puiattija in Kocjančiča, kljub temu pa menimo, da ne bi smeli imeti večjih težav, da dosežejo zmago. Domovci morajo absolutno zmagati, če še želijo ohraniti stik z vodilnimi. Izmed četverice vodečih se bosta med sabo pomerila Corridoni in Arte, Grado in Edera pa bosta v gosteh igrala proti žilavima ekipama Senatores in Fortitudo. Srečanje Dom - Staranzano bo v telovadnici Kulturnega doma s pričetkom ob 20.15.

(mč)

V košarkarski D ligi

Borovci spet doma

Košarkarji Bora Radenske bodo svoje zadnje letošnje prvenstveno srečanje odigrali na domačem igrišču, po možnosti z boljšim izidom kot prejšnjo nedeljo. V goste bodo tokrat prišli »prijatelji košarke« iz Pordenona. Pordenončani že nekaj sezon nastopajo v prvenstvu D lige in če se ne motimo, je prav letošnja sezona, sodeč po številu točk in po uvrstitvi, njihova doslej najboljša. Za postavbo Amici del basket velja tista že splošna oznaka izkušene ekipe brez izstopajočih posameznikov, nekoliko čudno pa se zdi, da se Pordenončani letos konstantno vzpenjajo, saj vemo, da so se v vseh sezonah doslej borili za goli obstanek v ligi. Po nedeljskem porazu s Ponte di Piave je Borov trener Vatovec resnobno in zaskrbljeno dejal, da je bilo omenjeno moštvo najboljšo med tistimi, s katerimi se je Radenska pomerila, predvsem zato, ker so mu borovci sami to dovolili. K sreči se položaj Bora ni poslabšal. (Cancia)

Promocijska liga: težko slovo

Za slovo od tekmarjanja v letošnjem letu je koledar namenil vsem našim predstavnikom kar napreajoče tekme. Kontovel Electronic Shop bo drugič zaporedoma nastopil na domačem igrišču, tokrat proti prvouvrščenemu Santosu, ki presenetljivo vztraja sam na vrhu lestvice na račun »predsezonskih« favoritov Stelle Azzure, Scoglietta, Barcolane in Alabarde. Pred težavnim opravilom so tudi igralci openskega Poleta, ki bodo igrali v gosteh proti Stellii Azzuri. Tržačani so po katastrofalnem začetku lige le izbojevali nekaj prepričljivih zmag. Bregu Adriatherm se obeta nov uspeh. Čokovi varovanci bodo na domačem bojišču pričakali prihod tržaškega Libertasa. Brežani so nesporni favoriti. (Cancia)

Uspel troboj atletske šole

Pred dnevi je imela atletska šola AD Bor Infordata svoje že tradicionalno predpočitniško pregledno tekmovalje v atletske troboju. Tokrat je bilo tekmovalje odprto tudi nečlanom atletske šole, vendar so se ga od povabljenih osnovnih šol iz mesta udeležili le nekateri učenci osnovnih šol Josip Ribičič in Dragotin Kette. Za tekmovalje samo je bil značilen boj med nekoliko starejšimi (11 in 12 let starimi) in najmlajšimi (9 in 10 let), ki so svoje starejše kolege dobro namučili, čeprav so slednji zaradi svoje izkušnosti na koncu slavili. Atletske troboji so sestavljale tri discipline (sprint na 20 m, met 3-kilogramske medicinke nazaj in skok v daljino z mesta), v katerih je bilo doseženih nekaj zelo dobrih rezultatov. Zmagovalec troboja (štela je skupna uvrstitev neglede na starost) je Andrej Gelfi, ki se je odlikoval zlasti v metu medicinke (10,65 m). Od mlajših je omeniti trojico, ki je starejši krepko ogrožala: Matijo Colja, Davida Bogatca in Toma Oberdana. Medtem ko sta Matija in Tom tekmovala brez nihanj v rezultatih, je David odpovedal pri medicinki in mu tudi najboljši rezultat troboja na

20 m (3,6) in tretji v skoku v daljino (194) nista veliko pomagala. Razvrstitev in rezultati so naslednji: A. Gelfi (3,8 - 10,65 - 214), D. Korošec (3,8 - 700 - 197), M. Colja (3,8 - 6,60 - 193), D. Bogatec (3,6 - 4,70 - 194), T. Oberdan (3,8 - 5,20 - 182), P. Brazzani (3,9 - 6,80 - 174), D. Beorchia (4,2 - 6,50 - 150), R. Buda (4,2 - 5,50 - 162), M. Babič (4,3 - 4,80 - 169) itd.

Rezultati troboja povedo, da bo treba v imenovanih mladih atletih poiskati bodoče dobre atlete našega edinega slovenskega atletskega kolektiva v Italiji. Škoda le, da se za atletiko odloča tako malo mladih z osnovnih šol. Tem bi, ne glede na to, ali se bodo kasneje odločili za kak drug šport, sistematična vadba atletskega elementov zelo koristila. Žal je za letošnje atletske šole značilna tudi popolna odsotnost deklet, ki so prejšnja leta prevladovala. Atletske društvo Bor Infordata izkorišča to priložnost in vabi osnovnošolce, predvsem dekleta, naj se vključijo v atletske šole, ki vadi na stadionu 1. maj vsak tork in četrtek ob 17. uri (prva vadba po počitnicah bo v četrtek, 7. januarja). (I. P.)

naše šesterke v mladinskih prvenstvih

Sočani in Agorest odlični

Združena ekipa Agorest under 16 - šest zaporednih zmag

NA GORIŠKEM

UNDER 16 ŽENSKO

V sedmem kolu ni prišlo do nobenega presenečenja. Na lestvici sedaj vodi Libertas iz Krmina, ki je odpravil vse neposredne tekmece za prvo mesto. Poleg tekme 7. kola je Libertas Cormons odigral še zaostalo tekmo in tudi to dobil brez težav. Agorest je po vrsti uspehov na 2. mestu. Izgubil je le uvodno tekmo z Villacherjem, s Krminčankami pa se mora še pomeriti.

CORRIDONI - AGOREST 1:3 (3:15, 7:15, 15:10, 1:15)

AGOREST: Maša in Magda Braini, Gaeta, T. Kuzmin, Florenin, Grillo, Krašček, Fajt, Oretti, Azzori.

To je bila šesta zaporedna zmaga naših. Tudi tokrat so Prinčičeve varovanke nadigrale domačinke, z izjemo 3. seta, ko so slabo sprejemale servis. (jo)

IZIDI 7. KOLA: Lib. Cormons - S. Luigi 3:0, Grado - Villacher 0:3, Farra - Lib. Villesse 3:1, Corridoni - Agorest 1:3, Lib. Gorizia - Sagrado 1:3, Morarese - Torriana 2:3. Zaostalo srečanje: Lib. Cormons - Lib. Gorizia 3:0.

LESTVICA: Lib. Cormons 14, Agorest in Villacher 12, Lib. Gorizia in Villesse 10, Farra 8, Sagrado in S. Luigi 6, Corridoni in Morarese 2, Grado 0.

UNDER 16 MOŠKI

V tej konkurenci Soča Čerimpex še ni doživela poraza in zgleda, da ji ni nihče kos. Najresnejši temec, S. Luigi, je imel odmor, zato je Soča sama na vrhu lestvice. Druga slovenska ekipa, Val, je tokrat zmagala proti ekipi iz Turjaka. Valovci so zdaj tretji, zaostanek za prvima ekipama pa še ni prevelik.

IZIDI 6. KOLA: VB Cormons - Torriana 3:0, Val - Turriaco 3:0, Soča Čerimpex

- Grado 3:0. Grado in Cormons imata tekmo manj.

LESTVICA: Soča 10, S. Luigi 8, Val 6, Torriana in Cormons 4, Turriaco 2, Grado 0. (MJ)

NA TRŽAŠKEM

UNDER 18 ŽENSKO

Borovke so z zmago proti OMA spet odprle vprašanje končnega drugega mesta, prvo je že zdavnaj oddano Slogi Koimpex. Za naslov viceprvaka se zdaj torej poteguje tudi Virtus. V nedeljo bo na stadionu 1. maj slovenski derbi. Bor Friulexport je doslej edini iztržil premočnim slogašicam niz.

LESTVICA: Sloga Koimpex 12, Virtus in STS OMA 8, Bor Friulexport 4, CUS 0.

UNDER 16 ŽENSKO

SKUPINA A

Boj za uvrstitev v finalni del je omejen na tri slovenske ekipe, zato bodo o končnem vrstnem redu v skupini menda odločali izključno derbi. Doslej so borovke premagale slogašice, te pa Brežanke.

LESTVICA: Bor Friulexport 4, Sloga Koimpex in Breg 2, CUS in DLF 0. (CUS in DLF imata tekmo manj)

SKUPINA B

Tu je boj nekoliko bolj izenačen. Kaže sicer, da so slogašice nekoliko boljše, o drugem finalistu pa naj bi - sodeč po dosedanjih izidih - odločala povratna tekma med Sokolom in Indulesom, mogoče celo količnik v nizih, saj zgledata Prevenire in Julia odločno slabša.

LESTVICA: Virtus 4, Sokol in Sloga Sklad Mitja Čuk 2, Prevenire in Julia 0. (Sloga Sklad Mitja Čuk in Julia imata tekmo manj)

konjske dirke - konjske dirke

Wonderful Bid je sicer neugodno obremenjen, a je po našem mnenju favorit prvega od treh neapeljskih galopov za stolpec totip. Od skupine X naj omenimo Delverta, paziti pa je treba tudi na Manlouisa (sk. 1).

Drugi galop v Neaplju ima nespornega favorita, to je lama od skupine 1. Nevaren zanj bo gotovo Rocca di Parma (sk. X). Regularni konj Rodiana (sk. 2) lahko presenetli.

Nylon (sk. 1) bo osrednji protagonist tretje dirke, a za zmago se lahko poteguje tudi Littorio (sk. X). Gusmano (sk. 2) res ni slab.

Preostale tri dirke totip bodo v Livornu, vse tri so galop. Dirko bi lahko dobil Guareno (sk. X). Če bo prog suha pa mu lahko prekriža račune Minizen Lady (sk. 2). Številka 1 Exploit (sk. 1) lahko presenetli.

Peta dirka je skorajda neapovedljiva, saj je favoritov več. Naš favorit je Rend Rover (sk. 2). V formi je tudi Lia Marini (sk. 1), presenetli pa lahko Daaddelrok (sk. X).

Novembrer (sk. X) pa je nesporni favorit šeste dirke. Gran Model (sk.

1) ima ugoden start. Presenetli lahko regularni Da Erapiti (sk. 2).

DIRKA TRIS

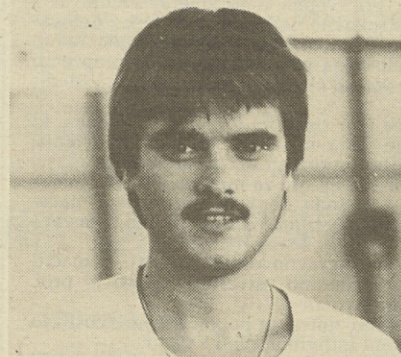
Dirke v Neaplju se bo udeležilo le 14 konj. Naši favoriti: Iwo Jima (št. 2), Jannaria Piromallo (št. 4), Stormy Wind (št. 5). Za sisteme: Quasar (št. 9), Aberie (št. 14), Conte Mario (št. 11).

totip

1. — prvi	2
— drugi	X 1
2. — prvi	1
— drugi	X 2
3. — prvi	1
— drugi	X 2
4. — prvi	X
— drugi	2 1
5. — prvi	2
— drugi	1 X
6. — prvi	X
— drugi	1 2

danes igra za vas - danes igra za vas

Klavdij Starc

Klavdij Starc (letnik 1961), Jadranov stebler, je tipičen lik popolnega in vsestranskega športnika. Vsem so znani njegovi košarkarski uspehi, vendar pa ne smemo pozabiti, da bi popularni »Tolo« uspel tudi v nogometu, odbojki, tenisu, plavanju in smučanju, če bi se tem športom posvetil, kot se je košarki. Starca so sklicali tudi v državno reprezentanco košarkarskih kadetov in mladincev (!), igral pa je že v A-2 ligi s takratnim tržaškim Hurlinghamom. Prejšnji teden je Damir Starc zadel devet izidov.

totocalcio

Ascoli - Fiorentina	1 X
Como - Torino	1 2
Empoli - Cesena	X 2
Inter - Milan	1 X 2
Juventus - Sampdoria	X
Napoli - Verona	X
Pisa - Avellino	X
Roma - Pescara	1
Bari - Lecce	X
Bologna - Padova	1
Cremonese - Atalanta	X 2
Catania - Cosenza	1
Salernitana - Reggina	1 X 2

V nedeljo, 20. decembra

Pester spored božične akademije Borove gimnastike

Gimnastični odsek SZ Bor bo priredil v nedeljo, 20. t. m., svojo božično akademijo, s katero končuje prvi del svoje letošnje dejavnosti.

Akademija bo zelo pestra, saj bodo nastopili vsi oddelki in to z vajami na prožnem platnu, v plesni gimnastiki, v skupinskih vajah z orodjem in brez orodja, v športno-ritmični gimnastiki z vsemi orodji in v akrobatiki, kjer bo zlasti prikupen nastop najmlajših dečkov in deklic z osnovnimi elementi te gimnastične zvrsti.

Vrste gimnastičnega odseka so se letos zelo pomnožile in čeprav bo med nastopajočimi tudi mnogo novincev in začetnikov, lahko pričakujemo prijetno in zanimivo športno doživetje.

Prireditev se bo v Borovem športnem centru začela ob 15. uri.

-boj-

Kdaj četrti letnik ISEF?

Aldo Rupel

Ko sem se pomladi leta 1960 usmerjal na visokošolski študij, sem se odločil za Visoko šolo za telesno vzgojo, ker me je kot orodnega telovadca gibanje navduševalo in zato, ker mi je izbrana smer triletnega študija dajala možnost, da pridem hitro in s skromnimi sredstvi do zaposlitve. Mislim sem si: če mi bo kasneje še do miselnega naprepanja, bom že našel primerno priliko. Govora pa je že takrat bilo o možnem četrtem letniku, ki naj bi ga uvedli še v času mojega bivanja na rimskem ISEF-u.

Istočasno se je šušljalo o odprtju Visoke šole za telesno vzgojo v Vidmu. Z Vidmom ni bilo nič, kot ni bilo nič s plahimi poskusi, da bi ISEF odprli v Gorici pred osmimi leti. Toda to je obrobno. Med študijem v Rimu smo iz meseca v mesec vedno več spoznavali, kako potreben nam je četrti letnik ne samo zaradi prestiža, ker bi namreč visoka šola postala fakulteta in bi se čutili enake drugim študentom na univerzi, temveč predvsem zaradi potrebe, da bi presegli samo vadbeno raven najrazličnejših tehnik gibanja, ki so šle od lahkoatletskega pristopa do moštvenih iger, od navidezne sproščenosti vzhodnih borilnih športov do navidezne togosti sabljaških drž, od točnosti izvajanja seskokov pri orodni telovadbi do razpuščenosti onemoglosti jutranjega teka na dolge proge po borovih gajih, od har-

moničnosti plavalnih slogov do zavrtih gibov redovnih vaj, ki smo jih ekscitirali po drevoredih na Foro Italico.

Če smo že anatomijo in fiziologijo, antropologijo, biologijo in endokrinologijo študirali na ravni medicinske fakultete, zakaj nam ne bi omogočili, da tudi gibanje človeškega telesa doštudiramo na ravni vseučilišča in ne le na ravni vadiateljev športnih panog. Želja se ni uresničila takrat, niti kasnejšim kandidatom in kandidatkam, ki so uspeli premostiti sprejemne vstopne izpite.

V času prvih let zaposlitve smo že pričakovali odlok, po katerem bi se lahko ponovno vpisali, ko bi uvedli četrti letnik. Tako pa se je zgodilo, da nas je kar zajeto število isefinov mojega letnika končalo še drugo fakulteto namesto četrtega letnika svoje stroke nekako v dokaz, če je že bil potreben, da smo mislili resno. A tudi to je obrobno.

Ne more pa biti obrobno, da je od takratnih namenov in načrtov minilo četrto stoletje, petdesetmilijonska država, ki naj bi spadala v peterico ali sedmerico najrazvitejših na svetu, ki je domovina raziskovalcev, inovatorjev, mislecev, filozofov, pomorščakov in še drugih velemož, kot smo vsako jutro brali na veliki stavbi, zgrajeni za časa Svetovne razstave v Rimu (EUR), pa ni še sposobna dati kineziologiji, vedi, ki se bavi z gibanjem, ustrezne vseučiliške strukture.

Tako se dogaja, da se s poglobljenim študijem te vede bavijo več ali manj prostovoljna združenja in druš-

tva, ki svoje izsledke obelodanijo na priložnostnih kongresih slučajnim obiskovalcem, ki so o njih slučajno zvedeli iz reklame v mestnem avtobusu.

Zadnji v vrsti poskusov in predlogov, da bi ISEF-om dodali še eno leto, je zorel prejšnjo zimo, a sta najprej birokracija Falcuccijeve garniture uradnikov in potem vladna kriza poskrbeli, da sedež ni dozorel. V upanju, da ne bo na manjšinskem dnevniku izzvenelo bogokletno, vzporejam in podčrtujem, da ne čaka samo globalni zaščitni zakon nekaj desetletij na svojo uresničitev in ga je zadnja vladna kriza pokopala. Kaj če je tudi on obrobno?

Bralec sme upravičeno vprašati: kaj nas pa zanimajo ISEF-i, saj nam manjkajo usposobljeni trenerji specifičnih panog in ne profesorji kineziologije, v primeru potrebe pa premoremo Fakulteto za telesno kulturo v Ljubljani? Oboje je res. Toda glede prvega je tudi res, da rabimo dolgočasno nekaj raziskovalcev in znanstvenikov s tretjo stopnjo študija za potrebe naslednjih desetletij. Triletni študij tega ne zagotavlja.

Glede drugega vidika pa tole: Pred nekaj tedni je v Gorici izšel »ustni časopis« v priredbi skupine Goriški lok. Glavno sporočilo »časopisa« je narekovalo, naj se Slovenci zanimamo tudi za popravila pločnikov v mestih in državi, kjer živimo, in ne le za resolucije, ko se čutimo prizadete v narodnostnih čustvih. Jaz se zanimam za ISEF in se pogosto poslužujem tudi ljubljanske fakultete, če je potrebno.

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

Bližnje delovanje SPDT

Nedeljskega 9. zimskega spominkega pohoda na Javornik se bodo udeležili tudi člani SPDT, ki se bodo pridružili koprskim planincem. Člani Obalnega PD se bodo namreč te množične manifestacije udeležili z avtobusom, Tržačani pa se jim bodo pridružili. Vse informacije pri tajniku SPDT Ervinu Gombaču (tel. 754742).

Pred kratkim je bila v Ilirski Bistrici slavnostna akademija ob 80. obletnici obstoja domačega planinskega društva Snežnik, katerega se je udeležila tudi delegacija SPDT. Kulturni in družabni spored je bil kar se da pester in pristrčen, prav gotovo pa je bil zanimiv prikaz zgodovine tega društva. SPDT je prejelo priznanje, saj ne smemo pozabiti, da ti društvi že nekaj časa plodno sodelujeta.

V soboto je bil v koprskem hotelu Triglav tradicionalni veliki planinski ples, ki ga je priredilo Obalno PD iz Kopra in katerega so se udeležili tudi »skoraj pobrateni« planinci SPDT. Mimo prijetnega vzdušja bi omenili še posrečen srečolov, na katerem so tržaški planinci zmagali 100 kg malte (!), katero pa so darovali Obalnemu PD za popravilo koč na Slavniku.

Alpinistični odsek SPDT vabi vse svoje člane, prijatelje in simpatizerje na redni občni zbor, ki bo drevi ob 20.

Mitični Cerro Torre

vrh 8167 metrov visokega Daulagirija. Kljub doseženemu cilju pa odprava še ni končana. Na vrh bosta v naslednjih dneh poskušala zlesti še njen vodja Stane Belak in Pavle Kozjek. Prav ime Staneta Belaka je namreč z osvajanji Daulagirija najbolj povezano. Ta zadnja odprava je že četrta slovenska na ta vrh in prav povsod je bil »Šrauf« bistven člen ali pa vodja teh ekspedicij.

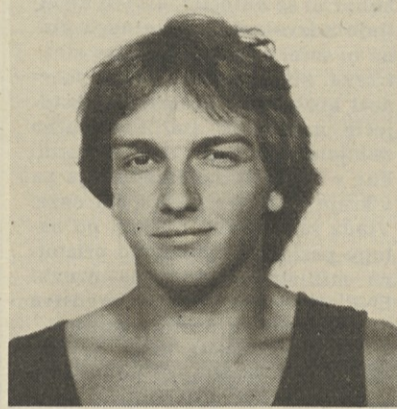
Leta 1981 je namreč z Berčičem in Tratnikom preplezal do takrat še nepreplezano južno steno in ta uspeh poznavalci še danes prištevajo med največja dejanja v Himalaji, pa čeprav niso osvojili vrha. Druga odprava se je podala na pot jeseni leta 1985 in obrnila pri 7600 metrih, pomladi lanskega leta pa je »miniodprava« Belak-Kregar prišla le 50 metrov višje kot leto poprej. Letos je bilo, pa čeprav pozimi, končno malo več sreče z vremenom in uspeh je bil na dlani.

Ivo Kafol že naskakuje Fitz Roy v Patagoniji

Po žal neuspešnem poskusu na Cerro Torreju, kjer je obrnil le 150 metrov pod vrhom, ker ni imel opreme za bivač, odlični zamejski alpinist Ivo Kafol že naskakuje drugi patagonski očiak Fitz Roy. Obe navezi (Janez Skok - Ines Božič in Ivo kafol - Zlatko Gantar) bosta namreč poskušali levo od Jugoslovanske zajede preplezati že tretjo našo smer na tej gori. Zadnja (žal fragmentarna in večkrat nepopolna) poročila govorijo o že napetih 450 metrih vrvi v Fitz Royu. Stena je po njihovih besedah zelo strma in v glavnem so imeli doslej opravka s težkim tehničnim plezanjem v zaledenih počeh. Trenutno se v steni Cerro Torreja mudita še Silvo Karo in Janez Jeglič, ki nameravata preplezati prvenstveno smer, pred nekaj dnevi pa so se v skupino Paine še podali Edo Kozorog, Matjaž Ravhekar in Ivan Rejc.

Vzhodna stena Fitz Roya

Ivo Kafol (SPDT)

uri na sedežu odseka v Ul. Carducci 8. Govor bo o bodočem programu odseka, izvolili pa bodo tudi nov odbor. Trenutno šteje odsek kakih 30 članov, omenili pa bi, da se je pravkar uspešno zaključil alpinistični tečaj.

Drevo se bo ob 20.30 na Liceju Prešeren (Vrdelska cesta 13/2) nadaljevala predsmučarska in rekreacijska telovadba naših planincev. Za novoletne praznike se bo rekreacija prekinila in spet nadaljevala v petek, 8. januarja prihodnjega leta.

Smučarski tečaj SPDT

Kot znano, SPDT prireja tudi v tej sezoni tradicionalni smučarski tečaj v Ravasclettu oz. na Zoncolanu, ki bo trajal štiri nedelje (10., 17., 24. in 31. januarja prihodnjega leta). Vpisovanje se je začelo včeraj, nadaljevalo pa danes na sedežu društva (Ul. sv. Frančiška 20/3. nad.) od 19. do 21. ure ter jutri od 10. do 15. ure.

Jugoslovani pozimi osvojili Daulagir!

Prejšnji teden je iz Nepala prišla vesela novica o naši prvi zimski himalajski alpinistični odpravi. Marjan Kregar (AO Kamnik) in Iztok Tomazin (AO Tržič) sta uspešno splezala na

Na šahovskem turnirju športne šole Trst

Tudi letos spodbudni rezultati

Šahovski turnir Športne šole Trst, ki se je končal pred dnevi, je tudi letos prinesel vzpodbudne rezultate.

Kot je že tradicija, se je tudi na tem turnirju predstavila kot glavni kandidat za končno zmago močna rojanska šola Bazoviški junaki in je napovedi tudi potrdila. Med trinajstimi mladimi šahisti in šahistkami, ki so osvajali točke za končno lestvico, je kar pet njenih učencev, med temi pa imajo Rojanci svoje predstavnike na 1., 2. in 3. mestu.

Lestvica posameznikov:

1. Marta Mamolo (BJ) 8 točk,
2. Peter Rasman (BJ) 7,
3. Tjaša Gruden (RIB), Igor Rolich (GS), Iztok Furlanič (GS) in Sergij Požar (BJ) 6,5,
7. Kovač (ŽUP) in Furlani (BJ) 6,
9. Milič (BJ), Gerdol (GDS), Pitacco (RIB), Beorchia (RIB) in Domio F. (GS) 5,5,
14. Bosari (SIR), Tavčar (GS), Perosa (RIB), Šušteršič (ŽUP) in Domio A. (GS) 5,
19. Kafol (FIN), Kozman (BJ), Debelis (GS), Feruglio (GS), Babič (KET) in Štoka (GS) 4,5,
25. Cesar (BJ), Kuret (BJ), Legovini (FIN), Siega (RIB), Lapel (ŽUP), Buda (RIB) in Omari A. 4,
32. Jagodic (FIN), Smotlak (GS), Zarotti (BJ), Marchesi (FIN), Mettullo (FIN) in Žiberna (GS) 3,5,

38. Štokelj (BJ), Krapež (ŽUP), Lipovec (RIB), Bandelj (ŽUP), Talotti (KET), Stibiel M. in Stibiel G. (oba GS) 3,
45. Favetta (BJ), Jogan M. in Jogan T. (oba FIN), Dolhar (BJ) in Turk (FIN) 2,5,
50. Perosa (RIB), Rupini (ŽUP), Božič (GS) in Pisani (BJ) 2,
54. Oberdan (ŠIR) in Bezenšek (FIN) 1,5,
56. Fischer (KET), Sancin (BJ) in Štefan-

- čič (RIB) 1,
59. Brazzani (RIB), Norio (FIN), Tomaselli (RIB) in De Paolis (KET) 0.

Na lestvici šol so učenci Bazoviških junakov zbrali 29,6 točke, šola Gregorič-Štepančič 14,2, Ribičič 7,7 ter Župančič 3,5 točke. (-boj-)

Na sliki: trenutek med »napetimi boji« mladih šahistov

Uspel namiznoteniški turnir

Nedavni namiznoteniški turnir, ki ga je priredil namiznoteniški odsek ŠZ Bor, je potekal na povsem zadovoljivi ravni. Upoštevatni moramo, seveda, da je bila to prva taka pobuda za naše učence v tem starostnem obdobju, kljub temu pa so organizatorji z njo zadovoljni, saj se je odzvalo več kot dvajset igralcev in igralk.

Na osnovnošolski ravni je med deklicami zmagala Jadranka Cergol, ki je v boju za prvo mesto premagala Aleksandro Pavlica. Med dečki je zmagal Tom Oberdan, ki pa je naletel v drugouvrščenem na končni lestvici Matiji Joganu na trd oreh. Tretje mesto je osvojil Rado Šušteršič.

Med nižješolkami je bilo že vnaprej znano, da bosta finalistki Ana Bersan in Lara Posega. Tako se je tudi zgodilo in Ana je svojo ne preveč razpoloženo nasprotnico gladko odpravila z 21:10 in 21:18. V boju za 3. mesto je Barbara Franko premagala Gajo Galvani v treh nizih z 21:16, 15:21 in 21:18. Za temi igralkami so se zvrstile še: 5. Zubalič, 6. Vitez, 7. Jurkič, 8. Mezgec, 9. P. Krapež in 10. M. Krapež.

Med nižješolci je zmagovalec Michel Grbec naletel v finalu na presenetljivo trdoživnega nasprotnika Aleksa Majcna, ki ga je s težavo spravil na kolena v treh nizih z 21:18, 17:21 in 25:23. Tretji je bil Vanja Čuk, ki si je priboril bron z zmago nad Markom Sancinom, 5. je bil Canciani, 6. Bandi, 7. Kerže, 8. L. Grbec, 9. Pussini in 10. Marconi.

Po novoletnih počitnicah bo namiznoteniški odsek Bora pripravil še eno podobno tekmovanje. (-boj-)

obvestila - obvestila

ALPINISTIČNI ODSEK SPDT
obvešča, da bo občni zbor odseka danes, 18. t. m., v Ul. Carducci 8 s pričetkom ob 20. uri.

TPK SIRENA
obvešča, da bo danes, 18. t. m., ob 20.30 začetek tečaja za pridobitev dovoljenja za upravljanje motornih in jadralskih čolnov. Tečaj vodi kapitan Sandro Chersi.

PK BOR
obvešča, da bo zbiranje udeležencev plavalnega srečanja s PVK Koper jutri, 19. t. m., ob 15.30 v bazenu pri Alturi.

KK BOR
sporoča, da bo sestanek košarkarskega odbora v ponedeljek, 21. t. m., ob 20.30 na stadionu 1. maj.

GIMNASTIČNI ODSEK ŠZ BOR
sporoča, da bo v nedeljo, 20. t. m., v Borovem športnem centru božična akademija, z nastopom vseh vadečih vrst. Začetek ob 15. uri.

FARCO MEBLO
obvešča, da je odhod avtobusa v Trento na prvenstveno tekmo odbojarske B lige Gaierhof-Farco Meblo jutri ob 9.30 s Trga Oberdan in ob 10. uri iz Sessljana.

ZA VAŠ
NOVI
FIAT
NOVI
SEDEŽ

TRIESTE AUTOMOBILI
V Rojanu - Ulica dei Giacinti 2 - Tel. 040/411950

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir, v SFRJ številka 250 - din, naročnina za zasebnike mesečno 2.000 - din, trimesečno 5.000 - din, letno 20.000 - din, upokojenci mesečno 1.500 - din, trimesečno 3.750 - din, letno 15.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000 - din, letno 30.000 - din, nedeljski letno 4.000 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II, nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglaš 700 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

18. decembra 1987

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FI

Član Italijanske
zveze časopišnih
založnikov FIEG

Zaradi razhajanj v lastnih vrstah Italijanska vlada zahteva zaupnico za energijo

RIM — Presenečenje sinoči v poslanski zbornici. Zaradi ostrih razhajanj med socialisti in republikanci glede nove energetske politike po nedavnih referendumi, je bila vlada nepričakovano primorana zahtevati zaupnico o resoluciji, ki se ogreva za korenito revizijo državnega energetskega načrta. Petstrankarska koalicijska torej ni hotela tvegati razkola pri tej delikatni in seveda aktualni problematiki, čeprav je do zadnjega kazalo, da bodo zavezniški vendarle dosegli sporazum. Vlada se je za ta korak odločila po kratki seji ministrskega sveta, na kateri je minister za industrijo, republikanec Battaglia zagrozil z odstopom, če večina ne bo podprla resolucije, ki so jo podprli načelniki petih vladnih sil.

Zahtevo po zaupnici so dejansko izsilili neodvisni levitarji in demoproletarci, ki so v skladu s pravilnikom poslanske zbornice zahtevali tajno glasovanje o vseh predloženih dokumentih ter seveda tudi o vladni resoluciji. Minister Battaglia je spričo polemik med socialisti in republikanci takoj zaslužil nevarnost, zahteval prekinitve seje, sklicanje ministrskega sveta in zahteval zaupnico. Vladna večina se hoče s to potezo obvarovati pred tako imenovanimi »prostimi strelci«, ki bi v primeru tajnega glasovanja gotovo množično obrnili hrbet ministru za industrijo. To seveda potrjuje, da obstajajo med vladnimi zaveznički še vedno zelo različna gledanja na državna energetska vprašanja. Zahteva po zaupnici (poslanci bodo glasovali danes popoldne) izničuje vse pred-

ložene resolucije, z izjemo dokumenta, ki ga je predložila vladna koalicijska.

Večinska resolucija poziva vlado, da takoj zapre preživelo jedrsko centralo v Latini ter da prekine vsa gradbena dela za drugo nuklearno v kraju Trino Vercellese. Pred 30. januarjem bodo morali strokovnjaki dokončno preveriti vse varnostne naprave elektrarne in kraju Montalto di Castro v bližini Rima, ki ni še dokončana in kjer so gradbena dela trenutno ustavljena. Vlada se vsekakor ni še odločila, ali naj nadaljuje z izvajanjem prvotnega plana in torej dokonča gradnjo elektrarne, ali pa vzeti v poštev možnost korenitega preustroja obstoječih naprav. V Italiji trenutno delujeta dve jedrski elektrarni. Ena v Trino Vercellese, druga pa v kraju Caorso v bližini Piacenze. Vlada ju ne misli zapreti, po nalogu parlamenta pa bodo pristojna ministrstva dodelila družbi ENEL dodatna finančna sredstva za okrepitev varnostnih naprav.

Energetski načrt, ki ga bo vlada po vsej verjetnosti odobrila v prvih mesecih prihodnjega leta, bo posvečal posebno pozornost diferenciaciji energetskih virov in skušal v tem okviru nekoliko omiliti italijansko odvisnost od tujine. Govori se o novih termoelektrarnah in o povsem novem predlogu za lokacijo le-teh, zlasti potem, ko so nekatere deželne uprave dale vedeti, da nočejo teh objektov. Zanimivo bo pri tem vedeti, kakšna usoda bo doletela načrtovano termoelektrarno na premo v Furlaniji-Juljski krajini.

SANDOR TENCE

V Južni Koreji predsednika še niso proglasili Opozicija napoveduje oster boj »prikrojenim« volilnim izidom

SEUL — To, česar so se vsi bali, se je na predsedniških volitvah v Južni Koreji tudi zgodilo: iz volilnih skrinjic ni izšla prava rešitev zapletenega domačega političnega klobučja, nasprotno, položaj v državi je po volitvah še veliko bolj zapleten. Iz vsega skupaj 96,4 odstotka glasov je za Roh Tae Wooja glasovalo 8.038.447 (36,9 odstotka), za Kim Young Sama, predsednika največje opozicijske stranke 6.100.804 (28 odstotkov), za Kim Dae Junga 5.857.406 (26,9 odstotka), za bivšega prvega ministra Kim Jong Pila pa 1.760.187 (8 odstotkov) volivcev. Kaže pa, da se je v Seulu nekaj zapletlo, saj Roh Tae Wooja uradno niso proglasili za predsednika republike.

Razlike med posameznimi kandidati so bile sicer res večje od tistih, ki so jih napovedovale raziskave javnega mnenja, vsem pa je jasno, da so bili izidi delno »popravljeni« z običajnimi goljufijami. Nič čudnega torej, če sta se kandidata opozicije včeraj močno hudovala in sta novinarjem dejala, da so izidi predsedniških volitev zaradi kupljenih glasov in grobih goljufij neveljavni. Enoglasno sta izjavila, da se bosta borila proti vladi, ki sta jo poimenovala »novi vojaški režim«.

Po pričakovanju je vse obtožbe Roh Tae Woo na prvi tiskovni konferenci ogorčeno odklonil. Tudi tokrat pa je bil posebno nepopustljiv zgodovinski vodja južnokorejske opozicije Kim Dae Jung, ki je zaprisegel, da se bo do smrti

boril proti predsedniku Chun Doo Hwanu in njegovemu zvestemu generalu Roh Tae Wooju. Nekoliko bolj zmeren v povolilnih izjavah pa je bil (kot sicer med volilno kampanjo) Kim Yaoung Sam, mnogi zaradi tega že napovedujejo bližnje veliko zavezništvo med novim predsednikom in voditeljem največje opozicijske stranke. V ta okvir bi lahko torej uvrstili nepopustljivost Kim Young Sama glede možnosti, da bi opozicija predstavila enega samega kandidata. Združena opozicija bi namreč imela zglajeno pot do predsedniške palače.

Do hudih izgovorov v Južni Koreji včeraj sicer ni prišlo, le v Kvang Džuju, trdnjavi opozicije (kar 94 odstotkov prebivalcev tega mesta je namreč glasovalo za Kim Dae Junga) so policijski oddelki s silo razgnali dva tisoč demonstrantov. Da se stvari počasi a vztrajno zaostrojujejo pričča tudi pisanje južnokorejskega tiska, ki je v nočnih izdajah navdušeno sprejel »veliko volilno zmago« vladnega kandidata. Ton popoldanskih izdaj pa je bil bistveno drugačen: izginili so zmagoslavni naslovi, prvič pa so se pojavile obtožbe opozicije, da je bil izid volitev prikrojen.

Vsekakor je zelo malo možnosti, da bi predsedniške volitve ponovili, kar pomeni, da bo general Roh Tae Woo, organizator zadnjega državnega udara, popeljal Južno Korejo v demokracijo.

Še nobene sledi za jetnikoma po begu iz zapora v Fossombronu

FOSSOMBRONE (Pesaro) — Iskane terorista Giuseppe Di Cecca, pripadnika turinskega voda rdečih brigad »Mara Cagol« in kamorista Feliceja Maniera, ki sta pred sinočnim zbežala iz zapora najstrožje varnosti v Fossombronu pri Pesaru, je bilo doslej brezuspešno. Kljub temu, da so varnostne sile praktično obkrožile območje zapora in izvedle na tisoče pregledov v hišah in stanovanjih, za ubežnikoma še ni nobene sledi. Beg je bil zelo skrbno pripravljen. Nobenega dvoma ni, da sta imela Di Cecco in Maniero skupino zvestih sodelavcev, ki je do potankosti pripravila beg. Di Cecco in Maniero

sta namreč zbežala skozi kanalizacijo: na dvorišču zapora sta se spustila v rov. Ta beg so pazniki takoj opazili, tako da so beg onemogočili neke mu tretjemu kaznjencu, ki je hotel slediti dvojici. Niso pa se posebno razburjali, ker so vedeli, da tečejo odplake v bližnjo reko skozi debele železne rešetke, ki so vgrajene v železobetonski zid. Niso pa vedeli, da je skupina pajdašev dvojice ponoči razbila železobetonski zid in odstranila rešetke. V rovu so preiskovalci našli celo spalne vreče, žepne svetilke in mnogo orodja, dokaz, da so pajdaši delali nekaj dni, da so lahko odstra-

nili rešetke in omogočili beg. Znak za beg je bil, kot kaže, predhodno dogovorjen: neki avto je v bližini kaznilnice sedemkrat zahupal.

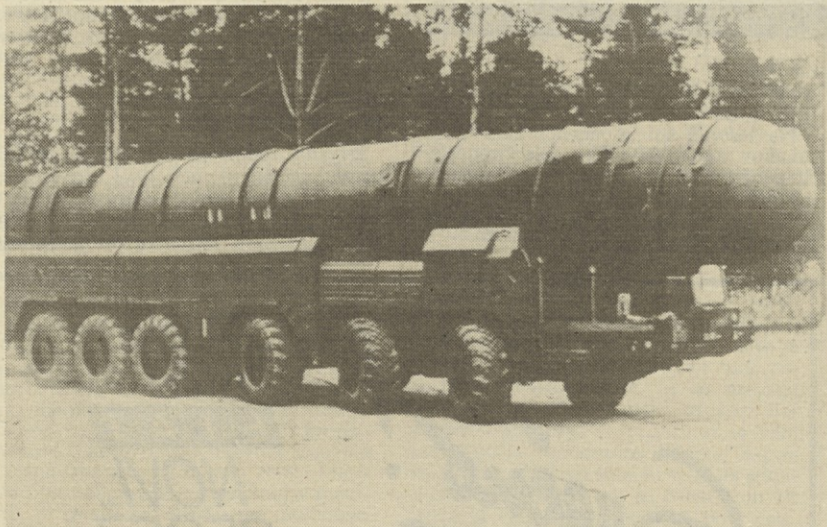
Zapor v Fossombronu so spreminili v zapor najstrožje varnosti leta 1977. Pred tem je prišlo v njem samo enkrat do bega, to je 5. januarja 1977, ko je zbežalo iz zapora šest jetnikov. V naslednjih petih letih je bilo stanje v tem zaporu večkrat zelo napeto, prišlo je do umorov in do poskusov bega, vendar iz zapora ni nihče zbežal. Od leta 1982 do danes pa je bil zapor v Fossombronu zelo miren in o njem skorajda ni bilo slišati, vse do tega bega.

Tudi Barnard se je uklonil apartheidu

CAPETOWN — Znani južnoafriški kardiolog Christian Barnard je v nekem zdravstvenem časopisu navedel, da bi lahko pred dvajsetimi leti presadil srce nekega temnopoltega darovalca, a se je temu uprl, ker se je zbal, da bi zaradi južnoafriškega apartheida svetovni zdravstveni krogi napačno razumeli njegovo pobudo in jo politično obarvali. Resnici na ljubo, ga je na to nevarnost opozoril sodelavec Velva Schrire, ki je bil v njegovi operacijski ekipi, ko so 3. decembra 1967 prvič presadili srce.

Prav zaradi tega so po Barnardovih trditvah prvo presaditev odložili in dva tedna čakali na »primerne« darovalca. Rasna diskriminacija je bila torej močnejša od Hipokratove prisige.

SS-20 na straneh Pravde

Moskovska Pravda je prvič objavila posnetek sovjetske trikotnične rakete SS-20, ki jo v SZ označujejo s kratico RSD-10 (Telefoto AP)

Močan potres na Japonskem dva mrtva in 19 ranjenih

TOKIO — Dva mrtva in devetnajst ranjenih je obračun včerajšnjega potresnega sunka, ki je prizadel tokijsko-jokohamsko območje. V epicentru (Polotok Boso) je bila jakost sunka 6,6 stopnje po Richterjevi lestvici, v Tokiu in Čibi pa od 5. do 6. jakostne stopnje. Japonski protipotresni sistemi so ponovno pozitivno prestali preizkušnjo. Stolpnice so grozljivo zanihale, a popokale so samo šipe. Dvigala so se samodejno ustavila in se spustila do spodnjega nadstropja, prav tako so se avtomatično ustavili tudi vlaki. Za nekaj minut so prekinili avtomobilski promet na avtocestah in zaprli letališče Narita. Nekaj škode je bilo le na starejših stavbah v Ok-

raju Čiba, od koder sta bili obe žrtvi in večina ranjenec.

Potresni sunek so občutili v vseh krajih ob Tokijskem zalivu (Jokohama, Čoši, Katsura, Mito, Niko, Sendai, Nagano in Šimane). Povsod je prebivalstvo strogo spoštovalo navodila, ki so jih oddajali po zvočnikih, tako da ni bilo panike in vratolomnega bega. Takoj so bile na delu »protipotresne ekipe«, ki so v kratkem času odstranile posledice potresnega sunka, ki je povzročil razpoke na cestah, a ne na mostovih in sodobnih stolpnih. Japonci so se navsezadnje že naučili živeti s potresi, stroga protipotresna gradbena zakonodaja pa jim obenem jamči varnost.

Kdaj bo postal varnostni pas obvezen in kakšno bo novo voziško dovoljenje

RIM — Senat je odobril včeraj zakonski osnutek, ki prilagaja italijanske predpise o voziških dovoljenjih, varnostnih pasovih in voznji v vinjenem stanju določilom EGS. Osnutek mora odobriti še poslanska zbornica.

VARNOSTNI PASOVI. Avtomobili, ki bodo vključeni v PRA (Pubblico Registro Automobili) po uveljavitvi zakona, jih bodo morali obvezno imeti na prednjih sedežih; avti, ki so bili vključeni po letu 1978, jih bodo morali imeti spredaj najpozneje v letu dni po objavi zakona, tisti pa, ki so bili vključeni pred letom 1978, jih bodo morali imeti najkasneje do 30. junija 1989; avtomobili, ki jih bodo vključili po 1. januarju 1990, jih bodo morali imeti tudi na zadnjih sedežih; od 1. januarja 1989 bodo morali imeti tako potniški avtomobili kot vozila za prevažanje blaga spredaj in zadaj posebne varnostne sedeže za otroke pod 4. letom; od 1. julija 1989 bodo smeli sedeti otroci od 4. do 10. leta spredaj samo, če bodo imeli na razpolago takšne sedeže; raba varnostnega pasu bo od 1. julija 1989 obvezna

za voznika in potnika ob njem, od 1. januarja 1990 pa tudi za potnike na zadnjih sedežih.

EVROPSKO VOZIŠKO DOVOLJENJE. Kot pove že sama beseda, bo veljalo v vseh državah članicah EGS in bo lahko tudi brez lastnikove slike pod pogojem, da bo imel dotični pri sebi legitimacijo. Voziško dovoljenje bo mogoče dobiti že pri 18. letu, razen dovoljenja z oznako »A«, ki velja za javna vozila (avtobusi itd.) in ga boš dobil šele pri 21. letu. Ukinili bodo dovoljenje »F«, ki je namenjeno zdaj invalidom in drugič telesno prizadetim, ti pa bodo smeli voziti avtomobile kategorij »A«, »B« in »C«, da bodo le-temu primerno opremljeni. Najnižja dovoljena starost za upravljanje kmečkih vozil bo zdrknila z 18 na 16 let. V voziško dovoljenje bodo vpisali tudi lastnikovo krvno skupino, spremeni-li bodo avtošolski sistem in poskrbeli za prekvilificiranje osebe. Nazadnje bodo uvedli stroge predpise za pregon ljudi, ki vozijo pod vplivom alkohola.

Še 4 mrtvi na cestah

VIDEM — Po četrtkovi nesreči na avtocesti Trst-Benetke, kjer je bilo 5 oseb mrtvih in 7 ranjenih, so bile včeraj še štiri smrtno nesreče. Na isti avtocesti je bil ob življenje 49-letni Livio Moretti iz Trsta, ki je bival v Vidmu: blizu Portogruara je njegov avto zaneslo s ceste, tako da se je prevrnil in vnel. Pri Palazzolu je v podobni nesreči umrl 21-letni Luciano Zeffin iz Carrare Santo Stefano, a nedaleč od Roiate na državni cesti 251 je podlegel enako stari Mike Piazza iz Maniaga; tovarnjak, ki ga je vozil Roberto Titti iz Latine, je iz nasprotne smeri zavezil vanj in nesrečnikov avto zmečkal. Na avtocesti Alpe-Jadran pa je 21-letni Andrea Somma povozil do smrti okrog 60 let starega moškega.

V zaporu zaradi onesnaženja Donave

BONN — Preiskovalni sodnik v bavarskem mestu Passau je odredil pripor za dva kapitana vlačilca »Veleit« jugoslovanskega rečnega ladjevja Miodraga Faletiča in Aleksandra Nedeljčkovića. Člane posadke, ki so jih pred dvema dnevnoma ujeli na ladji z oficirji vred, so včeraj spustili. Državni tožilec v Passauu Josef Ortner je dopisniku Tanjuga izjavil, da so kapitana obdolžili onesnaževanja vodnih tokov.

Iz Velebita je izteklo v noči z minulega petka na soboto 27 tisoč litrov nafte, potem ko se je poškodovala ena od komor tega plovila. Jugoslovanski brodarji so na zasljanju izjavili, da niso opazili, kdaj je prišlo do poškodbe.

Tožilstvo v Passauu pa trdi, sklicujoč se na izjave dveh avstrijskih prič, da je Veleit v petek popoldne trčil v breg pri mestu Inzell v Avstriji. Jugoslovanski brodarji so nadaljevali plovo, ne da bi se prepričali, ali se je zgodilo kaj nevarnega. Prijete posadke jugoslovanske ladje je, kakor sodijo v jugoslovanskih brodarjskih krogih, dogodek brez primere.

Diplomatsko-konzularna predstavništva SFRJ v ZRN ugotavljajo, ali je z ravnanjem bavarskih oblasti kršena »dunajska konvencija« iz leta 1948.